

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Metodika vyšetřování mravnostní kriminality

Kristýna Lišková

Plzeň 2019

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra trestního práva

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Metodika vyšetřování mravnostní kriminality

Kristýna Lišková

Studijní program: Právo a právní věda

Studijní obor: Právo

Vedoucí práce: doc. JUDr. František Vavera, Ph.D., LL.M.

Katedra trestního práva

Fakulta právnická Západočeské univerzity v Plzni

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem „**Metodika vyšetřování mravnostní kriminality**“ zpracovala zcela samostatně pod odborným vedením doc. JUDr. Františka Vavery, Ph.D., LL.M., že jsem uvedla veškerou použitou literaturu, a i jiné zdroje, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým, a že jsem vyznačila všechny citace z pramenů.“

Plzeň, březen 2019 Kristýna Lišková

.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, doc. JUDr. Františku Vaverovi, Ph.D., LL.M., za jeho podnětné připomínky, odborné vedení a čas, který mi věnoval při vedení mé práce.

Anotace

Tématem mojí práce je metodika vyšetřování mravnostní kriminality. Ve své práci bych ráda objasnila pojem mravnostní/sexuální kriminalita. Dále bych se ráda věnovala v práci pramenům práva týkající se mravnostní kriminality a nahlédla do její historie. V další kapitole charakterizují trestné činy, které spadají do této oblasti. Jak už je zřejmé z názvu, cílem mé diplomové práce je systémové a všepojímající objasnění metodiky vyšetřování mravnostní kriminality, mravnostních trestních činů, jistě v rámci rozsahu závěrečné práce. Zaměřím se na typické způsoby páchaní mravnostních trestních činů, na osobnost pachatelů, na motivy, na vlastnosti obětí, na typické stopy sexuálních trestních činů. Dále se práce zaměří na typické vyšetřovací situace, zvláštnosti předmětu vyšetřování, podněty k vyšetřování a úkony spojené s vyšetřováním mravnostních trestních činů. V závěru se práce zaměří na určitá aktuální data, kolik se páchá mravnostních trestních činů, kde je největší počet spáchaných mravnostních trestných činů, jak u nás v České republice, tak v zahraničí.

Klíčová slova

Mravnostní kriminalita, sexuální kriminalita, mravnostní trestné činy, sexuální trestné činy, vyšetřování trestních činů proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, znásilnění, sexuální nátlak, pohlavní zneužití, pornografie, kuplířství, oběť, pachatel, typické stopy, kriminalistická stopa.

Annotation

As the topic of my work I have selected the method of investigation of moral criminality.

In my work I would like to focus on the sources of moral crime law and look into its history. In the next chapter I characterize the crimes that belong to this area. As it is clear from the title, the aim of my diploma thesis is to systematically clarify the methods of investigation of moral criminality, in the scope of the diploma work. Then the work focuses on the typical ways of committing moral crimes such as the personality of the perpetrators, the motives, the characteristics of the victims and the typical traces of sexual offenses. In addition, the thesis will focus on the typical investigative situation, the specifics of the subject of the investigation, the investigation process and the investigations of moral crimes. In the end, the thesis will focus on some current data on how many moral offenses are committed, where the greatest number of perpetrated crimes is committed in the Czech Republic as well as abroad.

Keywords

Moral criminology, sexual criminology, moral offenses, sexual offenses, criminal investigations against human dignity in sex, rape, sexual coercion, sexual abuse, pornography, pimping, victim, perpetrator, typical traces, criminal trace.

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Mravnostní kriminalita.....	4
2.1. Charakteristika mravnostní kriminality.....	6
2.2. Základní členění mravnostní kriminality	6
3. Prameny práva v oblasti mravnostní kriminality	9
4. Mravnostní kriminalita – pohled do historie	12
5. Charakteristika mravnostních trestních činů.....	16
5.1. Znásilnění.....	20
5.2. Sexuální nátlak	28
5.3. Pohlavní zneužití.....	32
5.4. Soulož mezi příbuznými.....	35
5.5. Kuplířství	36
5.6. Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí.....	41
5.7. Šíření pornografie	44
5.8. Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií.....	47
5.9. Zneužití dítěte k výrobě pornografie.....	49
5.10. Účast na pornografickém představení.....	51
5.11. Navazování nedovolených kontaktů s dítětem.....	52
5.12. Související trestné činy	54
6. Metodika vyšetřování	59
7. Typické způsoby páchaní mravnostních/sexuálních trestních činů	62
8. Osobnost pachatelů mravnostních trestných činů	64
9. Vlastnosti obětí mravnostních trestních činů	70
10. Motivy mravnostních trestných činů.....	72
11. Stopy typické pro mravnostní trestné činy.....	73
12. Typické vyšetřovací situace	76
13. Zvláštnosti předmětu vyšetřování.....	78
14. Zvláštnosti podnětů k vyšetřování	80
15. Úkony spojené s vyšetřováním mravnostních trestných činu	81
16. Zvláštnosti vyšetřovacích verzí	90
17. Prevence sexuální trestné činnosti	92
18. Statistické údaje.....	95

19. Dotazníkové šetření	104
20. Závěr	116
21. Resumé.....	119
22. Použité zkratky.....	122
23. Použitá literatura	122
23.1. <i>Prameny</i>	122
23.2. <i>Literatura</i>	123
23.3. <i>Ostatní</i>	124
24. Přílohy	126

1. Úvod

Téma metodika vyšetřování mravnostní kriminality jsem si vybrala pro svou diplomovou práci jako téma velmi aktuální, závažné a hojně se vyskytující. Jsem člověk preferující především praktické právo, tudíž zpracování tohoto tématu bude pro mne záživné.

Jsem přesvědčena, že tato problematika je nám mnohem blíží, než si možná uvědomujeme. Říkám si, kolik jedinců, rodin se nachází v našem okolí a potýkají se, ne-li dnes a denně s útoky, s mravnostně kriminálním podtextem. Jedná se o velmi citlivé téma, protože některé oběti se často nesvěří ani svým nejbližším s tím, že byly například v dětství pohlavně zneužívány nebo že byli znásilněni, nebo dokonce že jsou znásilňováni například svým manželem opakovaně. Pokud mají tyto osoby problém svěřit se svým blízkým, jak těžké pro ně musí být jít s problémem ven za někým cizím, ohlásit ho na policii. A to ani nezmiňuji děti, které si kolikrát opravdu neumějí poradit a jsou úplně bezbranné.

Mravnostní trestné činy jsou zařazovány mezi nejzávažnější trestné činy a bohužel k nim dochází všude kolem nás. Nejčastěji se o nich dočteme na internetu nebo nás informují v médiích. Škodlivý následek není patrný pouze po bezprostředním spáchání trestného činu, ale často mnohem závažnější je následek v podobě psychických poškození, poruch. Následky ve formě psychického poškození osobnosti pak mohou ovlivnit zbytek celého života oběti. Velmi závažné jsou u dětských obětí a mladistvých, jelikož u nich je narušen jejich přirozený vývoj.

Má diplomová práce by měla nejprve obecně vysvětlit pojem mravnostní kriminality neboli sexuální kriminality. Dále věnuji čas pramenům mravnostní kriminality a nahlédnu do její historie. Ta bude určitě zajímavá, protože už z českých dějin víme, že již dříve byly kruté tresty například za nevěru, znásilnění a ani tyto tresty neodradily jedince od spáchání trestného činu. Důležité také bude vymezit si, které trestné činy jsou právě ty mravnostní/sexuální a charakterizovat je. Poté se již budu věnovat metodice vyšetřování mravnostních trestních činů. Přiblížím také typické způsoby páchaní mravnostních trestních činů. V další kapitole se zaměřím na pachatele, převážně na jejich osobnosti a motivace. Neopomenu ani oběti mravnostních trestných činů. Ty mohou být takovými činy poznamenány po zbytek svého života, a to nejen fyzicky, ale převážně psychicky. Samostatnou kapitolu budou tvořit stopy typické pro mravnostní trestné činy.

Velmi zajímavou je metoda DNA, díky které můžeme přesně identifikovat pachatele trestného činu a také metoda určování pachových stop, při které jsou nápomocni speciálně vycvičení psi. Dále se zaměřím na typické vyšetřovací situace a na zvláštnosti předmětu vyšetřování. Součástí práce bude i dotazník na téma mravnostní kriminality, který předložím minimálně dvěma stům respondentům, a budu tak schopna posoudit, jak se v dané problematice orientují lidé převážně v mém okolí. V závěru práce uvedu několik statistických údajů, týkajících se mravnostní kriminality v České republice a Plzeňském kraji, a některé z nich mezi sebou porovnáám.

Cílem mé diplomové práce je objektivně a komplexně popsat mravnostní kriminalitu, respektive metodiku jejího vyšetřování. Za základní cíl považuji systematický popis metodiky vyšetřování dané trestné činnosti do podoby diplomové práce dle dostupné literatury. Dalším cílem, který jsem si zvolila, je charakterizování daných trestných činů z pohledu trestního práva, s čímž souvisí zaměření se na jednotlivé typové stopy v rámci metodiky vyšetřování či postupů vyšetřování. Ráda bych vytvořila ucelený popis metodiky vyšetřování mravnostních trestných činů a vymezila pojem mravnostní kriminality. Uvedla, jakým způsobem se vyšetřují mravnostní trestné činy, jaké osobnosti pachatelů a obětí jsou pro mravnostní trestné činy typické. Znalost typických osobností pachatelů a obětí považuji za důležité. Pokud budeme znát typické osobnosti pachatelů, můžeme je lépe rozpoznat v okamžicích, kdy s nimi přijdeme do styku, a tudíž můžeme předejít nepříjemným nebo dokonce nebezpečným situacím. Co se typické osobnosti obětí týče, díky této znalosti můžeme oběť lépe rozpoznat, pokud by se nacházela například v našem okolí. Jak už jsem zmínila, někdy se obětem nedostává pomoci. Často bývají oběťmi děti, které si neumí vyhledat pomoc nebo lidé, kteří se stydí přiznat, co se jim děje. Z toho důvodu považuji znalost typických osobností obětí za přínosné.

K vypracování práce bude nejdříve nutné získání potřebných podkladů nastudováním dostupné literatury, článků, právní úpravy (rozuměj zejména trestní zákoník, zákon č. 40/2009 Sb., dále jen trestní zákoník). Ze získaných podkladů pomocí metody analýzy zvolím metodou komparace informace, které jsou vhodné pro moji diplomovou práci. Dále pomocí syntézy spojím získané informace do své práce, abych vytvořila ucelený pohled na problematiku vyšetřování mravnostních trestných činů. Tedy se jedná zejména o metody humanitní,

kdy po analýze potřebných podkladů a pramenů, bude přistoupeno k syntéze do podoby závěrečné práce.

Jsem si vědoma faktu, že má práce je většího rozsahu, než je stanoveno ve vyhlášce děkana právnické fakulty pro studijní rok 2018/2019, podle které by práce neměla být kratší než 50 stran vlastního textu a zároveň zpravidla nepřesahuje 80 stran vlastního textu. Hlavním důvodem většího rozsahu vlastního textu mé diplomové práce jsou vložené grafy u kapitol č. 18 – Statistické údaje a č. 19 – Dotazníkové šetření. Grafy by bylo možné vložit až do příloh, ale dle mého názoru je umístění grafů přímo do textu mnohem lepší pro přehlednost práce.

2. Mravnostní kriminalita

Spojení mravnostní kriminalita nebo se také používá pojem sexuální kriminalita, je zásadním problémem dnešní i dřívější doby. „*Mravnostní kriminalita hluboce zasahuje do nejcitlivější sféry osobní integrity.*“¹

Když se řekne „mravnostní kriminalita“ jasně z toho vyplývá slovo „mravnost“. Mravnost nebo jakési mravní chování, jakýsi mravní kodex, tato slova patří mezi základní společenské principy chování. Mravnost můžeme definovat jako společensko-regulativní soubor norem chování společnosti. Obecně lze říct, že se jedná o soustavu mravních norem, společensko-etických sankcí, společenských názorů. Ve společnosti je mravnost chápána především ve spojení se sexuálním životem. Ve spojení se sexuálním životem je mravnost chápána i z pohledu objektu ochrany TZ.

Mravnostní trestné činy jsou trestné činy, které mají vysokou typovou nebezpečnost. Jsou to tedy trestné činy, které se řadí mezi ty nejzávažnější, jelikož následek takového trestného činu sice nastupuje ihned po spáchání, ale někdy je daleko horším následkem až ten, který se dostaví později. Nejčastěji se jedná o různé psychické poruchy, o psychickou újmu na duši člověka, o různá traumata z prožití ošklivé skutečnosti, neustálý strach z toho, že se situace může opakovat a podobně. U mravnostních trestných činů je chráněným zájmem život a zdraví člověka, svoboda v rozhodování se o sexuálních stycích, mravní vývoj mládeže a další.

Nelze tvrdit, že by mravnostní trestné činy byly páčány pouze osobami s mravní otupělostí nebo osobami ve stavu při snížené ovládací schopnosti. Bohužel značný podíl spáchaných mravnostních trestných činů mají na svědomí i zcela zdravé osoby, u kterých nebyla zjištěna žádná sexuální úchylnka lékařským vyšetřením. U těchto „zdravých“ osob je často příčinou špatná nebo nedostačující mravní, sexuální neboli společenská výchova.

¹ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 11

„*Mravnostní trestné činy zasahují čtyři základní roviny:*

1. *morální vztahy ve společnosti;*
2. *život a zdraví občanů poškozených v důsledku protiprávního jednání ve sféře sexuálních vztahů;*
3. *zdravý vývoj mládeže;*
4. *dobré mravy v sexuálních vztazích mezi dospělými jedinci.*“²

Typické mravnostní trestní činy máme vyjmenované v III. hlavě ve zvláštní části trestního zákoníku, kde jsou označeny jako trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Jedná se o § 185 – 193b. Mravnostní trestné činy zasahují důstojnost oběti v sexuální oblasti.

Do této skupiny patří zejména:

- trestné činy ohrožující svobodu v oblasti pohlavního života
 - znásilnění
 - sexuální nátlak
- trestné činy ohrožující zdravý mravní a tělesný vývoj dětí
 - pohlavní zneužití
 - svádění dítěte k pohlavnímu styku
 - zneužití dítěte k výrobě pornografie
- trestné činy ohrožující některé mravní zásady
 - výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
 - kuplířství
- trestný čin obchodování s lidmi za účelem jejich sexuálního zneužívání nebo výroby pornografie

Mravnostní trestné činy mohou mít i různé následky vývojové psychické poruchy, traumata aj.

Často páchaným mravnostním trestním činem bývá trestný čin znásilnění podle § 185 trestního zákona, kde se jedná o donucení k pohlavnímu styku násilím nebo pod pohrůzkou násilí nebo jiné těžké újmy, a trestný čin pohlavní zneužití podle § 187, kde se jedná o vykonání soulože s dítětem mladším patnácti let nebo o pohlavní zneužití dítěte mladšího patnácti let jiným způsobem.

² CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 18

2.1. Charakteristika mravnostní kriminality

Mravnostní kriminalitu můžeme chápat jako „skupinu trestných činů, jejichž typickým obsahem je protiprávní zasahování do sféry svobodného rozhodování o pohlavním styku, mravního a tělesného vývoje.“³ Mravnostní trestná činnost je považována za společensky velmi škodlivou a nebezpečnou. O tom vypovídá i přesunutí této problematiky z příčky VIII. hlavy zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů; na pozici přednější v nové kodifikaci zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to na pozici do hlavy III. trestního zákoníku (některé mravnostní trestné činy bychom našli v hlavě IV. a některé související trestné činy dokonce v hlavě II. trestního zákoníku). Touto změnou bylo jasně dáno najevo, že *ochrana svobody rozhodování člověka o jeho sexuálních vztazích, lidské důstojnosti v sexuální oblasti, zdravého mravního a tělesného vývoje, rodiny a dětí*, je pro lidskou společnost velmi důležitá. Systematika nového TZ je tedy dle důvodové zprávy uspořádána od úpravy nejnaléhavějších společenských zájmů po méně naléhavé, kde se klade důraz hlavně na ochranu základních lidských práv.⁴

2.2. Základní členění mravnostní kriminality

Mravnostní kriminalita se dá rozdělit podle zvoleného kritéria do spousty kategorií.

Pokud zvolíme kodifikovanou úpravu, což je pro nás pro „erudovanou“ veřejnost či osoby s právním vzděláním, nejjednodušší, rozčleníme mravnostní trestné činy dle systematiky trestního zákoníku. Trestní zákoník mravnostní trestné činy rozděluje podle **objektu trestného činu**, který je trestnou činností ohrožen a je trestním zákoníkem chráněn. V rámci mravnostní kriminality je objektem ochrany lidská důstojnost v sexuální oblasti. Jedná se o právo svobodně se rozhodovat o svých sexuálních vztazích, o právo na zdravý mravní a tělesný vývoj. Bohužel tato práva jsou silně narušena trestným činem znásilnění, pohlavního zneužití, sexuálního nátlaku. Do kategorie trestných činů, kde je objektem ochrany lidská důstojnost v sexuálních oblasti patří i trestné činy jako je soulož mezi příbuznými,

³ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 15

⁴ Důvodová zpráva k trestnímu zákoníku [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=4176&d=160515>.

kuplířství, prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, šíření pornografie, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií, zneužití dítěte k pornografii. Dále je podle zákonodárce vyčleněn objekt ochrany rodina a dítě, zde hovoříme o ochraně osob mladších osmnácti let před sváděním k prostituci, jedná se o trestný čin svádění k pohlavnímu styku. S mravnostní kriminalitou souvisejí i trestné činy, které narušují svobodu člověka, jedná se například o trestný čin zavlčení, zbavení či omezování osobní svobody, obchodování s lidmi, vydírání, útisk. Dalším závažným trestným činem je sexuálně motivovaná vražda, kterou už ale řadíme k násilné kriminalitě.

Mravnostní kriminalitu můžeme dělit také podle **předmětu ochrany** na:

- *Trestné činy zasahující do svobody v rozhodování v pohlavních vztazích. Sem můžeme zařadit trestné činy znásilnění a některé formy pohlavního zneužívání.*
- *Trestné činy ohrožující mravní vývoj mládeže. Pro tento druh mravnostní trestné činnosti jsou typické trestné činy pohlavní zneužívání, ohrožování mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže.*
- *Trestné činy zasahující do dobrých mravů v pohlavních vztazích. Za typické trestné činy lze označit kuplířství, soulož mezi příbuznými, obchodování se ženami.⁵*

Také **osoba pachatele** může být kritériem pro rozdělení mravnostní kriminality. Zda byl mravnostní trestný čin spáchán osobou dospělou, osobou svéprávnou, osobou příčetnou, osobou pohlavně úchylnou, osobou mladší osmnácti let, nebo dokonce osobou mladší patnácti let a další).

„Nejběžnějším dělicím kritériem je však **způsob spáchání**, jako ostatně u všech druhů kriminality. Toto kritérium v sobě zahrnuje mimo jiné i tři subkritéria, a to vyspělost pachatele, předmět útoku a vztah mezi pachatelem a obětí. Podle toho hovoříme o následujících způsobech páchaní mravnostní trestné činnosti:“⁶

- Mravnostní trestné činy páchané mezi dospělými
 - Hlavní rysem těchto trestných činů je, že pachatel i oběť jsou oba dospělé osoby, osoby starší osmnácti let.

⁵ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 19

⁶ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 19

- Důležitým znakem je násilí, jak v podobě přímého fyzického nebo psychického násilí, tak v podobě pohnutky bezprostředního násilí.
- Typickým příkladem je trestný čin znásilnění, kuplířství, obchodování se ženami, vydírání, omezování a zbavení osobní svobody.
- Mravnostní trestné činy páchané mezi mládeží
 - Pachatel a oběť jsou v takovém případě osoby mladší osmnácti let. Nejčastějším věkem pro spáchání těchto trestních činů je věk šestnáct let, ale objevují se i případy, kdy jsou pachatel a oběť mladší patnácti let.
 - Typickým mravnostním trestním činem páchaným mezi mládeží je pohlavní zneužití. Často zde chybí násilí. K pohlavnímu styku dochází často po domluvě, může se jednat o tzv. první lásky, obvyklá je také přítomnost alkoholu. Nejčastější obětí je dívka mladší patnácti let.
 - Často jsou tyto trestné činy velmi sporné. Velmi obtížné je zde prokázat vědomost pachatele o faktu, že oběť je mladší patnácti let. Oběti, převážně mladé dívky, vypadají totiž často daleko vyspěleji, než bychom očekávali.
- Mravnostní trestné činy páchané na mládeži
 - U této kategorie mravnostních trestních činů je pachatelem osoba dospělá a obětí osoba mladší osmnácti let, často je oběť o hodně mladší, i než je hranice patnácti let. Bohužel těchto trestních činů stále přibývá.
 - Velmi časté je zde použití násilí, kterému se oběť není schopna ubránit.
 - Pachatel je zde obětí vysoce nebezpečný a často zneužívá svého postavení. Velmi časté jsou případy, kdy oběť je na pachateli určitým způsobem závislá, například se může jednat o učitele a jeho žáka, o osobu svěřenou do péče, o rodiče a dítě, o pěstouna nebo vychovatele a dítě. Mezi pachatelem a obětí často existuje velmi blízký vztah.
 - Tato mravnostní kriminalita je bohužel schopná zanechat na oběti velké následky, ať už po stránce fyzické, tak v horším případě v podobě psychického poškození.

3. Prameny práva v oblasti mravnostní kriminality

Jelikož mluvíme o mravnostní trestné kriminalitě, je naprosto zřejmé, že nás budou zajímat hlavně prameny práva trestního. Samozřejmě s problematikou mravnostní kriminality souvisejí i jiná právní odvětví, například zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, dává obcím možnost právně se vypořádat s prostitutí. Jelikož je celý právní řád propojen, můžeme se od jednoho případu dostat do několika oblastí práva.

Trestní zákoník, tudíž také trestní právo, stojí na mnoha zásadách, já bych ráda zmínila zásadu *ultima ratio*, která znamená, že: „*Trest je krajní (subsidiární) prostředek k ochraně společenských vztahů, práv a oprávněných zájmů člověka. Trestního práva se užije teprve tehdy, když prostředky ostatních právních odvětví nepostačují*“.⁷

- Mezi nejdůležitější prameny našeho vnitrostátního práva bych určitě zařadila Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., **Ústava České republiky**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“). A pokud se máme držet hierarchického uspořádání právních předpisů od nejdůležitějších předpisů, předpisů s nejvyšší právní silou hned vzápětí uvedeme **Listinu základních práv a svobod**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Listina“). Z Ústavy bych zmínila preambuli a článek 10, kde je stanovena aplikační přednost mezinárodních smluv do českého právního řádu. Zde bych také zdůraznila, že důležitým pramenem práva jsou samozřejmě i mezinárodní smlouvy, dokumenty. V článku 7 Ústavy je zakotvena nedotknutelnost osoby a zákaz ponižujícího zacházení, článek 8 Ústavy nám zaručí osobní svobodu, článek 9 Ústavy zakazuje podrobení se nuceným pracím nebo službám, představme si kuplířství. V článku 10 Ústavy je stanoveno právo na zachování lidské důstojnosti, osobní cti, dobré pověsti a jména a další jiné.
- Za nejvýznamnější pramen bych označila zákon č. 40/2009 Sb., **trestní zákoník**, ve znění pozdějších předpisů. Zde je nejdůležitější hlava III., dále hlava IV. a II. zvláštní části.

⁷ CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. Praha: Linde, 2007. Vysokoškolské právní učebnice. ISBN 978-80-7201-662-4. s. 10

- Zmiňuji také zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním neboli **trestní řád**, ve znění pozdějších předpisů. Dále zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů neboli **zákon soudnictví ve věcech mládeže**. Materiální pramen trestního práva je **důvodová zpráva** k zákonu č. 40/2009 Sb., trestnímu zákoníku. Ta stanovuje hodnoty a zásady, na kterých stojí trestní zákoník.

Ráda bych také zmínila pár mezinárodních dokumentů, které se týkají mravnostní kriminality.

- Jedná se například o **Všeobecnou deklaraci lidských práv**, kde je důležitý například článek 4, 5.
- Také vyhláška MZV č. 120/1976 Sb., o **Mezinárodním paktu o občanských a politických právech**, zde článek 8, 9, 12, 23, 24.
- Důležitá je také **Úmluva o počítačové kriminalitě**, Budapešť, den 23. listopad 2001. Ta upravuje trestné činy šíření pornografie, nakládání s dětskou pornografií a jiné.⁸
- Také sdělení MZV č. 209/1992 Sb., o **Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod**, ve znění pozdějších předpisů. Zde například článek 4.
- Nerada bych opominula **Mezinárodní úmluvu o otroctví** (č. 165/1930 Sb.), která se týká trestných činů obchodování s lidmi, omezování a zbavení osobní svobody.
- Úmluva o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989 (č. 104/1991 Sb.)⁹
- Zmiňuji také **Úmluvu o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob**, která byla sjednána Valným shromážděním OSN v roce 1949. Tehdejší Československo k Úmluvě přistoupilo dne 14. 3. 1958. Česká republika je nástupcem Úmluvy od 1. 1. 1993. Více o Úmluvě se dozvíme v kapitole o kuplířství, kam tato Úmluva spadá.

⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1832

⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1832

Ráda bych uvedla i nějaká rozhodnutí Rady.

- Rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV ze dne 22. prosince 2003 **o boji proti sexuálnímu zneužívání dětí a dětské pornografii**, které navazuje na společnou akci Rady č. 97/154/JVV ze dne 24. února 1997, **o opatřeních v boji proti obchodování s lidmi a pohlavnímu zneužívání dětí**.¹⁰
- Rozhodnutí Rady č. 375/2000 ze dne 29. května 2000 **o potírání dětské pornografie na internetu**.
- Rozhodnutí Rady 2001/220/SVV ze dne 15. března 2001 **o postavení obětí v trestním řízení**.
- Rámcové rozhodnutí Rady ze dne 19. července 2002 **o potírání obchodování s lidmi** (2002/629/SVV).
- Dále také Deklarace OSN **o odstraňování násilí páchaného na ženách** (1993). Úmluva **o vzájemné pomoci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie** (č. 55/2006 Sb. m. s.)

Existuje mnoho dalších mezinárodně-právních dokumentů, které jsou s mravnostní kriminalitou spjaté.

¹⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1832

4. Mravnostní kriminalita – pohled do historie

Mravnostní kriminalita provází lidstvo v podstatě celými dějinami. „*Sexualita motivuje jednání člověka po celou známou historii lidské civilizace. Sebepřísnější tresty neodradily jednotlivce od nevěry, znásilnění; sexuální touha byla dokonce silnější než hrozba katem a zmrzačujícími a potupnými tresty.*“¹¹

V době, kdy ještě nefungoval institut manželství, což bylo ještě před naším letopočtem, neexistoval žádný zákonný postih za znásilnění či unesení žen. Když se institut manželství zavedl, považovala se žena za majetek svého otce. Znásilněná žena neboli „poskvrněná“ pak ztrácela svoji cenu a manžel se jí hledal už velmi stěží. Často si znásilněnou musel vzít násilník, a pokud byl již ženatý, čekala ho smrt jako trest. Například na Východě fungovaly jako trest „odplatná znásilnění“.

Dalo by se říct, že podle *starého zákona*, jakožto nejstarší právní úpravy, bylo znásilnění považováno za útok proti rodině, za urážku na cti. Ukamenování buď jen násilníka nebo i ženy, pokud by neprokázala odpor vůči znásilnění, bylo krutým trestem.

Vdaná žena se považovala za majetek muže a ten s ní mohl nakládat dle svého uvážení, tak tomu bylo ve starověku. Pokud někdo na ženu zaútočil, chápalo se to jako útok proti vlastnictví muže. Znásilnění, ale také únos či cizoložství, se trestalo velmi přísnými tresty, nikoli však kvůli ochraně ženy, ale právě kvůli zásahu do vlastnických práv muže. V některých kulturách se dokonce uplatňoval trest smrti, a to právem babylonským, řeckým, islámským, židovským. Tohoto trestu se užilo, pokud byla znásilněna vdaná žena. Římské právo tento trest aplikovalo při znásilnění chlapce. Jak už jsem ale zmínila, ve starověku a v raně křesťanských společnostech se znásilnění považovalo za útok na majetek proti rodině nebo muži, ale nikoliv jako zločin proti ženě.

Ve *středověku* se znásilnění trestalo trestem smrti například ve středověké Anglii, Francii a Rakousku. Pro germánské kmeny bylo znásilnění i nevěra sexuálním zločinem. Některé germánské kmeny měly velmi zajímavý trest,

¹¹ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 13

například Frísové (příslušníci germánského kmene) vhažovali muže do bažin za nevěru nebo za znásilnění.

Ve středověké Evropě za znásilnění trestali mírněji. Pachatel byl vykastrován nebo zbaven svých genitálií.

Postavení ženy ve společnosti se změnilo až při *rozvoji křesťanství*. Tehdy vznikl tzv. mariánský kult, což znamenalo uctívání Panny Marie. Spravedlnost mohla požadovat rodina, která si mohla zažádat buď o nějakou finanční částku jako kompenzaci, nebo dokonce mohla trvat na trestu smrti.

V raně feudální společnosti byl únos dědičky a znásilnění dědičky považovány za uzavření sňatku manželského.

Definice „*nezákonná pohlavní znalost ženy starší deseti let ze strany muže, který není jejím manželem, ale za použití síly proti její vůli nebo bez jejího vědomého svolení nebo v případě, že toto svolení je vynuceno silou nebo strachem z okamžitého ublížení na zdraví*“¹², přišla s *anglickým zvykovým právem*, kde se již kladl důraz na použitou sílu na ženě, na její nesouhlas a na pohlavní styk jako takový. Společnost začala vnímat znásilnění, ne z pohledu útoku na majetek rodiny a její čest, ale konečně z pohledu útoku na ženu. Od 12. století se stal trestný čin znásilnění neakceptovatelným a stát měl ve svých rukou vyšetřování tohoto trestného činu a také vynesení verdiktu nad pachatelem.

V Českém trestním právu bylo znásilnění bráno také jako útok na majetek rodiny a urážku na cti. Trest smrti za tento čin byl omezen a dále úplně odstraněn *v dobách husitských*.

V 15. století se v *období stavovské monarchie* rozvíjelo trestní právo.

V 16. – 18. století sexuální trestné činy tvořily třetinu trestných činů.

V 17. – 18. století tomu bylo podobně jako ve středověku. Soudce měl volnou ruku při hodnocení sexuálních trestných činů.

¹² MORUS. *Světové dějiny sexuality*. Vyd. 3., (V Euromedia Group 1.). Přeložil Jiří STACH. V Praze: Ikar, 2007. ISBN 978-80-249-0887-8. s. 95

V roce 1768 byl zaveden *Tereziánský zákoník*. Byl jím zaveden trest i pro pomocníka zločinu, pomocník byl popraven mečem. Tereziánský zákoník dal ženě možnost, aby se při obvinění z cizoložství mohla bránit tím, že byla znásilněna.

V roce 1787 bylo právo soudce jednat podle svého volného uvážení omezeno, toto omezení přinesl *Josefiánský hrdelní řád*, který taxativně vymezil trestné činy. Zajímavostí byl například trest pro žida, který znásilnil ženu křesťanku. Takový žid musel být sťat a upálen.

Za doby Josefa II. se vlivem francouzských humanistů se upustilo od hrdelních a zmrzačujících trestů, přišly tresty liberálnějšího charakteru. Trestní zákoník v Rakousku-Uhersku, který platil i pro země Koruny české, označil ve čtrnácté hlavě sexuální delikty za zločiny. Patent z roku 1852 neboli Císařský patent za sexuální trestné činy uvádí: smilstvo, zprznění – v dnešní době známé jako pohlavní zneužití (ochraně podléhala však pouze osoba do čtrnácti let věku), násilné smilstvo (to nebylo možné mezi manžely) – dnes známé právě jako znásilnění.

Dne 28. 10. 1918 vzniklo *Československo*, které přebralo trestní zákoník z Rakouska-Uherska. Tento trestní zákoník byl nahrazen až *zákonem č. 86/1950 Sb., zákon o přečinech*, ve znění pozdějších předpisů. V zákoně o přečinech se už nevyskytovalo označení násilné smilstvo a zprznění, nýbrž nám již známé znásilnění a pohlavní zneužití.

Další důležitou změnou byl *zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon*, ve znění pozdějších předpisů, který již znal i trestný čin obchodování s lidmi aj. Tento zákon platil téměř padesát let, dokud ho nevystřídal nám již známý *zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*, ve znění pozdějších předpisů. A jelikož se po celou zabýváme mravnostní/ sexuální kriminalitou a mravnostními trestnými činy, zde je pro nás důležité, že v novém trestním zákoníku byl zaveden trestný čin – sexuální nátlak.

Myslím si, že v budoucnu v oblasti mravnostní kriminality ještě pár změn přibude. Sexualita je v dnešní době lehce dostupná v médiích i na internetu.

Jsem názoru, že právo se v oblasti sexuálních trestních činů bude ještě vyvíjet. Změny můžeme vidět i dnes. Ať už v pohledu na registrované partnerství nebo v legislativě, která se týká prostituce, stalkingu, dětské pornografie, či práv sexuálních menšin.¹³

Na závěr této kapitoly bych ráda zmínila ještě několik zajímavostí.

V roce 1267 se objevil pojem pederastie neboli homosexualita. Homosexualita se v té době trestala velmi krutě, a to ztrátou hrdla.

V 15. století byly zavedeny tresty za sodomii. Sodomie je původně náboženský termín, který označuje společensky neakceptované sexuální chování, např. orální sex, anální sex, stejnopohlavní sexuální styk či sexuální styk se zvířaty.¹⁴ Za sexuální styk se zvířetem byl trest udělen jak pachateli, tak i zvířeti.

Zajímavé také je, že v některých zemích se znásilnění trestalo dle mého názoru opravdu mírně. Například v Rusku v období 15. století za znásilnění hrozil pouze peněžitý trest.

¹³ KOVÁŘ, Petr. *Sexuální agrese: znásilnění z pohledu medicíny a práva*. Praha: Maxdorf, c2008. Jessenius. ISBN 978-80-7345-161-5.

¹⁴ *Wikipedia* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Sodomie>

5. Charakteristika mravnostních trestných činů

Mravnostní trestné činy upravuje trestní zákoník v hlavě třetí, jedná se o §185 – 193b. Do skupiny mravnostních trestných činů spadají trestné činy, jimiž byla ohrožena lidská důstojnost v sexuální oblasti. Jedná se jen o ty trestné činy, které se lidské důstojnosti dotýkají pouze ve sféře pohlavní.¹⁵ Tyto trestné činy poškozují člověka a jeho zájmy a určitým způsobem překračují sexuální morálku společnosti. Mluvíme o trestných činech, které ohrožují, zasahují do lidské důstojnosti, a kromě toho také narušují:

- *svobodu rozhodování v pohlavních vztazích*¹⁶
 - znásilnění, sexuální nátlak, kuplířství
- *nerušený mravní a tělesný vývoj dětí, který by mohl být narušen předčasnými pohlavními styky nebo ji nebo jiným nevhodným jednáním vztazích*¹⁷
 - pohlavní zneužití, prostituce ohrožující mravní vývoj dětí, zneužití dítěte k výrobě pornografie, svádění dítěte k pohlavnímu styku
- *morální zásadu nedovolující soulož mezi nejbližšími příbuznými*¹⁸
 - soulož mezi příbuznými
- *mravní výchova mládeže a mravopověstnost dospělých*¹⁹
 - šíření pornografie, výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií

U mravnostních trestných činů mohou být *předmětem útoku* jak osoby mužského, tak i osoby ženského pohlaví. U všech mravnostních trestných činů je třeba *úmyslného zavinění*. Pachatelem *všech* trestných činů zařazených do této hlavy může být pouze *fyzická osoba*. *Právnícká osoba* může být pachatel u trestných

¹⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1832

¹⁶ Důvodová zpráva ktrestnímu zákoníku [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=4176&d=160515>>.

¹⁷ Důvodová zpráva ktrestnímu zákoníku [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=4176&d=160515>>.

¹⁸ Důvodová zpráva ktrestnímu zákoníku [online]. Ministerstvo spravedlnosti ČR. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <<http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=4176&d=160515>>.

¹⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1832

činů sexuálního nátlaku, pohlavního zneužití, kuplířství, výroby a jiného nakládání s dětskou pornografií a zneužití dítěte k výrobě pornografie²⁰

Ráda bych zmínila některé trestné činy v hlavě IV. a hlavě II. zvláštní části trestního zákoníku, jelikož úzce souvisejí s mravnostní kriminalitou. V hlavě IV. se našeho tématu bude týkat především §201 ohrožování výchovy dítěte.

„§ 201 Ohrožování výchovy dítěte

*(1) Kdo, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo **mravní vývoj dítěte tím, že***

*a) svádí ho k zahálčivému nebo **nemravnému životu,***

*b) umožní mu vést zahálčivý nebo **nemravný život***

c) umožní mu opatřovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem, nebo

d) závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo umožní, byť i z nedbalosti, dítěti hru na výherním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, které ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžité výhry, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ze zavrženíhodné pohnutky,

b) pokračuje-li v páčání takového činu po delší dobu,

c) spáchá-li takový čin opětovně, nebo

d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.²¹, kde je v odstavci (1) napsáno, že ohrožování dítěte je i ohrožení mravního vývoje dítěte, což s tematikou práce souvisí.

Dále nás bude zajímat § 202 Svádění k pohlavnímu styku, konkrétně svádění dítěte k pohlavnímu styku.

²⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1832

²¹ Ustanovení § 201 trestního zákoníku, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

V hlavě II. zvláštní části trestního zákoníku se našeho tématu týká § 168 obchodování s lidmi.

§ 168 Obchodování s lidmi

(1) Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá dítě, aby ho bylo užito

a) jiným k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

b) jiným k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla,

c) k službě v ozbrojených silách,

d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání,

bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.²²

V hlavě II. zvláštní části trestního zákoníku stojí za zmínění také trestný čin omezování osobní svobody, zbavení osobní svobody, zavlčení, vydírání a také útisk.

Mravnostní trestní činy můžeme označit za velmi závažné trestné činy, dokonce jedny z nejzávažnějších. Jejich škodlivost je opravdu vysoká. Ohrožují zákonem chráněný zájem, a to život člověka, zdraví člověka, mravní vývoj mládeže, svobodu v rozhodování se v sexuálních vztazích. U sexuálních trestných činů nastává negativní následek ihned po spáchání, bohužel často je daleko závažnějším následkem až ten, který se projeví až časem, a to zejména u dětí. Děti, ale i dospělí si z traumatického zážitku mohou odnést doživotní následky, a to v podobě různých psychických poruch a traumatizujících poškození. Jejich celý život může být provázen neustálým strachem. Lidé s takovými zkušenostmi už nemusí nikdy nikomu uvěřit a nedokážou žít klasický partnerský život nebo založit rodinu.

Dle mého názoru spolužití s někým a posléze založení rodiny je smyslem života, proto si dovoluji tvrdit, že pokud jsou oběti poznamenány tak závažným způsobem, že už tohoto nejsou schopni, ztrácí jejich život smysl.

²² Ustanovení § 168 trestního zákoníku, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Téma metodika vyšetřování mravnostní kriminality jsem si zvolila právě proto, že si myslím, že dopady mravnostních trestních činů mohou být až fatální. Oběť je následky provázena již po celý život. Proto bychom se měli co nejvíce zajímat, ať už o motivy páčání, o osobnosti pachatelů a obětí, abychom mohli co nejlépe předcházet těmto trestním činům.

V následujících podkapitolách se budu snažit o charakteristiku jednotlivých mravnostních trestních činů. Pokud ale chceme mluvit o jednání, které je trestné, tedy o trestném činu, musí takové jednání splňovat určité znaky. Za prvé jednání trestného činu musí být společensky škodlivé a nezáleží na tom, zda je čin spáchán konáním či opomenutím. Za druhé trestný čin musí splnit pojmové znaky trestného činu, tedy objekt, objektivní stránku, subjekt, subjektivní stránku trestného činu, tyto znaky můžeme dovodit z trestního zákoníku. Objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka tvoří obligatorní znaky skutkové podstaty trestného činu. Pojmy bych vysvětlila následovně. Objekt, jakožto první ze znaků skutkové podstaty, nám vyjadřuje společenské vztahy, zájmy a hodnoty, které chrání trestní zákon. Objektivní stránka, je druhým ze znaků skutkové podstaty trestného činu, a ta charakterizuje způsob, jakým byl trestný čin spáchán a jaké následky má. Obligatorními znaky objektivní stránky trestného činu jsou jednání, následek trestného činu a příčinný vztah mezi nimi. Fakultativními znaky objektivní stránky trestného činu jsou místo a čas jednání, jeho účinek, předmět útoku, použité prostředky a další. Subjektem se rozumí pachatel. Pachatelem, jak už bylo zmíněno výše, může být u všech mravnostních trestných činů fyzická osoba, u některých vyjmenovaných dokonce osoba právnická. Fyzická osoba může být pachatelem, pokud v době spáchání trestného činu byla příčetná, dovršila věku patnácti let. Pokud se jedná o mladistvého, musí být rozumově a mravně vyspělý, aby mohl být pachatelem. Subjektivní stránka charakterizuje psychiku pachatele ve vztahu k trestnému činu. Obligatorním znakem subjektivní stránky je zavinění, které je buď ve formě úmyslu nebo nedbalosti. Fakultativními znaky u subjektivní stránky jsou pohnutka/ motiv, cíl/ záměr.

5.1. Znásilnění

Znásilnění řadíme mezi trestné činy proti lidské důstojnosti a je označováno za nejzávažnější trestný čin mezi dospělými hned po vraždě.

Abychom mohli správně charakterizovat trestný čin znásilnění, považují za důležité podívat se na přesnou definici znásilnění z platného trestního zákoníku.

„§ 185

Znásilnění

1. *Kdo jiného násilím nebo pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti,*

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(2) *Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1*

a) *souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží,*

b) *na dítěti, nebo*

c) *se zbrání.*

(3) *Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,*

a) *spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,*

b) *spáchá-li takový čin na osobě ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy anebo v jiném místě, kde je omezována osobní svoboda, nebo*

c) *způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.*

(4) *Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.*

(5) *Příprava je trestná.*²³

„Skutková podstata trestného činu znásilnění je doplněna v odstavci 1 o jednání, které bylo v trestním zákoně č. 140/1961 Sb. postihováno jako vydírání, přičemž zcela zjevně takové jednání patří mezi sexuální trestné činy a ani přísnost postihu takového jednání neodpovídala typové závažnosti donucení k pohlavnímu styku

²³ Ustanovení § 185 trestního zákoníku, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

(pouhé nucení, aniž by k pohlavnímu styku došlo, bude postihováno jako pokus podle § 21. Navíc v rámci vydírání nebylo postihováno zneužívání bezbrannosti, které je právě typické pro takové jednání. “²⁴

Skutkové podstaty u trestného činu znásilnění jsou:

- **Objekt trestného činu znásilnění**
 - Objektem trestného činu znásilnění je lidská důstojnost a svoboda v rozhodování v pohlavních vztazích, právo člověka svobodně se rozhodovat o svém sexuálním životě.
 - Objektem je právo člověka (ženy i muže) na *svobodné rozhodování o svém pohlavním životě*.²⁵
- **Objektivní stránka trestného činu znásilnění**
 - Objektivní stránkou je zde způsob, kterým je vykonáno znásilnění, forma nátlaku. Člověk je násilím donucen k pohlavnímu styku, nebo pod pohrůžkou ...
 - *„Nezáleží na způsobu znásilňované osoby, ani na její pověsti, ani na tom, zda jde o osobu pohlavně nedotčenou.“²⁶*
- **Subjekt trestného činu znásilnění**
 - Subjektem může být kdokoliv, označením kdokoliv rozumíme jakoukoliv fyzickou osobu starší patnácti let ve stavu přičetnosti.
- **Subjektivní stránka trestného činu znásilnění**
 - Trestný čin znásilnění je vždy spáchán úmyslně.
 - Obviněný se může domnívat, že odpor byl předstíraný a že oběť ve skutečnosti s pohlavním stykem souhlasila. V takovém případě by se jednalo o omyl negativní, spočívající v tom, že obviněný nevěděl, že naplní znaky trestného činu znásilnění a byla by tím vyloučena jeho odpovědnost za úmyslný trestný čin. Odpovědnost by ale nebyla vyloučena, pokud by oběť kladla méně intenzivní odpor, kvůli opožděnému vývoji své osobnosti, a pachatel by byl tento stav znám. Pokud by se jednalo o situaci, kdy pachatel využívá něčí bezbrannosti a domnívá se, že nebyť

²⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1835

²⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1836

²⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1836

bezbrannosti osoby, osoba by k pohlavnímu styku svolila, neomlouvá ho to.²⁷

Násilí je dominujícím prvkem u mravnostní kriminality. Násilí je zastoupeno v různých formách. Násilí si především spojíme právě s trestným činem znásilnění. „Znásilnění z pohledu podnětu a způsobu provedení lze rozdělit do dvou základních forem.

První je typická svou spontánností provedení a bezprostřední realizací sexuálního pudu po iniciaci, tedy po určitém bezprostředním podnětu. Sem lze zařadit všechny projevy pachatelů, pro které je typické zkratové jednání, nízká úroveň sebeovládání, snížená schopnost zhodnocení situace pod vlivem alkoholických nápojů nebo jiných omamných a psychotropních látek, přítomnost určité sexuální deviace, cílevědomé vyhledávání oběti znásilnění apod. Násilí má v těchto případech brutální podobu, často je doprovázeno aktem na tělesnou integritu oběti s jediným cílem – ukojit volání pohlavního pudu. Násilí zanechává na oběti trvalé následky, ať již v podobě fyzického nebo psychického násilí, nebo psychického poškození. Mezi pachatelem a obětí nebývá bližší vztah, jde zpravidla o náhodně, vytypovanou oběť.

Pro druhou formu sexuálního násilí, nejčastěji se projevující opět ve znásilnění oběti, je charakteristické, že pachatel se po určitou dobu snaží nenásilnými prostředky přimět obvykle ženu k pohlavnímu styku, ta však soustavně odmítá. Teprve po překročení určité meze přistupuje pachatel k násilnému vynucení pohlavního styku. U této formy zpravidla existuje bližší vztah (a to i citový) mezi pachatelem a obětí. K tomuto sexuálnímu násilí velmi často dochází i mezi manžely a milenci. Sexuální násilí v porovnání s předcházejícím typem zpravidla není tak intenzivní a agresivní.“²⁸

Předmětem trestného činu znásilnění může být **kdokoliv**. Kýmkoliv se rozumí, osoby bez rozdílu věku, proto může být předmětem útoku i dítě, což vyplývá i z okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby podle § 185 odst. 3 písm. a, vyspělosti, životních poměrů, bez rozdílu pohlaví – žena i muž, hermafrodit, což je oboupohlavní bytost a androgyn, což je osoba, u které se vyskytují současně

²⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1840

²⁸ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 49

mužské i ženské pohlavní orgány (varlata i vaječníky).²⁹ Předmětem může být znásilněná manželka, osoba žijící s pachatelem v manželství, ta ale musí dát svolení k trestnímu stíhání manžela. Odpor znásilněné musí být prokázán.

Pachatelem může být kterákoliv **fyzická osoba**.

Trestný čin znásilnění je složen ze dvou jednání:

1. **násilné jednání**
2. **pohlavní styk**.

Trestný čin znásilnění je dokonán, až pokud pachatel vykoná pohlavní styk. Proto pokud se pachatel dopustí pouze násilného jednání, nedokoná trestný čin znásilnění, ale bude se to hodnotit jako **kvalifikovaný pokus**. Pachatel v tomto případě nebude zodpovědný za trestný čin znásilnění. Tuto informaci nalezneme v ustanovení § 21 Pokus v odstavci 3 trestního zákoníku. Pachateli ovšem trestní odpovědnost nezanikne úplně, dopustil se násilného jednání, tudíž bychom to hodnotili jako dokonáný trestný čin vydírání (§ 175 trestního zákoníku). Často se dostaneme i k trestnému činu omezování osobní svobody (§ 171 trestního zákoníku), jelikož **příprava** trestného činu znásilnění většinou naplňuje skutkovou podstatu trestného činu omezování osobní svobody.

Jedním z jednání trestného činu znásilnění je, jak jsem zmínila, pohlavní styk. **Pohlavní styk** definujeme jako jakýkoliv **způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby**, ať stejného či odlišného pohlaví, **soulož**³⁰, **pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží**, tzn. orální sex, anální sex, digitální penetraci, což znamená vniknutí do tělesných otvorů (pochva, řitní otvor, ústa) za použití jednoho nebo více prstů. Za pohlavní styk se považuje i **osahávání, sání** a erotické masáže, které pachatel provádí druhé osobě nebo ona jemu apod. Za znásilnění se ale nepovažují případy, kdy pachatel donutí oběť k pohlavnímu sebeukájení, obnažování, to bychom přiřadili k sexuálnímu nátlaku § 186.³¹

Za **soulož** se pokládá *spojení pohlavních orgánů muže a ženy*. Při souloži mužský pohlavní úd vnikne do pohlavního orgánu ženy. Dojde k okamžiku, kdy se oba

²⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1836

³⁰ spojení pohlavních orgánů muže a ženy

³¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1836-1837

tyto orgány spojí. Stačí i částečné zasunutí pohlavního údu muže do pochvy ženy, přičemž nemusí dojít ani k protržení panenské blány. Aby bylo znásilnění dokonáno, nemusí dojít ani k pohlavnímu ukojení.³²

Za **jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží** se považuje situace, která je srovnatelná s tou, která nastává u soulože. U soulože se předpokládá současné spojení pohlavního orgánu muže s pohlavním orgánem ženy, srovnatelnou situací může být okamžik, kdy je mužský pohlavní orgán nahrazen něčím jiným, například jazykem, prsty nebo i jiným předmětem. Tento jiný mechanismus je schopen vyvolat stejný účinek jako kdyby o simulaci nešlo a jednalo by se o skutečnou soulož. Jedná se tedy i o situaci, když žena stimuluje mužský pohlavní orgán v ústech. Pohlavní dráždění vzniká bez ohledu na to, zda se jedná o skutečný úd či jeho přiměřenou náhražku.³³

Existují přitěžující okolnosti jako jsou: spáchání činu na dítěti, spáchání činu se zbraní, spáchání činu na dítěti mladším patnácti let, spáchání činu na místě, kde je omezována osobní svoboda, způsobení těžké újmy na zdraví a způsobení smrti.

Spáchání činu na dítěti je zvlášť přitěžující okolnost. Jedná se jen o změnu formální a pojmovou, nikoli obsahovou. Dítětem se rozumí osoba jen do dne předcházejícího jejím osmnáctým narozeninám. Může se jednat i o „zletilou“ osobu, jestliže taková osoba nabyla zletilosti uzavřením manželství.³⁴

U **spáchání činu na dítěti mladším patnácti let** pachatel nemusí znát věk poškozené osoby, stačí, že se zřetelem na okolnosti, zejména její fyzickou vyspělost, vzhled nebo způsob chování, a svoje osobní poměry o uvedené okolnosti, vědět měl a mohl.³⁵

Zvýšená pozornost se klade i u spáchání činu na místě, kde je omezována osobní svoboda, jelikož osoby zde nemají možnost rozhodovat o svém životě svobodně, neboť jsou částečně nebo zcela svobody zbaveny.³⁶

Co se týče **způsobení těžké újmy na zdraví**, může to být způsobeno z nedbalosti i úmyslně. Následek však musí být způsoben jednáním uvedeným v odstavci 1 a až po dokončení činu.³⁷

³² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1840

³³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1841

³⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1842

³⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1842

³⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1843

Pokud pachatel **způsobí činem smrt**, musíme rozlišit, zda byla smrt způsobena pouze z nedbalosti, poté to může být posuzováno podle tohoto ustanovení. Pokud pachatel již dopředu plánoval smrt a smrt byla způsobena úmyslně, musí být skutek posouzen jako trestný čin vraždy podle § 140 v souběhu s trestným činem znásilnění podle § 185.³⁸

Znásilnění může být klidně v jednočinném souběhu s § 188 soulož mezi příbuznými.

Oběť se klidně může nacházet ve vztahu bezbrannosti. Stav bezbrannosti je stav, v němž poškozený nemůže klást odpor či nemůže projevit svou vůli. Jedná se stav, kdy je oběť opilá, spoutaná, v hlubokém spánku, nebo je v dětském věku, kdy nedokáže zhodnotit a poznat důvody odporu. Pachatel o stavu bezbrannosti musí vědět.

Trestný čin znásilnění může mít i spolupachatele. Spolupachatel je ten, kdo se zúčastnil buď fáze násilného jednání nebo pohlavního styku nebo obou fází.

Existují okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby. Tyto okolnosti jsou vyjmenované v dalších odstavcích trestného činu definovaného v trestním zákoníku. Jedná se například o spáchání tohoto trestného činu na dítěti, se zbraní, na dítěti mladším patnácti let, na osobě ve výkonu vazby, v ochranném léčení, v zabezpečovací detenci atd., nebo pokud činem způsobí těžkou újmu na zdraví. Nejvyšší trestní sazby se použije, pokud tímto činem je způsobena smrt. Za trestný čin znásilnění může být pachatel zbaven svobody na šest měsíců, ale kvůli přitěžujícím okolnostem až na osmáct let. Jelikož se jedná o závažný trestný čin, i jeho příprava je trestná, pokud bude provedena způsobem popsáním od druhého až do čtvrtého odstavce §185, trestního zákoníku.

U trestného činu znásilnění je trestná i příprava, jelikož se jedná o zvlášť závažný trestný čin.

Když řekneme znásilnění, vybaví se nám znásilnění převážně ženského pohlaví, nebo dětí. Dnes již ale známe i znásilnění mužského pohlaví. Do roku 2001 nebylo možné spáchat trestný čin znásilnění na mužském pohlaví, do této doby se znásilnění muže považovalo za vydírání a podle tohoto trestného činu se také

³⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1843

³⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s 1844

hodnotilo. Díky novele trestního zákona z roku 2001 již znásilnění muže známe, a to jak v podobě heterosexuální, tak homosexuální. Znásilnění mužského pohlaví také dříve znamenalo pouhou soulož. V roce 2010 došlo k rozšíření termínu znásilnění muže a můžeme hovořit o „souloží nebo jiném pohlavním styku provedeným způsobem srovnatelným se souložím“. To znamená, že i jiné sexuální praktiky jako je anální nebo orální sex, již řadíme k trestnému činu znásilnění, a to i u mužského pohlaví, které by se dříve přiřadilo k trestnému činu omezování osobní svobody, kde samozřejmě hrozil o dost nižší trest.³⁹

Ráda bych srovnala trestný čin znásilnění v současném trestním zákoníku, kde je podle mého názoru tato problematika zpracována lépe, se „starým“ trestním zákonem. Ve staré úpravě platilo, že pachatel musel oběť donutit násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, tudíž pokud pachatel oběti vyhrožoval násilím budoucím, budoucím způsobením těžké újmy nebo budoucím ohrožením života nebo zdraví oběti nebo také osoby oběti blízké, nejednalo se o trestný čin znásilnění. „Nový“ trestní zákoník již pamatuje i na „pohrůžku násilím“, tudíž už můžeme čin správně podřadit pod trestný čin znásilnění a nemusí být hodnocen jako trestný čin vydírání, pro který bylo trestáno daleko mírněji. Další změnou oproti staré úpravě, kde mezi pachatelem a obětí muselo dojít k souloží nebo obdobnému pohlavnímu styku, nová úprava již pamatuje i na jiné formy jednání, které jsou možná o něco „mírnější“, ale často ke způsobení traumatu dostačující. Vykonání samotné soulože je v trestním zákoníku chápáno jako přitěžující okolnost, kdy je pachateli uložen trest s vyšší sazbou. Vyšší sazba se také zvolí při znásilnění s použitím zbraně, při znásilnění dítěte nebo také při znásilnění osoby, která je omezena ve svobodě pohybu kvůli ochrannému léčení, zabezpečovací detenci a podobně. Dle mého názoru je současná právní úprava mnohem propracovanější. Co se trestání týče, tak výše trestu narostla, což hodnotím jedině kladně.

V současné společnosti se některým obětem bohužel nedostává pochopení, ba naopak setkávají se s podezíráním od okolí namísto podpory. U trestného činu znásilnění se ve společnosti setkáváme s **řadou mýtů**.

³⁹ *Vývoj právní úpravy znásilnění v ČR* [online]. Petra Holá, 2017 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.petami.estranky.cz/clanky/zeny--muzi-a-spolecnost/vyvoj-pravni-upravy-znasilneni-v-cr.html>

Podle doktorky Čírtkové se jedná o kognitivní stereotypy neboli mylné představy, naproti nim stojí empirická fakta (viz tabulka⁴⁰). Nejčastějšími z nich jsou:

<i>Kognitivní stereotypy:</i>	<i>Empirická fakta:</i>
-	-
<i>Znásilnění probíhá formou přepadení.</i>	<i>Většina znásilnění se odehrává v sociální blízkosti. Oběť v 70 – 80 % případů zná pachatele. V 50 % případů je pachatelem manžel nebo partner oběti!</i>
<i>Znásilňovači jsou psychicky vyšinutí a nápadní.</i>	<i>Znásilňovači nemusí být vůbec sociálně nápadní ani duševně choří. Často mohou mít rodinu, být přátelští a oblíbení.</i>
<i>Většina obětí se v průběhu znásilnění masivně brání.</i>	<i>Většina obětí se obvykle pokouší o verbální obranu. Strach o život je blokuje.</i>
-	-
<i>Znásilnění způsobuje hlavně těžkou újmu na tělesném zdraví.</i>	<i>Většina znásilnění končí spíše lehčími až středními tělesnými zraněními. Závažnější jsou ovšem poškození psychická.</i>
-	-
<i>Oběti vnímají znásilnění jako agresivní, vynucený sexuální styk.</i>	<i>Oběti vnímají znásilnění jako existenciální ohrožení života. Až 90% obětí se bojí, že zemře.</i>

Problémem společnosti je, že oběti často přičítá vinu. Například dívka měla pobuzující oděv, dívka byla málo oděna, dívka měla příliš make-upu, a tak bylo pro muže těžké odolat. Z toho plyne, dívka si za to mohla sama. Takto nahlížet na věc ale rozhodně není správné.

Dopady znásilnění na oběti jsou opravdu fatální. Pro oběť je důležité pochopení a porozumění. Oběť potřebuje mít pocit bezpečí. Pocit bezpečí může posílit

⁴⁰ *Bílý kruh bezpečí: Pomoc oběti trestného činu znásilnění - Informace pro zdravotnický personál* [online]. Čírtková, L. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pro-odborniky/lekari-zdravotni-sestry/>.

například terapie. Nikde není stanoveno, kdy se oběť znásilnění s tímto činem vyrovná. U každé oběti je proces zotavení jinak časově náročný.

Dospělé oběti v souvislosti se sexuálním násilím nejčastěji prožívají následující pocity:

- *strach ze smrti (až 90 %)*
- *ponížení (40 %)*
- *bezmocnost (60 %)*
- *hnus (40 %)*
- *vztek (55 %)*
- *odstup (20 %)*

Následky znásilnění se u obětí po činu projevují v oblasti:

- *zdravotní (fyzická zranění, nakažení pohlavní chorobou, nechtěná gravidita aj.),*
- *psycho-sexuální (tj. sexuální a intimní chování),*
- *emocionální (poruchy sebecítění, sebekoncepce, sebevědomí),*
- *vztahové, sociální i pracovní (výkonové) oblasti.* ⁴¹

5.2. Sexuální nátlak

Trestný čin sexuální nátlak se objevil až s příchodem „nového“ trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb.). Přesné vysvětlení sexuálního nátlaku nalezneme v §186 trestního zákoníku. *„Kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti. Stejně bude potrestán pachatel, který přiměje jiného k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému*

⁴¹ *Bílý kruh bezpečí: Pomoc oběti trestného činu znásilnění - Informace pro zdravotnický personál* [online]. Čírtková, L. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pro-odborniky/lekari-zdravotni-sestry/>.

srovnatelnému chování zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu. ⁴²

Náš nový trestní zákoník upravil trestný čin sexuálního nátlaku tak, že přebral právní úpravu, která byla uvedena v § 243 trestního zákona, zčásti však přejímá v odstavci 1 znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání.⁴³ Předmětem ochrany je chráněna lidská důstojnost v pohlavní sféře, a to jednak lidská důstojnost dětí, tak osob starších, a to před útoky, při kterých pachatel využívá závislosti takových osob nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnost či vliv.⁴⁴ Za postavení, z něhož vyplývá důvěryhodnost nebo vliv, můžeme považovat někoho, kdo v oběti vzbuzuje autoritu. Jedná se například o nadřízeného v zaměstnání, vedoucího umělecké skupiny či kroužku, vysokého státního úředníka.⁴⁵

Přítěžujícími okolnostmi jsou, pokud je čin spáchaný na dítěti, na nejméně dvou osobách, pokud je spáchán se zbraní, nebo je čin spáchán na osobě, která je z různých důvodů (trest odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranné léčení) omezena na svobodě, nebo pokud je čin spáchán osobou, která je členem organizované skupiny. Nejvyšším trestem je však odnětí svobody v rozmezí deseti až šestnácti let, a ten je pachateli udělen, pokud činem způsobí smrt. Jedná se o další velice závažný trestný čin, při kterém je porušena lidská důstojnost v sexuální oblasti. U sexuálního nátlaku je trestná i příprava.

- **Objekt trestného činu sexuálního nátlaku**

- Objektem trestného činu sexuálního nátlaku je lidská důstojnost a svoboda v rozhodování v pohlavních vztazích, právo člověka svobodně se rozhodovat o svém sexuálním životě.

⁴² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1849 - 1850

⁴³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1854

⁴⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1854 – 1855

⁴⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1855

- **Objektivní stránka trestného činu sexuálního nátlaku**

- Objektivní stránka je vystíněna v ustanovení §186 trestního zákoníku. Trestný čin sexuálního nátlaku má **dvě skutkové podstaty**:

- *„(1) Kdo jiného násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování, nebo kdo k takovému chování přiměje jiného zneužívaje jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo zákazem činnosti.“*

- U této skutkové podstaty jde o to, že pachatel donutí jiného k **pohlavnímu sebeukájení**, k **obnažování** nebo jinému srovnatelnému chování násilím, pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy nebo zneužije bezbrannost oběti.

- **Pohlavní sebeukájení** vysvětlíme jako sexuální chování, při kterém dotyčný sexuálně uspokojuje sebe samého drážděním vlastních pohlavních orgánů.

- ipsace, masturbace, onanie

- **Obnažování** spočívá v odhalování erotických částí lidského těla.

- K sexuálnímu nátlaku dále přiřazujeme chování jako jsou například sexuálně patologické praktiky, které jsou často sadistické nebo masochistické. Jedná se například o pissing, předvádění různých erotických póz, sexuální tance.

- U této první skutkové podstaty je **rozdíl** mezi sexuálním nátlakem a znásilněním právě v tom, že zde **nedochází přímo k fyzickému kontaktu** oběti a pachatele.

- *(2) Stejně bude potrestán pachatel, který přiměje jiného k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování nebo jinému srovnatelnému chování*

*zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.*⁴⁶

- U druhé skutkové podstaty pachatel **přiměje oběť k pohlavnímu styku, k pohlavnímu sebeukájení, k obnažování** nebo jinému srovnatelnému chování, přičemž **zneužije závislosti** oběti nebo **svého postavení**. Zde mezi pachatelem a obětí bývá určitý vztah, často nadřazenost pachatele vůči oběti, závislost oběti na pachateli. Závislost oběti na pachateli oběť bohužel omezuje v jejím svobodném rozhodování. Pachatel v tomto případě zneužije závislosti oběti. Pachatel dosahuje sexuálně motivovaného cíle díky své funkci, postavení a často spoléhá, že mu to oběť dovolí.
- **Subjekt trestného činu sexuálního nátlaku**
 - Pachatelem může být kterákoliv fyzická či právnická osoba.⁴⁷
- **Subjektivní stránka trestného činu sexuálního nátlaku**
 - Trestný čin sexuálního nátlaku je vždy páčán s úmyslem – sexuální nátlak je úmyslným trestným činem.
- **Předmět útoku trestného činu sexuálního nátlaku**
 - Předmětem útoku trestného činu sexuálního nátlaku může být **kdokoliv**.

Se sexuálním nátlakem bývají úzce spojovány pojmy sexuální obtěžování neboli sexuální harašení. Sexuální obtěžování se dá vysvětlit jako ohmatávání prsou a pohlavních orgánů apod., což pachateli způsobuje vzrušení. Jedná se i např. o osahávání, tělesný dotyk, poplácávání, ale i ohmatávání pohlavních orgánů přes oděv, nemístné nebo dokonce urážlivé poznámky mužů vůči ženám, ale i naopak apod.

⁴⁶ Ustanovení §186 odst. 1, 2 trestního zákoníku

⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1854

5.2. Pohlavní zneužití

Trestný čin pohlavní zneužití najdeme pod §187 trestního zákoníku, který říká:

- (1) *Kdo vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let.*
- (2) *Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let svěřeném jeho dozoru, zneužívaje jeho závislosti nebo svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu.*
- (3) *Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.*
- (4) *Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.*
- (5) *Příprava je trestná.*⁴⁸

Ustanovení 187 trestního zákoníku **chrání děti mladší patnácti let** před jakýmkoliv útokem proti jejich pohlavní nedotknutelnosti a také před negativními důsledky předčasných sexuálních aktivit. Trestní zákoník definuje trestný čin pohlavního zneužití jako vykonání soulože nebo jiné pohlavní zneužití dítěte do věku patnácti let. *Zákon v tomto případě hovoří o absolutní sexuální nedotknutelnosti, bez ohledu na to, zda k pohlavnímu zneužití došlo se souhlasem poškozeného, neposuzuje také, zda jednání podezřelého zanechalo škodlivý následek na oběti či nikoliv.*⁴⁹ Udělení souhlasu nevyklučuje trestní odpovědnost pachatele. Pohlavní zneužití je popsáno jako „*vykonání soulože nebo jiný způsob pohlavního zneužití dítěte mladšího 15 let.*“⁵⁰ Přísněji je však hodnoceno, pokud pachatel zneužije „*závislosti dítěte, osoby svěřené jeho dozoru*“ nebo zneužije „*svého postavení a z něho vyplývající důvěryhodnosti nebo vlivu*“⁵¹ Ochrana se poskytuje jak dívkám, tak chlapcům. Za pohlavní zneužívání můžeme považovat i situaci, kdy například otec trestá dívku způsobem, kdy si ji ohne přes koleno a plácá ji přes odhalený zadek, přičemž mu dělá dobře pohled na odhalené pohlavní orgány dívky. Dále se ukáží onanií, nebo souloží se svojí manželkou.

⁴⁸ Ustanovení §187 trestního zákoníku

⁴⁹ *Policie České republiky - KŘP hlavního města Prahy: Pohlavní zneužití*[online]. 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zajimava-temata-pohlavni-zneuzeni.aspx>

⁵⁰ Ustanovení §187 trestního zákoníku

⁵¹ Ustanovení §187 trestního zákoníku

Pouhé nařezání, například páskem, bychom podřadili pod trestný čin týrání svěřené osoby. Kromě přímého jednání pachatele se za trestné jednání považuje i přehlížení a neohlášení této trestné činnosti osobou třetí, například matkou. Tento fakt nalezneme v ustanovení §367 trestního zákoníku pod názvem nepřekažení trestného činu, kde za nepřekažení trestného činu pohlavního zneužití hrozí až tříleté odnětí svobody.

- **Objekt trestného činu pohlavního zneužití**

- Objektem trestného činu je zde mravní a tělesný vývoj dětí mladších patnácti let.

- **Objektivní stránka trestného činu pohlavního zneužití**

- Za objektivní stránku považujeme vykonání soulože na dítěti mladším patnácti let nebo pohlavní zneužití provedené jiným způsobem.⁵² K naplnění znaků trestného činu pohlavního zneužití není třeba, aby pachatel dosáhl pohlavního ukojení. Stačí pouze fakt, že pachatel jednal v pohlavním vzrušení ve snaze své vzrušení jakýmkoliv způsobem uspokojit.⁵³

Pohlavní zneužití může mít povahu koitální i nekoitální, trestně právní praxe posuzuje sexuální chování pachatele i v případě, že se jedná o osahávání na místech intimní oblasti oběti, u dětí ženského pohlaví se jedná o druhotné pohlavní znaky, popř. pachatel přiměje oběť k tomu, že ta manipuluje s jeho pohlavními orgány, masturbuje, nebo je oběť přítomna masturbaci pachatele.⁵⁴ Jako jiný způsob pohlavního zneužití si můžeme představit orální styk, anální styk, osahávání nebo líbání pohlavních orgánů, intimních míst, prsou a podobné, a to jak ve formě činnosti pachatele, tak oběti. Nesprávně jako pohlavní zneužití jsou však posuzovány jednorázové letmé doteky přes oděv, ty nenaplňují skutkovou podstatu trestného činu pohlavního zneužití.⁵⁵

⁵² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1861

⁵³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1862

⁵⁴ *Policie České republiky - KŘP hlavního města Prahy: Pohlavní zneužití*[online]. 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zajimava-temata-pohlavni-zneuzeni.aspx>

⁵⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1861

- **Subjekt trestného činu pohlavního zneužití**

- Subjektem trestného činu pohlavního zneužití může být kdokoliv, fyzická i právnická osoba. Fyzická osoba jako pachatel může být muž i žena. V případě soulože je pachatelem vždy osoba opačného pohlaví než zneužitá osoba mladší patnácti let. Pachatel nemusí být osoba trpící sexuální deviací. Pachatel může být jak heterosexuál, tak homosexuál. Na sexuální orientaci pachatele nezáleží.⁵⁶

- **Subjektivní stránka trestného činu pohlavního zneužití**

- Jedná se o trestný čin úmyslný. Postačí i úmysl nepřímý.
 - Úmysl nepřímý postačí pouze v případě, ve kterém se pachatel mylně domnívá, že oběť je mladší patnácti let, a i přesto s ní chce vykonat soulož nebo ji jinak pohlavně zneužít. Zde se jedná o trestný čin.
 - Nepřímého úmyslu se pachatel také dopustí v případě, kdy se domnívá, že oběť je starší patnácti let (na základě její tělesné i duševní vyspělosti, vzhledu). Zde se ale jedná o omyl. V tomto případě se nemůže jednat o úmyslné zavinění, a proto čin již dále nebude trestným.

Předmětem útoku trestného činu pohlavního zneužití je **pouze dítě mladší patnácti let** bez ohledu na jeho vyspělost, ať už duševní či fyzickou. Jinými slovy, slečna, která svým vnějším vzhledem, ať už výrazným make-upem, extravagantním oblékáním, ale i vystupováním, působí na okolí daleko vyspělejší dojem a rozhodně vyšším věkem, i ta je obětí pohlavního zneužití, protože důležitý je pouze biologický věk.

Okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby jsou, jak už jsem výše zmínila, pokud pachatel zneužije dítě mu svěřenému, zneužije jeho závislosti nebo svého postavení. Takového postavení může zneužít například rodič, profesor, vedoucí oddílu, trenér apod. Další přitěžující okolnosti nastávají tehdy, pokud je činem způsobena těžká újma na zdraví nebo dokonce smrt.

Příprava trestného činu pohlavního zneužití je trestná, jelikož se jedná o zvlášť závažný trestný čin.⁵⁷

⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1862

⁵⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1864

5.3.Soulož mezi příbuznými

Dalším trestným činem spadajícím do mravnostních trestných činů je trestný čin soulož mezi příbuznými, který najdeme v § 188 trestního zákoníku.

„Kdo vykoná soulož s příbuzným v pokolení přímém nebo se sourozencem, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.“⁵⁸

V historii byly incestní vztahy celkem časté, manželé se stávali bratři se sestrami, sestřenice s bratřenci. V dnešní době jsou tyto vztahy označovány za jakýsi incest a jsou pro společnost morálně nepřijatelné. Tolerance k incestním vztahům je opravdu nízká. A má to svůj důvod. Pramení to ze zkušeností, kdy potomstvo, které vzejde z takového vztahu, bude s vysokou pravděpodobností určitým způsobem postižené. Ať už v podobě mentální retardace nebo jiným způsobem postižení.

Podle Weisse se u tohoto trestného činu neseťkáváme s pedofilií. *„Spíše se jedná o poruchu osobnosti nebo patologii rodinných vztahů.“⁵⁹* Podle Zapletala je nejčastějším incestem incest otcovský. To znamená sexuální vztah mezi otcem a dcerou. Sexuální vztah mezi matkou a synem se naopak vyskytuje ojediněle. Častým případem také je sexuální vztah mezi nevlastním otcem nebo partnerem matky a dcerou, tomu se říká pseudoincest.⁶⁰

- **Objekt trestného činu soulož mezi příbuznými**

- Za objekt u trestného činu soulož mezi příbuznými považujeme morální zásadu nedovolující pohlavní styky mezi nejbližšími příbuznými. Objektem je zde také ochrana před degenerací potomstva. Tento objekt je založen na zkušenosti, že potomstvo z blízkého příbuzenství bývá ohroženo degenerací.⁶¹

- **Objektivní stránka trestného činu soulož mezi příbuznými**

- Objektivní stránkou je vykonání soulož s příbuzným v pokolení přímém nebo sourozencem. Jiný způsob pohlavního ukájení není stanoven, protože zde nám jde pouze o to, aby nedošlo

⁵⁸ Ustanovení 188 trestního zákoníku

⁵⁹ WEISS, P. Sexuální deviace. Praha: Portál, 2002. s. 83.

⁶⁰ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. Kriminologie. 3.vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008. s. 318.

⁶¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1868

k oplodnění, které by mohlo vést k narození se postiženého dítěte.⁶²

- **Subjekt trestného činu soulože mezi příbuznými**
 - Subjektem jsou oba souložící příbuzní, za předpokladu, že u jednoho z nich není trestní odpovědnost vyloučena pro nízký věk, či pro nepřičetnost.⁶³ Vliv na trestnost nemá ani fakt, že se souloží oba souhlasili nebo zda k sobě chovají určité city. Trestně odpovědní jsou tehdy, pokud jsou oba trestně způsobilí.
- **Subjektivní stránka trestného činu soulože mezi příbuznými**
 - Jedná se o úmyslný trestný čin. Úmysl se musí vztahovat k tomu, že je soulož prováděna. Pokud příbuzní netuší, že jsou spolu příbuzní, nejsou trestně odpovědní.

Předmětem trestného činu soulože mezi příbuznými je vykonání soulože mezi příbuznými. Jedná se o soulož, netýká se to tedy nějakého jiného sexuálního vztahu mezi nimi. Soulož je zakázána mezi příbuznými v pokolení přímém a mezi sourozenci. Jedná se o předky a jejich potomky. Důležité je, aby se jednalo o vlastní potomky, musí jít o krevní příbuzenství. U sourozenců nezáleží na tom, zda mají společné oba rodiče nebo pouze jednoho z nich. Na sourozenecký poměr vzniklý osvojením se zákaz vykonání soulože nevztahuje. Osvojení může být i zrušeno a nejedná se o pokrevní příbuzenství, u kterého by hrozila degenerace potomstva.⁶⁴

5.4. Kuplířství

Trestný čin kuplířství najdeme v §189 trestního zákoníku. V přesném znění:
„(1) Kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až na čtyři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

⁶² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1868

⁶³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1868

⁶⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1868

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo

b) jako člen organizované skupiny.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.

(4) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.⁶⁵

Jedná se tedy o trestný čin, kdy je jiná osoba zlákána, přinucena, přesvědčena osobou přezdívanou kuplíř k tomu, aby provozovala prostituci nebo aby vydělávala na prostituci jiné osoby. Prostituce jako taková v České republice trestná není, kuplířství však ano.

Dříve byl trestný čin prostituce zařazen do hlavy V. zvláštní části. Patřil k trestným činům hrubě narušujících občanské soužití, tudíž objektem trestného činu zde bylo občanské soužití, co se mravnosti a svobodného rozhodování člověka týče. Česká republika, jako smluvní strana Úmluvy o potlačení obchodu s lidmi a využívání prostituce třetími osobami, je vázána bojovat proti kuplířství a svádění k prostituci, a to bez ohledu na souhlas osoby, která prostituci provádí.

- **Objekt trestného činu kuplířství**

- Dnes je objektem trestného činu svobodné rozhodování člověka o jeho sexuálních stycích, lidská důstojnost, ochrana lidské mravnosti.⁶⁶

- **Objektivní stránka trestného činu kuplířství**

- Trestné jsou podle tohoto ustanovení dva druhy jednání. První spočívá v přiměnění, zlákáni, zjednání, najmutí, svedení k provozování prostituce, druhý v kořistění z prostituce provozované někým jiným. U druhého jednání se nevyžaduje, „aby pachatel výslovně požadoval nebo vynucoval hmotný prospěch z prostituce jiného, postačí opakované přijímání úplaty za to, že umožňuje provozování prostituce, a rovněž tak se

⁶⁵ Ustanovení 189 trestního zákoníku

⁶⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1870

nevyžaduje, aby pachatel dosáhl určité hrance majetkového prospěchu.“⁶⁷

- **Subjekt trestného činu kuplířství**

- Subjektem může být jakákoliv fyzická i právnická osoba. Také osoba, která sama provozuje prostituci, a přitom kořistí i z prostituce někoho jiného.⁶⁸

- **Subjektivní stránka trestného činu kuplířství**

- Jedná se o trestný čin, který může být spáchán pouze úmyslně.

Považuji za důležité, vysvětlit ještě pojem **prostituce**. Podle Chmelíka je prostituce specifickým druhem podnikání (obchodu), *jehož prostředkem je poskytování sexuálních služeb jiným osobám za úplatu. Jedná se o jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Nemusí jít pouze o klasickou soulož, ale o dotýkání se těla jiného, sebeukájení, pokud jsou prováděny za úplatu. Úplata nemusí mít pouze finanční podobu, ale může mít i jinou formu, např.: získání určité výhody, poskytnutí protislužby, protekce.*“⁶⁹ Další definicí je definice od Barbory Bělikové, která říká: „*Prostituce je poskytování sexuálních služeb za úplatu nebo jakoukoli jinou protihodnotu.*“⁷⁰ Nejčastější protihodnotou je finanční úplata. Prostituci známe jak v podání žen, mužů, ale také dětí. Pro ženu používáme výraz prostitutka, dříve také kurtizána nebo archaicky nevěstka. Moderním výrazem je callgirl, „ Eskort“ nebo „ Eskortní dáma“. České označení pro muže takovou službu poskytující je prostitut. Prostituce jako taková je u nás legální, ale omezená. Rozumějme tomu tak, že **kořistění z prostituce** je protizákonné, ne prostituce sama o sobě. Kořistění znamená získání majetkového prospěchu z prostituce a nezáleží jakým způsobem. Trestným je i pokud někdo prostitutky rozváží k zákazníkům. Trestně odpovědným je i ten, kdo poskytne místo k výkonu prostituce, například nějaký dům, byt či pouhou místnost.

V každé zemi světa je prostituce určitým způsobem právně regulována. Na Evropském kontinentu je prostituce vesměs legální, i když určitým způsobem regulována. „*Legislativní přístup evropských států je v otázce prostituce velmi*

⁶⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1871

⁶⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1872

⁶⁹ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 17

⁷⁰ *Národní infotmační centrum pro mládež: Prostituce - charakteristika*[online]. Barbora Běliková, 2017 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/prostituce-charakteristika>

různorodý. Některé země jako Německo či Nizozemsko ji legalizovali jako živnost, v jiných zemích je postavena mimo zákon. Skandinávské státy například nepostihují prostituci jako takovou, ale nelegální je za službu této povahy platit. Ve většině západoevropských zemích pak prodávání sexuálních služeb není kriminalizováno, vlády těchto států ji však každá po svém omezují.⁷¹ „Úplně zakázána je prostituce v mnoha východoevropských zemích. Většina z nich ale nad ní přivírá oko. Podobná je situace ve spojených státech. I přesto, že je zde prodej sexuálních služeb přítomen v nejrůznějších formách, legální je pouze v některých regionech státu Nevada.“⁷²

Prostituce v některých evropských zemích:

- **úplně nelegální:** Litva, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Kosovo, Srbsko, Moldavsko
- **trestně odpovědným je zákazník:** Švédsko, Norsko, Francie
- **prostituce schválena jako profese:** Nizozemí, Rakousko, Spolková republika Německo, Dánsko, Maďarsko, Švýcarsko, Rumunsko
- **prostituce není nelegální**, ale organizované aktivity jako nevěstince, kuplířství a pasáctví jsou ilegální: Itálie, Lucembursko, Portugalsko, Finsko, Belgie, Lotyšsko, Španělsko, Bulharsko, Slovensko, Irsko, Polsko⁷³

Z pohledu našeho trestního práva není prostituce nijak regulována. Trestní represe prostituce byla ukončena novelou trestního zákona z roku 1961, zákonem č. 175/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon. „*Otázka prostituce jako sociálně patologického jevu, na který se váže řada sociálních, zdravotních, bezpečnostních a dalších rizik, není právem České republiky komplexně řešena. Jsou postihovány jenom „doprovodné“ jevy související s prostitucí nebo následky na objektu ochrany.*“⁷⁴

⁷¹ Česká televize: článek [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupný zde: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1036293-evropa-je-k-prostituci-otevrena-ilegalni-je-v-usa>

⁷² Česká televize: článek [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupný zde: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1036293-evropa-je-k-prostituci-otevrena-ilegalni-je-v-usa>

⁷³ Česká televize: článek [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1036293-evropa-je-k-prostituci-otevrena-ilegalni-je-v-usa>

⁷⁴ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. **ISBN 80-7178-739-6**. s. 67

Problematiku prostituce ale řeší jiné právní předpisy, a to: zákon č. 241/1922Sb.; zákon a nařízení o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb. a zákona č. 88/1950 Sb..

Dále zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který byl novelizován dalšími třemi zákony, a to zákony č. 128/200 Sb., zákonem č. 450/2001 Sb. a zákonem č. 320/2001 Sb.. „*Významné z tohoto pohledu je ustanovení § 10, ve kterém je zakotvena pravomoc obce ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhlášku k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku.*“⁷⁵ Porušení vyhlášky je kvalifikováno jako přestupek podle § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Někdy může být provozováním prostituce naplněna skutková podstata trestného činu výtržnictví podle § 202 trestního zákona.

Ráda bych zmínila také **Úmluvu o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob**, která byla sjednána Valným shromážděním OSN v roce 1949. Tehdejší Československo k Úmluvě přistoupilo dne 14. 3. 1958. Česká republika je nástupcem Úmluvy od 1. 1. 1993. Úmluva nikdy nebyla vyhlášena ve Sbírce zákonů. Úmluva ukládá smluvním státům povinnost trestat kuplířství, provozování a financování nevěstinců. Trestné je i pronajímání budovy nebo jiného místa za účelem prostituce druhých osob. Důležitý je článek 6, který státy zavazuje, aby zrušily, změnily nebo nepřijaly zákon, nařízení nebo administrativní postup, který by evidoval osoby provozující prostituci, umožňoval jejich registraci, stanovil povinnost speciálních průkazů nebo dozor nad nimi. Z článku 6 vyplývá, že nemůžeme přijmout jakýkoliv zákon, nařízení či jiný administrativní postup, který by prostituci jakýmkoliv způsobem reguloval, jelikož registrace prostituce nebo dozor nad nimi, jsou atributy, se kterými počítají návrhy zákona o regulaci prostituce.⁷⁶ Zajímavé je, že řada evropských států k Úmluvě nepřistoupila, například Spolková republika Německo, Rakousko, Holandsko. Také Spojené státy americké nebo Austrálie k Úmluvě nepřistoupily. Tyto země regulují prostituci. Zajímavé je, že problémy s prostitucí mají spíše

⁷⁵ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 67

⁷⁶ Vládní návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2005, návrh Zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona o regulaci prostituce z roku 2010 a z roku 2013, tedy všechny návrhy zákonů o regulaci prostituce.

země, které jsou Úmluvou vázány. Co se týče úpravy prostituce, myslím si, že je právní úprava zastaralá. Myslím si, že by se měla prostituce spíše určitým způsobem regulovat, nikoliv potlačovat a trestat, s čímž počítá Úmluva. Regulovat prostituci ovšem můžeme tehdy, pokud Úmluvu vypovíme, což by dle mého názoru mohlo být efektivnějším řešením.

5.6. Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí

Prostituce sama o sobě v České republice trestná není. Nemáme žádný právní předpis, který by ji schvaloval, ale ani zakazoval. Právní úpravu si může sjednat sama obec prostřednictvím obecně závazných vyhlášek, kterými může prostituci na svém území zakázat. Za porušení zákazu plynoucího z obecně závazné vyhlášky vydané obcí je spáchán přestupek.⁷⁷

Za trestný čin můžeme tedy považovat pouze prostituci ohrožující mravní vývoj dětí. Tento trestný čin nalezneme pod §190 trestního zákoníku, který říká:

„(1) Kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

(2) Kdo organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) nejméně na dvou takových místech, nebo

b) opětovně.“⁷⁸

Jedná se o ohrožovací trestný čin.⁷⁹ Tento trestný čin vznikl jako inspirace z § 184f německého trestního zákoníku, který zní: *„Kdo prostituci v blízkosti školy nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je určeno návštěvám osob mladších než osmnáct let, nebo v domě, ve kterém bydlí osoby mladší 18 let,*

⁷⁷ Nález Ústavního soudu, Pl. ÚS 69/04 ze dne 8.3. 2007: Vyhláška města Ústí nad Labem (k zabezpečení záležitostí veřejného pořádku) [online]. 2007 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-69-04>

⁷⁸ Ustanovení 190 trestního zákoník

⁷⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1875

provozuje způsobem, který může tyto osoby mravně poškodit, bude potrestán trestem odnětí svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.“⁸⁰

- **Objekt trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí**
 - Objektem chráněným tímto trestným činem jsou děti, které jsou chráněny před prostitucí vyskytující se v jejich bezprostřední blízkosti.⁸¹ V blízkosti škol, školského nebo jiného obdobného zařízení (například dětské léčebné zařízení) nebo v blízkosti místa, které je určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, jako jsou dětská hřiště. Blízkostí rozumíme místo, kde by nedocházelo pouze ojedinelému kontaktu s dětmi.
 - „Objektem je ochrana dětí před stykem s nevhodnou formou uspokojování sexuálních potřeb v podobě prostituce.“⁸²
- **Objektivní stránka trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí**
 - Trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj dětí má dvě skutkové podstaty. První je definovaná v prvním odstavci §190 trestního zákoníku; kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí. Druhou skutkovou podstatu najdeme v druhém odstavci §190 trestního zákoníku; kdo organizuje (zabezpečování nebo usnadňování prostituce), střeží (zabezpečování nerušeného výkonu prostituce) nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce (lákání zákazníků) v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí.

Přesné vysvětlení pojmu škola a školské zařízení nalezneme ve školském zákoně, přesněji v § 7 školského zákona.⁸³ Pod pojmem škola chápeme mateřská škola,

⁸⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1875 - 1876

⁸¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1875

⁸² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*. 1. vydání. Praha: Leges, 2009. s. 553.

⁸³ Ustanovení §7 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších zákonů

základní škola, střední škola (gymnázium, střední odborná škola a střední odborné učiliště), konzervatoř, vyšší odborná škola, základní umělecká škola a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky. Školským zařízením je zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, školská poradenská zařízení, školská zařízení pro zájmové vzdělávání, školská účelová zařízení, školská výchovná a ubytovací zařízení, zařízení školního stravování, školská zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a školská zařízení pro preventivně výchovnou péči. Jinými obdobnými zařízeními pak jsou například různé tábory, ať už výchovné nebo rekreační, dále také domovy pro děti se zdravotním postižením atd.

- **Subjekt trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí**

- Subjektem je u první skutkové podstaty osoba, která sama provozuje prostituci. U druhé skutkové podstaty to může být kdokoliv.
- Subjektem může být pouze osoba fyzická.
- Je zde sporné, zda může být pachatelem mladistvý, jelikož právě k ochraně mladistvých je příslušné trestněprávní ustanovení určeno. Ohrožení mravního vývoje se v tomto paragrafu týká jiných osob, nikoliv osoby, která provozuje prostituci. Týká se to dětí, které by mohly prostituci pozorovat, a tím by mohl být ohrožen jejich mravní vývoj. Z těchto důvodů nelze vyloučit kriminalizace mladistvého pachatele.⁸⁴

- **Subjektivní stránka trestného činu prostituce ohrožující mravní vývoj dětí**

- Trestný čin prostituce ohrožující mravní vývoj dětí je trestným činem úmyslným. Postačí i úmysl eventuální.⁸⁵

Příprava u tohoto trestného činu není trestná, jelikož se nejedná o zvlášť závažný trestný čin. Pokus ovšem trestný je, jelikož k provozování prostituce již postačí i samotná nabídka sexuálních služeb.⁸⁶

⁸⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1877 - 1878

⁸⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1877

⁸⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1878

5.7. Šíření pornografie

Trestný čin šíření pornografie má své místo v §191 trestního zákoníku. V přesném znění:

„(1) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo

a) nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo

b) na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(4) Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“⁸⁷

Trestný čin pod názvem ohrožení mravnosti byl pojat již do trestního zákona z roku 1950 v důsledku mezinárodních závazků Československa vyplývajících z Mezinárodní úmluvy ze dne 4. května 1910 a Mezinárodní úmluvy o potlačování obchodu s necudnými publikacemi a jejich rozšiřování z 12. září v roce 2007. Po určitých změnách byl přejet naším trestním zákoníkem.⁸⁸

⁸⁷ Ustanovení 191 trestního zákoníku.

⁸⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1882.

- **Objekt trestného činu šíření pornografie**

- Objektem trestného činu šíření pornografie podle odstavce 1 je zájem na ochraně mravopočestnosti dospělých před útoky (obtěžování) určitého druhu (tvrdá pornografie). Objektem podle odstavce 2 je zájem na ochraně mravního rozvoje a výchovy mládeže proti negativnímu působení pornografie. Tímto ustanovením je omezeno právo na svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace.⁸⁹
- Osoby mladší osmnácti let jsou chráněny před jakoukoli pornografií, dospělé osoby jsou chráněny před pornografií, kde se vyskytuje špatné zacházení s člověkem, neúcta k člověku, pohlavní styk se zvířaty apod.

- **Objektivní stránka trestného činu šíření pornografie**

- I tento trestný čin má dvě skutkové podstaty. Pachatelem stane ten, kdo vyrobí (zhotoví), doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu (postupně se dostane do více rukou), prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem.
- Pachatelem se stává i ten, kdo písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo za a) nabízí (předloží dílo), přenechá (jakýmkoli způsobem) nebo zpřístupňuje (promítá, umístí) dítěti, nebo za b) vystavuje nebo jinak zpřístupňuje na místě, které je dětem přístupné.

Šíření pornografie bývá často v souběhu s § 201 trestního zákoníku; ohrožování výchovy dítěte a § 251 trestního zákoníku; neoprávněné podnikání.

⁸⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1881 – 1882.

- **Subjekt trestného činu šíření pornografie**

- Pachatelem trestného činu šíření pornografie může být osoba fyzická, která nemusí mít žádnou speciální vlastnost, způsobilost nebo postavení. Trestného činu šíření pornografie se nemůže dopustit osoba právnická.⁹⁰

- **Subjektivní stránka trestného činu šíření pornografie**

- Spáchání trestného činu šíření pornografie je pouze úmyslné.

Příprava u trestného činu šíření pornografie není trestná, jelikož se nejedná o zvlášť závažný trestný čin.⁹¹

Ráda bych objasnila pojem **pornografie** a **pornografické dílo**. Podle Ottova slovníku naučného je za pornografií označována publikace nemravného obsahu.⁹² V právu se pak tento pojem užívá pro označení necudných literárních, grafických děl a předmětů. První pokusy o definici pornografie se datují do počátku 19. století. „*Slovo pornografie je odvozováno z řeckého porné – prostitutka, a grafein – psát. Volně tedy přeloženo jako popis života, zvyků a činností prostitutek*“⁹³ „*Pornografie je tedy neumělecké znázornění lidského těla či sexuálního chování, které nemá jiný účel, než podněcovat sexuální pud. V přeneseném širším smyslu hanlivé označení vulgárního, příliš otevřeného literárního útvaru, zpravodajství atd. Hranice mezi erotikou a pornografií jsou do značné míry subjektivní.*“⁹⁴ Podle Chmelíka je pornografií jakýkoliv předmět, zobrazení pohlavních orgánů, pohlavního nebo jiného sexuálního styku, které veřejně, způsobem hrubě urážejícím a zasahujícím do dobrých mravů a obvykle vyvolávajícím pocit studu a ošklivosti, zvláště intenzivním a vtíravým způsobem ovlivňuje a podněcuje sexuální pud. Chmelík rozlišuje pornografií a pornografií dětskou. **Pornografie dětská**, dle mého názoru daleko závažnější, je pornografie zobrazující dětské pohlavní orgány, pohlavní nebo jiný sexuální styk s dítětem nebo mezi nimi.⁹⁵

⁹⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s.1885

⁹¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s.1885

⁹² *Ottova encyklopedie obecných vědomostí nové doby na CD-ROM: digitální replika Ottova slovníku naučného nové doby (1930-1943)*. Zlín: AION CS, 1998, s. 1303.

⁹³ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 43

⁹⁴ *Wikipedia* [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné zde: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pornografie>

⁹⁵ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 17

„*Pornografickým dílem je jakýkoli předmět, který je-li pozorován ať přímo nebo prostřednictvím technického zařízení, zvláště intenzivním a vtíravým způsobem zasahuje a podněcuje samotný sexuální pud. Současně takové dílo podle převládajících názorů většiny členů společnosti hrubě porušuje uznávané morální normy dané společnosti a vyvolává v nich pocit studu. Pro pornografický charakter je rozhodující obsah celého díla, nikoli jen jeho určitá část, výseč, kapitola nebo úryvek apod.*“⁹⁶, tak definoval **pornografické dílo** Nejvyšší soud v ČR. Za pornografické dílo se dá pokládat i socha nebo jakýkoliv jiný předmět s pornografickým charakterem.

Podle obsahu lze pornografická díla dělit na tzv.:

- a) pornografii tvrdou, tedy takové pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku nebo které znázorňuje pohlavní styk se zvířetem (srov. § 190 odst. 1),*
- b) pornografii dětskou, tedy takové pornografické dílo, které zobrazuje, popř. jinak využívá dítě (srov. § 192),*
- c) pornografii prostou (srov. § 191 odst. 2), kterou tvoří ostatní pornografická díla.⁹⁷*

Šíření tzv. prosté pornografie je trestné pouze tehdy, zda se dostává do dětských rukou.⁹⁸

5.8. Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií

Jak už jsem již zmínila výše, dětská pornografie je obzvláště závažná, a proto má trestný čin výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií místo v našem trestním zákoníku. Dle Chmelíka se jedná o „*zobrazení dětských pohlavních orgánů, pohlavního nebo jiného sexuálního styku s dítětem nebo mezi dětmi.*“⁹⁹ Náš trestní zákoník definuje tento trestný čin v §192 trestního zákoníku. „**(1)** *Kdo přechovává fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné*

⁹⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1.6.2011, sp. zn. 3 Tdo 669/2011. Dostupné z <http://kraken.slv.cz/3Tdo669/2011>.

⁹⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s.1883

⁹⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. s.1885

⁹⁹ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 17

pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, bude potrestán odnětím svobody až na dva roky.

(2) Stejně bude potrestán ten, kdo prostřednictvím informační nebo komunikační technologie získá přístup k dětské pornografii.

(3) Kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, anebo kdo kořistí z takového pornografického díla,

bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až šest let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 3

a) jako člen organizované skupiny,

b) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem, nebo

c) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(5) Odnětím svobody na tři léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 3

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.¹⁰⁰

Smyslem tohoto trestného činu je především to, aby tvorba s dětskou pornografií nevznikala vůbec, jelikož je spojena se zneužitím dětí, na kterých to může zanechat následky po celý zbytek života. Jelikož se jedná o děti, hrozí zde pachateli vyšší sazba trestu, než je tomu u šíření jiné pornografie. Za zajímavé považují, že trestným není jen zobrazení skutečného dítěte, ale i zobrazení kreslené, animované postavy dítěte spojené s pornografií.

- **Objekt trestného činu výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**

- Primárním objektem je zájem společnosti na ochraně mravního vývoje dětí. Sekundárním objektem je ochrana dětí před jejich sexuálním zneužíváním.¹⁰¹

¹⁰⁰ Ustanovení 192 trestního zákoníku

¹⁰¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1891

- **Objektivní stránka trestného činu výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**
 - První skutkovou podstatu naplní ten, kdo přechovává (má ve své moci) fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem.
 - Druhou skutkovou podstatu naplní ten, kdo vyrobí, doveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, které zobrazuje nebo jinak využívá dítě nebo osobu, jež se jeví být dítětem, nebo kdo kořistí (má podíl na zisku z prodeje) z takového pornografického díla.
 - Pachatelem je i ten, kdo se prostřednictvím informačních, komunikačních technologií dostane k dětské pornografii.
- **Subjekt trestného činu výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**
 - Trestný čin výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií může spáchat jak osoba fyzická, tak právnická.
- **Subjektivní stránka trestného činu výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií**
 - Jedná se o úmyslně spáchaný trestný čin.

To, že je výroba a nakládání s dětskou pornografií upraveno zvláštním ustanovením našeho trestního zákoníku, je z důvodu vyšší společenské škodlivosti. Trestný čin páchají i ti, kteří dětskou pornografií „pouze“ sledují.

5.9. Zneužití dítěte k výrobě pornografie

Zneužití dítěte k výrobě pornografie najdeme pod §193 trestního zákoníku. Přesné znění: „**(1)** Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny působící ve více státech, nebo

b) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.¹⁰²

- **Objekt trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie**

- Objektem trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie je zájem společnosti na ochraně dětí před sexuálním zneužíváním, dále zájem na řádném mravním a citovém vývoji dětí, ale i svoboda rozhodování.¹⁰³ Chráněna je výchova a mravní vývoj dítěte, jelikož zneužití dítěte k výrobě pornografie může mít velmi špatný dopad na jeho tělesný, mravní vývoj a na celé jeho dospívání.

- **Objektivní stránka trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie**

- Pachatelem se stane ten, kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, nebo zneužije dítě k výrobě pornografického díla nebo kořistí z účasti dítěte na takovém pornografickém díle.
- **Přiměním** se rozumí využití vlivu, který vyplývá ze vzájemného vztahu s pachatelem. **Zjednáním** se rozumí uzavření dohody i konkludentní mezi pachatelem a dítětem, že se dítě bude podílet na výrobě pornografického díla. **Najmutí** je speciální případ zjednání, kdy se jedná o dohodu, jejímž znakem je úplata, která nemusí být pouze v peněžité podobě. **Zlákáním** se rozumí získání dítěte k účasti za příslibení určitých výhod, pozitiv apod. Zlákání se často používá, když dítě váhá. **Svedením** se rozumí situace, kdy pachatel vzbudí v dítěti rozhodnutí se zúčastnit výroby pornografického díla, avšak jiným způsobem, než je tomu u zlákání. **Zneužití** může provést pouze osoba, která má k dítěti určitá práva nebo povinnosti, například rodič, osoba, která je povinna se o dítě starat.

¹⁰² Ustanovení 193 trestního zákoníku

¹⁰³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1898

Kořistěním se rozumí jakýkoliv způsob získávání majetkového prospěchu z účasti dítěte na pornografickém díle.¹⁰⁴

- **Subjekt trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie**
 - Pachatel může být kdokoliv, fyzická i právnická osoba, která nemusí mít žádnou zvláštní vlastnost, způsobilost nebo postavení.¹⁰⁵
- **Subjektivní stránka trestného činu zneužití dítěte k výrobě pornografie**
 - Zneužití dítěte k výrobě pornografie je vždy úmyslným trestným činem.

Poškozeným zde může být pouze osoba mladší osmnácti let, tedy dítě.

Osoby mladší osmnácti let jsou zvýšeně chráněny proti zneužití k výrobě pornografického díla, jelikož samotná výroba nemusí vždy znamenat zneužití dané osoby. Výrobou rozumíme také rozmnožování pornografických fotografií nebo střih a jiné zpracování takových filmů, výroba pornografických videokazet či DVD z již hotového materiálu.¹⁰⁶

Příprava u tohoto trestného činu není trestná, jelikož se nejedná o zvlášť závažný trestný zločin.¹⁰⁷

5.10. Účast na pornografickém představení

Do našeho trestního zákoníku byl tento trestný čin spolu s trestným činem navazování nedovolených kontaktů s dětmi zařazen až novelou z roku 2014.¹⁰⁸

V trestním zákoníku dostal místo pod §193a.

„Kdo se účastní pornografického představení nebo jiného obdobného vystoupení, ve kterém účinkuje dítě, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“¹⁰⁹

¹⁰⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1898

¹⁰⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1900

¹⁰⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1898

¹⁰⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.s.1900

¹⁰⁸ *Česká justice: Novela trestního zákoníku zvyšuje ochranu dětí před sexuálními útoky* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2014/08/novela-trestniho-zakoniku-zvysuje-ochranu-deti-pred-sexualnimi-utoky/>

¹⁰⁹ Ustanovení 193a trestního zákoníku

Pachatelovi za spáchání tohoto trestného činu hrozí odnětí svobody až na dva roky.

- **Objekt trestného činu účast na pornografickém představení**
 - Objektem je ochrana dětí před sexuálním zneužitím a pohlavním vykořisťováním. Také snaha o úplné vymizení dětské pornografie a jejího šíření prostřednictvím informačních a komunikačních technologií.
- **Objektivní stránka trestného činu účast na pornografickém představení**
 - Pachatelem se stává ten, kdo se přímo vyskytuje v pornografickém představení nebo v jiném obdobném vystoupení, kde se vyskytuje dítě.
- **Subjekt trestného činu účast na pornografickém představení**
 - Subjektem může být jak fyzická, tak právnická osoba.
- **Subjektivní stránka trestného činu účast na pornografickém představení**
 - Jedná se o úmyslný trestný čin. Pachatel si musí být vědom, že v pornografickém představení vystupuje osoba, která nedosáhla věku osmnácti let.

5.11. Navazování nedovolených kontaktů s dítětem

I tento trestný čin je v trestním zákoníku až od roku 2014. Nalezneme ho v § 193b trestního zákoníku. Ve znění: *„Kdo navrhne setkání dítěti mladšímu patnácti let v úmyslu spáchat trestný čin podle § 187 odst. 1, § 192, 193, § 202 odst. 2 nebo jiný sexuálně motivovaný trestný čin, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“*¹¹⁰

- **Objekt trestného činu navazování nedovolených kontaktů s dítětem**
 - Objektem tohoto trestného činu je ochrana dětí, osob mladších patnácti let, před pohlavním zneužíváním, před výrobou a jiným nakládáním s dětskou pornografií, před zneužíváním k výrobě pornografie, před sváděním k pohlavnímu styku.

¹¹⁰ Ustanovení 193b trestního zákoníku

- **Objektivní stránka trestného činu navazování nedovolených kontaktů s dítětem**
 - Pachatelem se stane ten, kdo dítěti nabídne setkání v úmyslu spáchat trestný čin pohlavního zneužití, výroby pornografie, svádění k pohlavnímu styku.
- **Subjekt trestného činu navazování nedovolených kontaktů s dítětem**
 - Subjektem může být fyzická i právnická osoba.
- **Subjektivní stránka trestného činu navazování nedovolených kontaktů s dítětem**
 - Navazování nedovolených kontaktů s dítětem je úmyslný trestný čin, u kterého je nutné prokázání sexuálního motivu pro spáchání trestného činu.

Tyto případy se dějí často v prostředí internetu skrze sociální sítě. Jedním z příkladů je případ z Ostravska, kde devětadvacetiletý muž navazoval nedovolený kontakt s dětmi skrz sociální sítě. Nabízel nezletilým dívkám setkání za účelem různých sexuálních praktik či pohlavního styku. Posílal jim fotky obnažených mužských pohlavních orgánů i nemravné zprávy. Na oplátku chtěl, aby mu dívky zasílaly fotografie svých pohlavních orgánů. Podlehla mu jedenáctiletá dívka, která mu své fotky zaslala.¹¹¹ Další případ se stal na Sokolovsku, kde bylo 28. června 2017 zahájeno trestní stíhání proti osmadvacetiletému muži z Karlovarska. Muž byl obviněn ze tří trestných činů, z navazování nedovolených kontaktů s dítětem, ze závažnějšího zločinu pohlavního zneužití a z ohrožování výchovy dítěte. Obviněný se v letech 2014 až 2017 vydával na sociálních sítích za jedenáctiletého chlapce a snažil se seznamovat s nezletilými dětmi, kterým nabízel setkání pod záminkou sportovních aktivit. Nejdříve zjišťoval, zda jim někdo kontroluje komunikaci na internetu, poté se vypytał na intimní věci. Muž vedl kroužek pro děti a některé děti ho i navštívily v jeho bytě, kde se pokusil o navázání intimního kontaktu.¹¹²

¹¹¹ *IDNES.cz: článek* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: https://ostrava.idnes.cz/obtezoval-deti-pres-internet-chtel-se-s-nimi-schazet-kvuli-sexu-pwc-/ostrava-zpravy.aspx?c=A150909_154130_ostrava-zpravy_sme

¹¹² *REGIONZAPAD.CZ: článek* [online]. [cit. 2018-11-22]. Informace dostupné z: <http://www.regionzapad.cz/zpravodajstvi/sokolovsko-navazoval-nedovoleny-kontakt-s-ditetem-138530/>

5.12. Související trestné činy

Mravnostní trestné činy jsou často propojené s násilnými trestnými činy, také jsou často propojené s organizovanou trestnou činností, často se z nich těží zisky z vykořisťování osob. S mravnostní kriminalitou můžeme spojit několik trestných činů, a to například **obchodování s lidmi**, výtržnictví, zbavení osobní svobody, omezování osobní svobody, zavlčení, útisk, vydírání, týrání osoby žijící ve společném obydlí, šíření nakažlivé nemoci (i z nedbalosti), ohrožení pohlavní nemocí, výtržnictví, **vražda (sexuálně motivovaná)**. Dalšími souvisejícími trestnými činy, jsou také trestný čin ublížení na zdraví, těžké ublížení na zdraví, ale také loupež, ke které dochází po prvotním trestném činu, například po znásilnění.

Vzhledem k tématu za důležité považuji vysvětlení těchto tří trestných činů.

a) sexuálně motivovaná vražda

Sexuálně orientovaná vražda není v našem trestním zákoníku vymezena jako samostatný trestný čin, ale je posuzována podle klasické vraždy, jako *úmyslné usmrcení* oběti pachatelem, kdy se použije vyšší trestní sazba, jelikož je *provedena zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem*, protože právě brutální provedení je u této sexuální vraždy typické.

K takovému typu vraždy může dojít dvěma způsoby. Oběť je buď nejprve usmrcena a teprve poté je na ni proveden sexuální akt, nebo je na oběti nejdříve proveden sexuální akt, a pak dojde k usmrcení oběti. Usmrcení je často jakousi pojistkou pro pachatele, aby ho oběť nemohla identifikovat. Existují různé způsoby, jak lze sexuálně motivovanou vraždu provést. Podle Kuchta, J., Válková, H. a kol. existují tyto způsoby:

- nekrofilie a nekrosadismus
 - Pachatel se v tomto případě uspokojuje tím, že manipuluje s mrtvým tělem.
- sadismus
 - Pachatel trestá, týrá oběť, a to mu způsobuje sexuální uspokojení.
- antropofágie
 - Antropofágie neboli kanibalismus je charakterizováno požíváním částí lidského těla. Zde pachateli způsobuje sexuální požitok

především požívání sexuálních částí lidského těla, ženských či mužských genitálií.

- pikérismus
 - Zde se pachatel sexuálně uspokojuje řezáním či bodáním oběti.
- vampýrismus
 - Pachatel má potřebu pít krev ze své oběti.
- flagelace
 - Při flagelaci pachatel svoji oběť bije, či dokonce bičuje, a tím je mu způsobeno sexuální potěšení.¹¹³

Nejčastěji bývají obětí sexuálně motivované vraždy mladé ženy ve věku od patnácti do třiceti let nebo naopak velmi staré dámy. Často jsou oběťmi ženy, které jsou pod vlivem alkoholu, jelikož se stávají snadnější kořistí. Pachatelem je osoba neznámá. Pachatel má většinou vše dopředu naplánované. Oběť si vytipuje a veškeré další kroky si pečlivě promyslí. První kontakt pachatele a oběti je často na veřejném místě, například ve společenských prostorech, v MHD, na veřejně přístupném místě. Jak už jsem zmínila, oběť bývá často v podnapilém stavu. Pachatel bývá při prvním kontaktu často zdvořilý. Ovšem k útoku pak často použije zbraň a oběť před úplným usmrcením cíleně zraňuje, zohavuje. *„Ve třetině případů dochází k sexu po usmrcení oběti, ve čtvrtině případů navíc oběti odcizují cenné předměty, jednak z důvodů majetkových, jednak jako suvenýr, aby si posléze mohli připomenout „slastné“ chvíle strávené. Nevracejí se na místo činu. K útokům dochází nejčastěji na jaře a v létě, zejména v nočních a brzkých ranních hodinách.“*¹¹⁴

b) obnažování na veřejnosti

Obnažování na veřejnosti se trestá podle §358 trestního zákoníku, jedná se o trestný čin výtržnictví. Tohoto deliktu se dopouštějí především muži. Obnažování na veřejnosti můžeme označit za exhibicionismus, ten pochází z latinského exhibere, což znamená vystavovat. Lidé, kteří se rádi odhalují, vystavují

¹¹³ Dělení je použito z: KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. s. 391.

¹¹⁴ KUCHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. s. 392.

na veřejnosti, jsou nazýváni jako „exhibicionisté“. U obnažování na veřejnosti známe tři typy. Druhé dva bych označila za nebezpečné, jelikož u nich hrozí pokračování v trestné činnosti. Prvním typem je případ, kdy se pachatel obnažuje před ženami či dívkami na veřejném místě, ale o nic jiného, než o obnažování mu nejde. Druhým, již nebezpečnějším typem, je případ, kdy se pachatel obnažuje před dětmi. A třetím, asi nejvíce nebezpečným typem, je případ, kdy se pachatel snaží po obnažení i o další kontakt s obětí.

c) obchodování s lidmi

Trestný čin obchodování s lidmi nalezneme v §168 trestního zákoníku.

Trestného činu obchodování s lidmi se tedy dopustí ten „(1) *Kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá dítě, aby ho bylo užito*

a) jiným k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

b) jiným k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jeho těla,

c) k službě v ozbrojených silách,

d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání,

bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až deset let.

(2) Stejně bude potrestán, kdo jinou osobu než uvedenou v odstavci 1 za použití násilí, pohrůžky násilí nebo jiné těžké újmy nebo lsti anebo zneužívaje jejího omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje, přijme nebo vydá, aby jí bylo užito

a) jiným k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla,

b) jiným k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z jejího těla,

c) k službě v ozbrojených silách,

d) k otroctví nebo nevolnictví, nebo

e) k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,

- b) vydá-li takovým činem jiného v nebezpečí těžké újmy na zdraví nebo smrti,*
- c) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch, nebo*
- d) spáchá-li takový čin v úmyslu, aby jiného bylo užito k prostituci.*
- (4) Odnětím svobody na osm až patnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,*
- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 těžkou újmu na zdraví,*
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo*
- c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.*
- (5) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 smrt.*
- (6) Příprava je trestná.¹¹⁵*

Tento trestný čin lze označit za jakýsi způsob novodobého „otroctví“. Jedná se o formu mezinárodního organizovaného zločinu, kdy si zločinci přijdou na velmi vysoké výnosy z činnosti. Jejich zisky jsou srovnatelné se zisky z nelegálního obchodování s drogami či zbraněmi.

Ze zprávy o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2017 se dozvíme, že „*stále platí, že nejčastějšími formami obchodování s lidmi v ČR je obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a vykořisťování pracovního. Avšak vedená trestní řízení, Policií ČR zjištěné poznatky ze zájmového prostředí a mezinárodní policejní a justiční spolupráce v průběhu roku 2017 potvrdily nárůst případů, kdy na území ČR došlo k cílenému vyhledávání žen ze sociálně a vzdělanostně slabšího prostředí, s následným vylákáním žen do ciziny pod záminkou uzavření sňatku za účelem obchodování s lidmi.*“¹¹⁶ Také se z ní ale dozvíme, že oproti předešlému roku 2016, byl zaznamenán pokles v počtu zjištěných trestných činů s obchodování s lidmi, a že počet objasněných trestných činů obchodování s lidmi se navýšil. „*V roce 2017 bylo v ČR zjištěno PČR celkem 16 případů (22 v roce 2016) trestného činu obchodování s lidmi; dále v roce 2017 bylo 11 případů objasněno (15 v roce 2016) a dalších 5 případů bylo objasněno*

¹¹⁵ Ustanovení 168 trestního zákoníku

¹¹⁶ *Ministřtvo vnitra ČR: Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2017 - dokument* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

*dodatečně (tj. celkem včetně dodatečné objasnění bylo v roce 2017 objasněno 16 případů).*¹¹⁷ Fakt, že nejčastější formou obchodování s lidmi je forma sexuálního vykořisťování, je bohužel vinou společnosti, jelikož je stále poptávka po levném a prodejném sexu.

¹¹⁷ *Ministřtvo vnitra ČR: Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2017 - dokument* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>

6. Metodika vyšetřování

V této kapitole se již přesuneme k metodice vyšetřování mravnostních trestných činů, což je hlavním cílem mé diplomové práce.

Metodika vyšetřování je součástí kriminalistické vědy. Kriminalistická věda je rozdělena na úvod do kriminalistické vědy, na obecnou část kriminalistiky a na zvláštní část, která se právě zabývá metodikou vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů.¹¹⁸

Metodika vyšetřování je tou částí kriminalistické vědy, „*kteřá odhaluje a zkoumá zákonitosti vzniku stop a zvláštnosti postupů při vyhledávání, zajišťování a využívání stop, jiných soudních důkazů a kriminalisticky významných informací s ohledem na určitý typ trestného činu a předpokládanou typovou vyšetřovací situaci.*“¹¹⁹ Jako součást kriminalistické vědy má metodika vyšetřování určité funkce:

- **Poznávací funkce**

- Poznávací funkce spočívá v seskupení trestných činů do homogenních skupin, podání popisu jejich kriminalistických charakteristik, typických stop vznikajících při jejich páčení a typických vyšetřovacích situací utvářejících se při vyšetřování těchto skupin trestných činů.

- **Formativní funkce**

- Ta spočívá ve vytváření typových modelů činností policejních orgánů v procesu poznání určité kategorie trestných činů.¹²⁰

„*Metodika vyšetřování v kriminalistické vědě není chápána jako metodika trestně procesní formy přípravného řízení, ale jako metodika procesu poznání kriminalisticky relevantních událostí.*“¹²¹

Předmětem zkoumání metodiky vyšetřování je stejný předmět zkoumání jako u kriminalistické vědy.

¹¹⁸ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 12

¹¹⁹ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 13

¹²⁰ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 14

¹²¹ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 13

Předmět kriminalistiky tvoří zejména dva okruhy zákonitosti:

1. zákonitosti vzniku, trvání a zániku stop a jiných kriminalisticky relevantních informací o spáchaných trestných činech,
2. zákonitosti vyhledávání, shromažďování a zkoumání stop a jiných kriminalisticky relevantních informací o spáchaných trestných činech.¹²²

Z tohoto „lze zjednodušeně říci, že kriminalistika je nauka o poznávání trestných činů. Jejím cílem je poznat zákonitosti vzniku, nalezení a využití informací o spáchaných trestných činech.“¹²³ V dalších kapitolách se budeme setkávat se

slovem stopa. Dalo by se říct, že kriminalistika je nauka o stopách trestného činu.

Cílem zkoumání metodiky vyšetřování je vytvořit uspořádaný systém poznatků a doporučení pro efektivní postup policejních orgánů v procesu poznání určitých typů trestných činů. **Objektem** zkoumání metodiky vyšetřování není pouze trestný čin nebo juristická činnost orgánů činných v trestním řízení, ale objektem jsou prvky vzniku a průběhu kriminalisticky relevantních událostí, jejich projevy ve stopách a prvky procesu poznávání jednotlivých typů kriminalisticky relevantních událostí ve vyšetřovací a soudní praxi.¹²⁴ Objekty zkoumané kriminalistikou podle Musila, Konráda a Suchánka jdou rozdělit do tří skupin:

1. skutek trestného činu a osoba pachatele,
2. stopy trestného činu a nositelé stop
3. činnost policie, orgánů činných v trestním řízení, odborníků a znalců při odhalování a vyšetřování trestných činů a při zkoumání stop.¹²⁵

Jelikož existuje spousta druhů trestných činů, jsou i různé kriminalistické metody.

Metody lze rozdělit do tří skupin:

1. Obecně poznávací metody
 - o Do těchto metod bych zařadila metodu pozorování, srovnávání neboli komparace, měření, generalizace, abstrakce, indukce, dedukce atd.

¹²² MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 4

¹²³ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 4

¹²⁴ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 13

¹²⁵ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 3

2. Metody převzaté z jiných vědních disciplín

- Tyto metody vznikly z jiných vědních disciplín. Jedná se o metody fyzikální, chemické, matematické, biologické, antropologické, psychologické, sociologické.

3. Specifické metody

- Tyto metody si vytvořila kriminalistika sama. Za specifické metody označujeme dvě metody. První metodou je zevšeobecňování poznatků z policejní, vyšetřovací a soudní praxe a druhou je tvůrčí přizpůsobování a přetváření poznatků a metod jiných věd.¹²⁶

¹²⁶ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 14

7. Typické způsoby páchaní mravnostních/sexuálních trestných činů

Hlavním znakem sexuálních trestných činů je uspokojení pohlavního pudu pachatele. Jak už bylo zmíněno v předchozích kapitolách, nejzávažnějším a nejfrekventovanějším trestným činem je trestný čin znásilnění.¹²⁷ Abychom mohli klasifikovat způsoby páchaní trestných činů, často používaným kritériem je věk pachatele vs. věk oběti. Podle tohoto kritéria rozlišíme:

a) Sexuální trestné činy páchané mezi dospělými

V tomto případě je oběť i pachatel starší osmnácti let. U trestných činů páchaných mezi dospělými je typickým znakem použití násilí nebo hrozby bezprostředního násilí nebo také to, že pachatel oběť uvede do stavu bezbrannosti a pak toho stavu zneužije. Do stavu bezbrannosti může pachatel oběť dostat pomocí podání alkoholu nebo i jiných omamných látek. Často k těmto trestným činům dochází mezi pachatelem a obětí, u kterých je přítomný kamarádský, příbuzenský, pracovní vztah. Pachatel tohoto vztahu využije pro snadné vylákání oběti na určité místo, kde poté použije například násilí, aby dosáhl svého záměru, například vykonání pohlavního styku. Dalším častým způsobem je ten, kdy se pachatel snaží být zdvořilý, naváže první kontakt, například oběti nabídne odvoz ze zábavy domů, a pak zneužije situace. A posledním velmi častým způsobem je způsob, kdy pachatel cíleně vyhledává temná místa, kde se mohou vyskytovat osamělé ženy, které poté za použití násilí napadne. Napadení se odehrává právě na odlehlém a temném místě, kde byla oběť přepadena, oběť pachatel nikam neláká, nepřeváží.

b) Sexuální trestné činy páchané mezi dospívající mládeží

V této kategorii jsou zahrnuty sexuální trestné činy, které páchají adolescenti. Typickým pachatelem je osoba ve věku šestnácti let, oběť bývá mladší patnácti let, nejčastěji je oběti mezi třináctým až patnáctým rokem věku. U této kategorie trestných činů často ani nedojde k použití násilí, pohlavní styk je praktikován zcela dobrovolně, mezi pachatelem a obětí je často i úzký citový vztah. Ale i přesto se jedná o trestný čin.

¹²⁷ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 421

Dospívající často požívají i alkohol před spácháním takového trestného činu. Typickým příkladem je například uspořádání večírku mezi dospívajícími, kde dojde po užití alkoholu k pohlavnímu styku mezi osobami mladšími patnácti let. Druhým velmi častým případem je, když se mladý muž zamiluje do dívky mladší patnácti let a mají spolu pohlavní styk.

c) **Sexuální trestné činy páchané na mládeži**

V této kategorii nalezneme pachatele, který je starší osmnácti let a oběť, která ještě nedosáhla věku dospělosti. U této kategorie se setkáme s různými znaky způsobu páchaní. Prvním způsobem je způsob, se kterým se setkáváme u sexuálních trestných činů páchaných mezi dospělými, kde je použito násilí, pohrůzka bezprostředního násilí nebo uvedení do stavu bezbrannosti a posléze využití tohoto stavu. Dalším častým způsobem je situace, kdy se pachatel nachází v autoritativním postavení a oběť je na něm závislá. Jedná se o získání, a poté zneužití důvěry dítěte, ať už prostřednictvím dárků či her. Pachatel v těchto případech dítě zneužije pro svoji potřebu, ale klidně i pro potřebu ostatních, například poskytuje sexuální služby dítěte za úplatu, zneužívá dítě k výrobě pornografie. Autoritativním vztahem může být vztah příbuzenský, vychovatelský, rodičovský. Pachatel často využívá svého postavení, své autority k vynucení svého záměru, například k vynucení pohlavního styku. Pokud by mu oběť kladla odpor, potrestal by ji.¹²⁸

¹²⁸ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 422

8. Osobnost pachatelů mravnostních trestných činů

Mravnostní trestný čin může být spáchán pachatelem v jakékoliv věkové skupině. Důležité je rozlišit, jakým způsobem byl mravnostní trestný čin spáchán. Pokud je mravnostní trestná činnost spojena s přímým fyzickým násilím, hovoříme o pachatelích psychopatech. „*Řada mravnostních trestných činů je spojena s patologickou sexuální prevencí, sexuální úchylkou nebo jinými chorobnými změnami osobnosti, které ve většině případů vybudí sexuální pud a významně snižují ovládací a rozpoznávací složku jednání, akcelerují agresivitu.*“¹²⁹ Pokud se jedná o mladistvé, kteří se dopustí sexuálně agresivního chování, většinou pochází z neúplných rodin, a třetina z těchto mladistvých projevovala poruchy sociální adaptability již ve školních letech. „*U pachatelů sexuálních trestných činů nelze pominout abnormální, někdy až patologickou sexuální preferenci a motivaci, a patologické duševní stavy (oligofrenie různého stupně, senilní demence, intoxikace atd.)*“¹³⁰ Nelze tvrdit, že by pachatelé sexuálních trestných činů byli převážně sexuální devianti. Zajímavý je také fakt, že pachatelé sexuálních trestných činů mají sklony k páchání i jiné trestné činnosti, a stávají se z nich kriminální recidivisté.¹³¹ Mravnostní trestné činy jsou často páchány pod vlivem alkoholu nebo jiné omamné látky, tyto látky utlumí morální zábrany a snadněji navozují agresivní chování. Podle Chmelíka můžeme pachatele mravnostní trestné činnosti rozdělit do tří základních skupin:

2. Pachatelé, kteří se mravnostní činnosti dopouštějí příležitostně, bez významné motivace.
3. Pachatelé, kteří se mravnostní trestné činnosti dopouštějí cílevědomě, promyšleně až organizovaně, kde základním motivem je uspokojení sexuálních potřeb nebo zisk.
4. Pachatelé patologicky zaměření, se sexuální nebo jinou úchylkou.¹³²

Pachatelé, kteří mravnostní trestnou činnost páchají **na mladistvých**, trpí ve většině případů nějakou formou sexuální deviace. Tito pachatelé potřebují styk

¹²⁹ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 23

¹³⁰ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 424

¹³¹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 425

¹³² CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 23

s dětmi, v jakékoliv formě, ke svému sexuálnímu uspokojení a hrozba trestu pro ně není odstrašující ve srovnání s tím, že stykem s dítětem uspokojí své zvrácené sexuální potřeby. Z tohoto důvodu jsou tito pachatelé pro společnost opravdu nebezpeční. Dalšími pachateli sexuální trestné činnosti na mládeži jsou pachatelé, kteří trpí například impotencí, a tak si tímto způsobem vynahrazují svoji sexuální nedostatečnost. Zde se jedná převážně o pachatele ve vyšším věku. Také typickým pachatelem sexuální trestné činnosti na mladistvých je pachatel, na kterém je oběť závislá. Převážně se jedná o otce dítěte, vychovatele nebo učitele. Tito pachatelé využívají závislost dítěte i k zastírání trestné činnosti, a to formou vydírání a zastrašování. Trestná činnost těchto pachatelů je často známá i dalším osobám, například partnerům, manželkám, kteří se také snaží o zastírání trestné činnosti. Poslední skupinou pachatelů, která se dopouští mravnostní trestné činnosti na dětech, jsou pachatelé, kteří se nachází v pubertálním věku a vyberou si k pohlavnímu styku dívku, která svým stylem oblékání, líčení působí výrazně starším dojmem nebo se jedná o vzájemnou dohodu, kdy mezi sebou mají jak pachatel, tak i oběť citový vztah.

Pachatele, kteří mravnostní trestnou činnost páchají **na dospělých** jedincích, můžeme rozdělit do dvou skupin. Do jedné zařadíme pachatele, kteří mravnostní trestnou činnost nepáchají pro uspokojení svého pudu, ale pro získání zisku. Jedná se například o kuplíře, organizátory a podílníky organizované mravnostní trestné činnosti, výrobci pornografických děl. Skupina těchto pachatelů je velice nebezpečná, jelikož jsou pachatelé schopni pro dosažení svých příjmů užít násilí, vydírání či zastrašování. Do druhé skupiny zařadíme pachatele, kteří páchají mravnostní trestnou činnost, aby uspokojili své sexuální pudu.¹³³

Jak už jsem zmínila výše, někteří pachatelé mravnostní trestné činnosti páchají mravnostní trestnou činnost z důvodu přítomnosti nějaké sexuální úchytky. Sexuální deviace bych charakterizovala jako „*poruchy ve způsobu dosahování sexuálního vzrušení a uspokojení.*“¹³⁴ Sexuální deviace neboli odchylka či úchytky může být v méně škodlivé a nebezpečné míře až po tu více škodlivou, okolí nebezpečnou.

¹³³ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 24

¹³⁴ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s. 33

Mezi hlavní představitele **sexuálních deviací v aktivitě** zařadíme:

1. Voyerismus

*„Vzrušení u této deviace je dosahováno sledováním intimního počínání nic netušících anonymních objektů, spojeným většinou s masturbací.“*¹³⁵Jedná se například o svlékající ženy, masturbující ženy, souložící pár.

2. Exhibicionismus

*„Vzrušení je u exhibicionismu dosahováno odhalováním genitálu před neznámými ženami či dívkami. Toto odhalení bývá často spojeno s erekcí a s masturbací.“*¹³⁶

3. Frotérismus

*„U frotérismu je vzrušení dosahováno třením se o anonymní, neznámé ženské objekty v tlačenicích.“*¹³⁷Tlačenice jsou například ve frontách, v dopravních prostředcích.

4. Tušerství

*„Tušér dosahuje vzrušení doteky intimních míst anonymních ženských objektů.“*¹³⁸ Tušěři obvykle „náhodou“ sáhnou na ňadro, hýždě či dokonce genitál kolemjdoucí neznámé ženy.

5. Patologická sexuální agresivita

*„Sexuálního vzrušení a uspokojení je u patologické sexuální agresivity dosahováno překonáváním odporu napadené anonymní ženy a minimalizací její kooperace.“*¹³⁹Tuto sexuální deviaci bych již nazvala mnohem nebezpečnější než ty předešlé.

¹³⁵ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 34

¹³⁶ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 37

¹³⁷ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 45

¹³⁸ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 46

¹³⁹ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 46

U patologické sexuální agresivity ale není zřejmá sadistická vloha v pravém slova smyslu. Pachatel oběť netrýzní a neprodlužuje její utrpení.

6. Agresivní sadismus

Za agresivního sadistu můžeme označit, „*devianty, kteří pro dosažení vzrušení potřebují objekt svého zájmu před stykem, během něho či místo styku učinit nehybným.*“¹⁴⁰ Do stejné kategorie zařazujeme i sexuální vrahy. Někteří z těchto sadistů po činu poškozují genitálie oběti, uřezávají části těla oběti, pojídají je nebo s nimi masturbují. V tomto případě se jedná o nekrofilní sadismus.

7. Sadismus a masochismus

„*U sadismu je vzrušení dosahováno dominancí, totální kontrolou objektu. Sadista je vzrušován fyzickým a duševním utrpením oběti a pocitem, že je oběť plně v jeho moci.*“¹⁴¹ „*U masochismu je vzrušení dosahováno totálním odevzdáním se partnerovi, vlastním ponižením či utrpením.*“¹⁴² Jelikož se jedná o sexuální deviace, mluvíme zde o typu chování, který vede k sexuálnímu vzrušení a uspokojení. Sadismus a masochismus se mohou vyskytovat společně, poté jsou označovány jako sadomasochismus. Sadomasochistické aktivity se ale mohou odehrávat i mezi partnery po vzájemném souhlasu, v tomto případě nepůjde o nic trestného.

8. Erotogramofomanie

„*U erotogramofomie je vzrušení dosahováno psaním dopisů s erotickým obsahem anonymním ženským objektům.*“¹⁴³

¹⁴⁰ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 58

¹⁴¹ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 64

¹⁴² WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 65

¹⁴³ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 72

9. Telefonní skatofilie

U telefonní skatofilie je vzrušení dosahováno „anonymními telefonáty s erotickým obsahem.“¹⁴⁴

10. Klysmafilie

„Klysmafilii označujeme vaginální nebo anální stimulaci přijímáním klystýru.“¹⁴⁵

11. Uretrální manipulace

U uretrální manipulace je „erotický zájem koncentrován na oblast močové trubice, resp. její dráždění pomocí vsunování objektů (prstů, drátů, svíček, tužek apod.)“¹⁴⁶

Dále známe také triolismus, kleptofilii, naratofilii, autoassassinatofilii, symforofilii.

Hlavními představiteli **sexuálních deviací v objektu** jsou:

- **Pedofilie**

„U této deviace jde o erotické zaměření na objekty v prepubertálním věku (tedy na chlapce a dívky bez znaků dospívání). Nejčastější zaměření je na děti ve věku 5-12 let.“¹⁴⁷

Hebefilie – o hebefilii mluvíme u mužů, kteří jsou zaměřeni na dospívající dívky. Tedy na dívky, které již mají znaky dospívání (růst prsou, růst ochlupení).

Efebofilie – o efebofilii mluvíme u mužů zaměřených na dospívající hochy. Tedy na hochy se znaky dospívání (růst ochlupení, schopnost ejakulace).

- **Incest**

U pachatelů incestních činů dochází k pohlavnímu styku s blízkou pokrevně příbuznou

osobou. Ve většině případů se jedná o pohlavní zneužívání vlastních dětí.

¹⁴⁴ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 72

¹⁴⁵ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 73

¹⁴⁶ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 73

¹⁴⁷ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 74

- **Fetišismus**

„V případě fetišismu jde o erotické zaměření na neživé předměty nebo na části těla.“¹⁴⁸

Fetišem mohou být části oblečení, například ponožky, prádlo, boty, nebo také latex, kůže, černá lesklá umělá hmota apod.

- **Transvestitismus**

„Vzrušení je u této deviace dosahováno převlékáním se do šatů opačného pohlaví a eventuálně vystupováním v roli opačného pohlaví. Pocit příslušnosti k vlastnímu pohlaví přitom nebývá podstatně narušen, muž se i přes dámské oblečení a vystupování cítí nadále mužem, obvykle působí i dostatečně maskulinním dojmem.“¹⁴⁹

- **Nekrofilie**

„Při nekrofilii preference deviantů variuje od prosté touhy být v přítomnosti mrtvého těla a fascinace vším kolem pohřbů a mrtvol až po aktivity zahrnující líbání, objímání, cunnilingus i vaginální či anální soulož s mrtvým tělem.“¹⁵⁰

- **Zoofilie**

„Tato deviace je charakterizována preferencí zvířat jako sexuálních objektů.“¹⁵¹ Aktivity se zvířaty mohou být felace, cunnilingus, anální i vaginální soulož nebo masturbace objektu.

- **Pyrofilie**

„Při pyrofilii je sexuální vzrušení vyvoláváno ohněm, přičemž je nezřídka spojeno i se zakládáním požárů.“¹⁵²

Dále známe například myzofilii, urofilii, koprofilii, akrotomofilii, gerontofilii, somnofilii, statuofilii.

¹⁴⁸ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 74

¹⁴⁹ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 97

¹⁵⁰ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 101

¹⁵¹ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 101-102

¹⁵² WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9. s 102

9. Vlastnosti obětí mravnostních trestních činů

Viktimologie je speciální nauka, která se zabývá oběťmi kriminálních deliktů. Viktimologie se zabývá obětí trestného činu, a to nejen před a v průběhu spáchání trestného činu, ale i v pozdějších stádiích, kde jsou zmírňovány a odstraňovány následky trestného činu.¹⁵³

Oběťmi sexuálních trestných činů se nejčastěji stávají ženy ve věkovém rozmezí do třiceti let a děti. Bohužel často jdou oběti svým neopatrným, lehkomyšlným nebo vyzývavým chováním trestnému činu naproti, například cestováním autostopem, navazováním známostí v nočních hodinách, přijetím doprovodu či pozvání do bytu od neznámé osoby, flirtem.¹⁵⁴

Lidská bytost se stane obětí trestného činu, pokud je narušeno její právo na svobodu při rozhodování se v sexuálních vztazích.¹⁵⁵

Na průběh trestného činu má vliv i chování oběti při ataku pachatele. Někdy pouhé volání o pomoc odradí pachatele od dokonání trestného činu. Někdy naopak volání o pomoc vyburcuje pachatele ke zvýšení intenzity při páchaní trestného činu. Někteří odborníci radí, aby oběť využila lsti, aby před pachatelem předstírala, že má menstruaci, nakažlivou pohlavní chorobu. Oběti trestných činů mají významný vliv na proces odhalování a vyšetřování sexuálních trestných činů. Bohužel některé oběti je často oznámí až po nějaké době nebo dokonce neoznámí vůbec.¹⁵⁶ Oběti, a zpravidla jsou to ženy, mají po spáchaném deliktu obavy z ostudy, z dopadu na rodinné soužití, z reakce rodičů a okolí, a proto raději nenahlásí, co se stalo. Často se stává, že si pachatel vysvětluje odpor oběti jako pouhou „koketnost“, nedostupnost, což ještě více stimuluje jeho sexuální touhu. Bohužel velmi častým je, že oběť je příliš důvěřivá, naivní, dobrosrdečná, a na to také doplácí. Typické pro velké množství mravnostních trestných činů je, že oběti je náhodně vybraná osoba. Zvláštní kategorií jsou oběti z řad manželek pachatelů.

¹⁵³ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 25

¹⁵⁴ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 425

¹⁵⁵ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 25

¹⁵⁶ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 425

Manželky se stávají oběťmi sexuálních trestných činů hlavně v období rozvodového řízení.¹⁵⁷

U mravnostní trestné činnosti páchané na mládeži lze oběti rozdělit do tří základních kategorií:

1. oběti v předpubertálním věku, tj. věk kolem 10-11 let;
2. oběti v pubertálním věku, tj. věk 12-15 let;
3. oběti právně způsobilé, tj. ve věku 15-18 let.¹⁵⁸

¹⁵⁷ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 26

¹⁵⁸ CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. s. 26

10. Motivy mravnostních trestných činů

Za hlavní motiv mravnostních trestných činů se pokládá snaha o sexuální uspokojení. Snaha o ukojení sexuálního pudu ovšem nemusí být jediným motivem. U znásilnění se setkáváme s uspokojováním vnitřní zloby, pomsty, nebo s potřebou ujistit se o své moci, či převaze.¹⁵⁹ Vysvětleme si to na trestní činu znásilnění.

- **Agresivní znásilnění:** Zde je cílem oběť tělesně a duševně zranit. Motivem je u této formy znásilnění pomstít se za odmítnutí. Pachatel často použije daleko větší míry násilí, než je třeba.
- **Sadistické znásilnění:** Forma tohoto znásilnění často vyústí až v sexuální vraždu. Motivem je zde uspokojení svého sexuálního pudu způsobením bolesti, bezmoci a útrap oběti.
- **Skupinové znásilnění:** Motivem je zde snaha o uznání a respekt vrstevníků. Tato forma znásilnění je páchána především mladistvými.
- **Znásilnění ve formě sexuálního sebepotvrzení:** Pachatel se snaží tímto způsobem zbavit pocitu nedostatečnosti. Pachatel si často vsugeruje, že oběť chce být znásilněna. Motivem je zde dokázání si své maskulinity.
- **Impulzivní znásilnění:** V tomto případě pachatel jen využije příležitosti, která se mu nabídla.

¹⁵⁹ KUCHTA, J. Sexuální kriminalita. In: KUCHTA, J.; VÁLKOVÁ, H. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2012, s. 492.

11. Stopy typické pro mravnostní trestné činy

Stopou, v pojetí kriminalistickém, rozumíme „každou změnu, která v příčinné nebo jiné souvislosti s kriminální relevantní událostí existuje nejméně od svého vzniku do zjištění a je vyhodnotitelná současnými kriminalistickými metodami a prostředky.“¹⁶⁰ Obsahem kriminalistické stopy je kriminalisticky relevantní informace. Tato informace může mít formu vnitřní nebo vnější. Vnitřní formou rozumíme například složení biologických nebo chemický stop. Vnější formou rozumíme například otisk pneumatiky. Dále známe například stopy chůze, stopy ručního písma, které mají vnější formu stopy, a také například elektromagnetický záznam hlasu na magnetofonovém pásku, který má formu speciální.

Typické stopy u mravnostní trestné činnosti jsou *stopy na vědomí*, *stopy biologické*, *stopy působení*.

- **Stopy na vědomí** – U sexuálních trestných činů je předpokladem přímý kontakt oběti s pachatelem, a proto jsou typickými stopami stopy na vědomí.
- **Stopy biologické** – Typickými materiálními stopami jsou u mravnostních trestných činů stopy biologické, a to především sperma pachatele, které nalezneme buď při ohledání oděvu, nebo výtěrem z pochvy oběti. Dalšími častými biologickými stopami jsou vlasy, kůže, krev, které nalezneme za nehty oběti nebo také sliny. Dříve jsme díky biologickým stopám mohli zjistit pouze skupinovou příslušnost pachatele. Dnes díky metodě analýzy DNA můžeme biologické stopy využít k získání individuální identifikace pachatele.
- **Stopy působení** – Když mluvíme o stopách působení, představme si stopy násilí na těle oběti (různé hematomy, krevní stopy, škrábance) nebo stopy zápasu na místě činu. Díky těmto stopám můžeme určit intenzitu útoku a intenzitu obrany oběti. Pokud by pachatel tvrdil, že oběť nekladla odpor, lze toto tvrzení díky stopám působení odvrátit.¹⁶¹

¹⁶⁰ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 74

¹⁶¹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 425

Na místě, kde byl spáchán mravnostní trestný čin, obvykle nenajdeme příliš stop a informací jako je tomu například u násilné nebo majetkové trestné činnosti. Typickými místy pro mravnostní trestnou činnost jsou odlehlá místa, např. parky, lesní porosty, louky. U trestného činu znásilnění či pohlavního zneužití jsou velmi typickými místy pro spáchání trestného činu například výtahy, tmavé chodby. Zkrátka místa, kde je minimální výskyt ostatních osob. Často jsou pro vyšetřování důležitá dvě místa. Místo, kde se pachatel připravuje k trestnému činu, kde oběť tipuje, pozoruje a místo, kde přímo k trestnému činu dojde. Často na místě „přípravy“ nalezneme daleko více stop a informací.¹⁶²

Za velmi důležité se považují také **paměťové stopy** u obětí, u kterých nedošlo ke způsobení smrti, a oběť trestný čin vnímala. Bohužel kvůli psychickým traumatům a stresu z trestného činu, se paměťové stopy velmi těžko od obětí získávají. Při ohledávání můžeme narazit i na **stopy prostředí**, i ty nám mohou být přínosem. Jedná se například o hlínu, trávu či prach.¹⁶³

Při vyšetřování sexuální trestné činnosti se často setkáváme s **pachovými stopami**, jelikož pachové stopy vznikají v místech, kde došlo ke kontaktu mezi zdrojem pachu a jiným objektem. Za zdroj pachu zde považujeme dotyk některé části těla. Hlavními zdroji lidských pachů jsou dýchání, lidské exkrementy, kožní maz, pot. U sexuálních trestných činů jsou pachové stopy zanechány vždy a jejich výskyt není ovlivnitelný. Pachové stopy vznikají společně s biologickými, daktyloskopickými (otisky prstů) nebo trasologickými stopami (otisk bot, pneumatik apod.). Pachové stopy mohou být lehce znehodnoceny, jsou časově omezené, nestálé, podléhají chemickým změnám a jsou citlivé vůči okolním vlivům, proto se upřednostní zajištění těchto stop před ostatními. Pachová stopa může být zajištěna spolu se stopou biologickou, například u vytrženého chomáče vlasů nebo chlupů je možný souběh těchto stop najednou. Odorologie je kriminalistickým oborem zabývajícím se identifikací osob na základě jejich pachu. Existují dva typy odorologických metod. První metoda se nazývá olfaktorika neboli objektivní, a ta se provádí technickými prostředky, nejčastěji na plynovém chromatografu. Druhá metoda se nazývá olfaktorika neboli subjektivní, a ta se provádí naopak biologickými prostředky. Ke zjištění pachové

¹⁶² STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 129

¹⁶³ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 130

stopy se v tomto případě využívá speciálně vycvičených služebních psů.¹⁶⁴ Odebraná pachová stopa, která je zachycena na tkanině, se uchovává v pachové konzervě, kde vydrží minimálně jeden rok. Pachová stopa zajištěná ve sklenici se šroubovacím uzávěrem, neboli v pachové konzervě, se poté může porovnat se vzorkem konkrétní osoby. Identifikace se ovšem provádí až po 24 hodinách, aby mohl pach v konzervě uzrát. Speciálně vycvičení psi dokáží určit shodný vzorek a naučeným způsobem ho označit. Důkaz pachovou zkouškou je ze soudního hlediska důkazem nepřímým.

¹⁶⁴ *Wikipedia: Odorologie* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné zde: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Odorologie>

12. Typické vyšetřovací situace

Typické vyšetřovací situace charakterizujeme jako „*soubor druhově určitých specifik skupiny trestných činů charakterizující výchozí vyšetřovací situaci na základě souboru základních informací, zajištěných stop, způsobu spáchání a utajování trestné činnosti a dalších informačních komponentů.*“¹⁶⁵

Nejčastěji se vyskytující vyšetřovací situace:

- *Zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že **byl spáchán trestný čin, nedovolují však učinit jednoznačný závěr o totožnosti pachatele.***
 - V tomto případě je nejdůležitější zjištění totožnosti pachatele. V této situaci je častá spolupráce vyšetřovatelů s kriminální policií, kteří se snaží o získání informací k popisu pachatele, k jeho pohybu a způsobu života. K získávání informací využívají kriminalistické evidence.
- *Zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že **byl spáchán trestný čin a dovolují učinit jednoznačný závěr o totožnosti pachatele.***
 - Tato skutečnost je pro vyšetřování nejsnadnější. Po ověření shromážděných a zjištěných skutečností se ihned sdělí obvinění pachateli a první etapa vyšetřování plynule přejde do další.
- *Zjištěné skutečnosti (z výpovědi oběti či oznamovatele) **vzbuzují pochybnosti, zda se stal oznamovaný trestný čin; totožnost údajného pachatele je zpravidla známá.***
 - V tomto případě musí vyšetřovatel v počáteční etapě vyšetřování nalézt další důkazy a informace, a ty buď výpověď jedné strany potvrdí či vyvrátí. Ke zjištění skutečností často napomáhá detailizace výpovědi k popisu způsobu spáchání, popisu situace před činem a po něm, šetření na místě činu a jeho okolí, výslechy kamarádů a známých údajného pachatele a oběti. Na základě výpovědi se pak provádí prověrka výpovědi na místě činu, vyšetřovací experimenty, expertízy z oblasti psychologie.

¹⁶⁵ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 130

Pokud vyšetřovatel dojde k závěru, že byl skutek spáchán, může se přejít do další etapy vyšetřování, kde je obvinění sděleno určité osobě.¹⁶⁶

Po sdělení obvinění pachateli klasifikujeme vyšetřovací situace podle postoje obviněného k okolnostem kladeným mu za vinu a důkazům o nich.

- **Obviněný trestný čin doznává.**
- **Obviněný trestný čin popírá.**
- **Obviněný odmítá vypovídat.**¹⁶⁷

Při šetření situací se vyšetřovatelé nesnaží o prokázání viny určité osoby, snaží se o zjištění skutečné situace. Zjištění skutečného skutkového stavu věci platí obecně pro všechny trestné činy, ale u sexuální trestných činů to platí dvakrát tak, jelikož není neobvyklé, že se vyskytují křivá obvinění.¹⁶⁸

Počáteční vyšetřovací situaci si můžeme názorně ukázat například na trestném činu **znásilnění**:

- Je známo, že oběť byla znásilněna, ale oběť nedokáže pachatele identifikovat.
- Oběť znásilnění ohlásila, ale pachatel tento fakt popírá.
- Oběť předstírá znásilnění.

U trestného činu **šíření pornografie** jsou typické počáteční vyšetřovací situace takto:

- Jsou známy pornografické materiály, není znám jejich původ ani pachatel.
- Nejsou žádné věcné důkazy, je pouze oznámeno šíření pornografie.
- Je znám fakt, že je pornografie šířena, ví se i kým, ale pachatelé odmítají vypovídat.¹⁶⁹

¹⁶⁶ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 426

¹⁶⁷ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 426

¹⁶⁸ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 426

¹⁶⁹ PORADA, Viktor. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. s. 69

13. Zvláštnosti předmětu vyšetřování

Nejdříve bych ráda zmínila obecné informace, které musí být v průběhu vyšetřování mravnostní trestné činnosti zjištěny. Jedná se především o:

- *stanovení místa a času spáchání;*
- *způsob spáchání skutku, jeho rozsah a následek;*
- *zjištění stop na místě činu;*
- *příchodová a odchodová cesta pachatele na místo činu;*
- *pomůcky, které pachatel použil ke spáchání;*
- *způsob zakrývání činu;*
- *informace od oběti, zejména jak přišla ke kontaktu s pachatelem, zda jej může identifikovat a podle jakých znaků, zda pachatele zná, jak dlouho a odkud, zda s pachatelem vedla rozhovor, obsah rozhovoru a jeho délka;*
- *zda pachatel použil násilí a jak;*
- *způsob obrany oběti, její intenzita apod.;*
- *svědci, kteří mohli útok vidět;*
- *kdy, komu a kým byl skutek oznámen;*
- *zda poškozená vyhledala lékařskou pomoc a další.¹⁷⁰*

Například u trestného činu **znásilnění** je nutno objasnit kromě skutečností uvedených § 89 odst. 1 TrŘ tyto skutečnosti:

- *kdy a za jakých okolností došlo k prvnímu kontaktu oběti a pachatele, zda existuje nějaký vztah mezi obětí a pachatelem,*
- *jak se oběť dostala na místo činu,*
- *zda došlo k souloži,*
- *zda bylo použito násilí, a jaký byl jeho charakter a intenzita, zda bylo použito bezbrannosti oběti a jak byl stav bezbrannosti navozen,*
- *kolik bylo pachatelů a jaké byly úlohy každého z nich,*
- *jaký odpor kladla oběť (zda volala o pomoc, jakým způsobem se bránila apod.)*
- *zda se pachatel snažil zakrýt trestnou činnost a jak,*
- *kdo byl svědkem trestného činu,*

¹⁷⁰ PORADA, Viktor. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. s. 70

- *jaké jsou následky znásilnění (újma na zdraví apod.), k jaké materiální škodě došlo (poškození oděvů, odcizení věcí apod.),*
- *proč poškozená oznámila trestný čin opožděně.*

U trestného činu pohlavního zneužití lze za zvláštnosti předmětu vyšetřování uvést:

- *zda pachatel věděl, že jde o osobu mladší patnácti let ještě před pohlavním stykem,*
- *zda jde o zneužití nějaké z forem závislosti oběti na pachateli,*
- *sexuální pohnutku jednání,*
- *způsob zlákáni nezletilce,*
- *způsob pohlavního ukájení, zda došlo u pachatele k ukojení a za jakých okolností,*
- *jakým způsobem byla trestná činnost zakrývána,*
- *druh a intenzita násilí,*
- *věk, sociální postavení, vzdělání a rozvoj rozumových vlastností pachatele i oběti,*
- *následky pohlavního zneužívání na zdravém vývoji oběti,*
- *sexuální orientace pachatele trestného činu.¹⁷¹*

¹⁷¹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 427

14. Zvláštnosti podnětů k vyšetřování

„Podnět k vyšetřování můžeme vymezit jako soubor informací, na základě kterých můžeme vyslovit hypotézu o možném spáchání trestného činu.“¹⁷²

Pro mravnostní trestnou činnost jsou typickými podněty k vyšetřování oznámení občanů, ať už svědků, poškozených neboli obětí, rodičů, učitelů nebo také oznámení různých institucí, zdravotnických zařízení, pokud jde o mravnostní kriminalitu páchanou na dětech, tak oznámení škol nebo předškolních zařízení. Naopak trestné činy jako je šíření pornografie, obchodování s lidmi, jsou spíše zjišťovány pracovníky policie.

U mravnostních trestných činů je velmi časté, že řada těchto trestných činů není oznámena vůbec, je oznámena opožděně nebo osobami blízkými, kterým se oběť svěřila. Trestní jednání totiž zasahuje do nejintimnější stránky života člověka a má často velmi emotivní efekt, z toho vyplývají i zvláštnosti podnětů vyšetřování.¹⁷³ Častým důvodem utajení sexuální činu, ať už obětí nebo osobami blízkými, je nedůvěra k výsledkům vyšetřování. Oběť se obává, že jí vznikne další újma, bude muset prožívat náročné situace v průběhu vyšetřování, bude zostuzena před známými, ve škole, v zaměstnání, v místě svého bydliště apod.

Další velmi častou zvláštností u sexuálních trestných činů je skutečnost, že oznámení o spáchaném trestném činu jsou často nepravdivá nebo velmi zveličována. Údajná oběť se nepravdivým oznámením chce pomstít, například manželovi při rozvodovém řízení, nebo má strach z odhalení jiných intimních styků manželem nebo rodiči, u dětí jde většinou o chorobnou fantazii. V případech, kdy je trestný čin zveličován, je oběť poznamenána negativními emocemi k pachateli. V těchto situacích se oběť chová koketně, vyzývavě, svolí k určitým intimnostem, obnažuje se před pachatelem, a pak vše otočí proti němu. Velmi časté jsou oznámení občanů o šíření pornografie prodejem erotických časopisů převážně v trafikách. Občané si stěžují na fakt, že je pornografie lehce přístupná osobám mladším osmnácti let.

¹⁷² STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 132

¹⁷³ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 428

15. Úkony spojené s vyšetřováním mravnostních trestních činu

Počáteční vyšetřovací úkony a opatření jsou při vyšetřování sexuální trestných činů především:

- výslech oznamovatele,
- výslech poškozeného,
- ohledání místa činu,
- prohlídka těla poškozené osoby,
- pátrání po pachateli.¹⁷⁴

Výslech oznamovatele

„Výslechem v kriminalistice rozumíme kriminalistickou metodu, kterou se na základě zákona získávají formou výpovědi (vysvětlení) kriminalisticky a právně relevantní informace z paměťových stop uložených ve vědomí vyslýchaných osob.“¹⁷⁵

Zvláštnosti přijetí oznámení o sexuálním trestném činu jsou určeny tím, kdo trestný čin oznamuje:

a) Výslech oznamovatele – očitého svědka

Výslech se zaměřuje na podrobný popis místa činu, času a způsobu spáchání sexuálního trestného činu. Zjišťuje se například zda oznamovatel zná oběť a pachatele, jak se oznamovatel dostal na místo činu, zda pachatele viděl, jak bylo pachatelem použito násilí a jak se oběť pachateli bránila. Důležité je také zda oznamovatel slyšel mluvit oběť s pachatelem, kam odešli. Svědkovi, který viděl například trestný čin znásilnění, se pak pokládá otázka, co udělal pro překažení trestného činu, a pokud neučinil nic, tak z jakého důvodu.

b) Výslech oznamovatele, který sám nebyl očitým svědkem činu

U tohoto výslechu se zaměříme na zjištění času, místa a okruhu osob, od kterých se o trestném činu dozvěděl, kde se o trestném činu hovořilo, jestli oznamovatel zaslechl, kdo trestný čin inicioval. Jaké skutečnosti se

¹⁷⁴ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 428

¹⁷⁵ MALÝ, K. Výslech. In: PORADA, V. a kol. *Kriminalistika*. Brno: CERM, 2001, s. 347

oznamovatel dozvěděl o pachateli a o oběti. Rodiče nezletilých mají zvláštní postavení oznamovatelů. Rodiče často ovlivňují výpovědi svých dětí, často skutečnost zveličují, dokonce mnohokrát i zkreslí skutečnosti tak, že vyvolají dojem, že došlo k trestnému činu.

c) *Výslech oznamovatele – poškozené osoby*

Poškozená osoba, jakožto oznamovatel, má většinou vlastní zájem na vyřešení věci. Výslech se musí provádět taktně. Poškozený se musí vyjadřovat přesně, aby bylo snadné prověřit detaily a zjistit tak věrohodnost poškozeného, jelikož jak už jsem zmínila výše, není neobvyklé, že je nahlášen skutek, který se vůbec nestal, například z důvodu pomsty. U výslechu nezletilé poškozené osoby je důležité, aby byl proveden výslech ihned po lékařském vyšetření. Doporučuje se, aby byl výslech nahráván zvukovým nebo obrazovým záznamem, kvůli zachycení přesného vyjadřování se nezletilého. Pokud se vyslychají malé děti, doporučují se používat jako pomůcky speciální loutky „Jája a Pája“¹⁷⁶

¹⁷⁶ Viz PLŠKOVÁ, A. Jája a Pája. Kriminologický sborník 1995, č. 9, s. 329 – 336

Obrázek č. 1 – Loutky „Jája a Pája“, jejichž pomocí může vyslýchané dítě demonstrovat průběh sexuálního jednání.¹⁷⁷

¹⁷⁷ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 430

Ohledání místa činu

Ohledání místa činu se provádí podle obecných pravidel. Místo činu se u mravnostních trestných činů nachází převážně v bytech, neobývaných prostorách – kůlny, sklepy nebo také ve volném terénu, kde není velký výskyt dalších osob. Pokud se ohledává místo činu ve volném terénu, zaměřují se vyšetřovatelé na stopy od obuvi, na zvalený travní porost, otláčeniny v půdě od částí těla – loktů, kolen, dívají se po odtržených částech oděvu – knoflíky, zbytky oděvů. Důležité je přesné určení místa činu i místa, kde pachatel na oběť čekal, jelikož na místě čekání, číhání můžeme nalézt nedopalky od cigaret, stopy pachatelovy obuvi, které mohou při vyšetřování výrazně pomoci vyšetřovatelům. Pokud se ohledává místo činu uvnitř bytu, zaměřují se vyšetřovatelé přímo na místo, kde se trestný čin odehrál – postel, kanape. Důležité stopy se většinou nachází na prostěradlech, matracích. Předmětem zájmu jsou i předměty, kterými se oběť bránila. Jedná se například o lahve, nože.

Prohlídka těla poškozeného a pachatele

Na prohlídku těla je ideální přizvat lékaře. Ohledáním a prohlídkou těla se zjišťují stopy po násilí, stopy, které dokazují obranu oběti, stopy dokazující soulož nebo ostatní jednání. Dalšími stopami mohou být stopy od hlíny, zeminy, vlasy pachatele či oběti, specifické nečistoty z oděvu, nebo z místa činu. Za nehty se může vyskytovat krev či buňky vaginálního epitelu. Na oděvu, který má oběť či pachatel může být nalezena krev, sperma, vaginální sekret, oděv může vykazovat známky zápasu. Po prohlédání těla je důležité vše přesně popsat a zdokumentovat přesné umístění skvrn. Stopy na těle a na oděvu poškozené osoby i pachatele jsou významné pro dokazování situace, stejně tak pro vyvrácení určitého tvrzení.

Pátrání po pachateli

Čím později je oznámení provedeno, tím klesá naděje na dopadení pachatele. Pokud se oznámení provede neprodleně po trestném činu, je šance na dopadení pachatele vysoká.¹⁷⁸

¹⁷⁸ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 431

Následné úkony známe:

- Výslech obviněného
- Výslech poškozené osoby
- Konfrontace
- Prověrka výpovědi na místě
- Rekognice
- Vyšetřovací experiment
- Rekonstrukce
- Expertizy¹⁷⁹

Výslech obviněného

Obviněný by měl spontánně mluvit o svém životě obecně, poté o svém pohlavním životě, dále by měl objasnit vztah mezi ním a osobou poškozenou a pokud žádný dřívější vztah není, tak by měl objasnit okolnosti prvního kontaktu. Pokud si obviněný stojí za tím, že k žádné trestné činnosti nedošlo, měl by se pokusit vysvětlit, jaký motiv má poškozená k jeho obvinění. Je důležité, aby obviněný vysvětlil, jak probíhal kontakt mezi ním a poškozenou, jak poškozená reagovala na jeho erotické podněty apod. Obviněný by měl sám popsat průběh pohlavního styku, zda se oběť bránila, zda volala o pomoc, zda se sám obviněný ukojil. Obviněný by měl sám pospat, jak se poškozená chovala po dokončení pohlavního styku, kdy a kam odešla, co mu říkala. Následně mohou být předloženy důkazy a může se požadovat vysvětlení od obviněného. Mohou být pokládány dotazy ohledně zjištěného zranění na těle oběti i obviněného, ohledně poškození oděvů a ohledně dalších skutečností, které nasvědčují, že k trestnému činu došlo.

Výslech poškozené osoby

Při tomto výslechu je důležité si uvědomit, že se poškozená osoba nachází v pro ni ve velmi nepříjemné situaci, prožila špatný zážitek a prožívá značné emoční napětí. Výslech by měl být veden osobou starší, zkušenou. Nejlépe by měla být vyšetřovatelkou žena, aby poškozená osoba lépe překonala svůj stud, a aby se povedlo navázat psychologický kontakt. Obsah výslechu je totožný s obsahem u výslechu obviněné osoby. Pokud je důvodné podezření k tomu, že poškozená osoba ve skutečnosti není osobou poškozenou, ale pouze lživě obvinila osobu

¹⁷⁹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 432-435

jinou ze spáchání deliktu, doporučuje se například u nezletilých, aby byli vyslýcháni bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob, které mohly nezletilého navést ke křivému obvinění. U výslechu se zaměříme na detaily ohledně místa činu, doby, způsobu použitých prostředků. Snažíme se o objasnění důkladně prověřených okolností, které nasvědčují tomu, že nebyl spáchán trestný čin. Provádí se prověrka na místě činu, jelikož detaily přímo z místa činu jsou často rozhodující pro utvrzení se, že výpověď je lživá. Také se nezapomíná připomenout „poškozenému“, jaké pro něj mohou být důsledky z podání křivé výpovědi.

Konfrontace

Konfrontace je jedním ze zvláštních způsobů dokazování a její přesnou definici nalezneme v § 104a trestního řádu. Konfrontace se použije, pokud výpověď v závažných okolnostech nesouhlasí s výpovědí druhého.

Ke konfrontaci dochází až v případě, že spory nelze objasnit jiným způsobem. Konfrontace mezi dítětem a pachatelem se vůbec nedoporučuje. Velké mínus u konfrontace je, že obviněný, který často o konfrontaci s poškozeným usiluje, může poškozenou osobu zastrašit nebo dezorientovat. Výpověď poškozené osoby se pak může stát nedůvěryhodnou. K takové situaci nejčastěji dochází, pokud je mezi pachatelem a obětí blízký vztah. Pokud se jedná o předstíraný trestný čin z nenávisti, může být při konfrontaci poškozená osoba velmi přesvědčivá, že zmate i samotného zkušeného vyšetřovatele. Neprávem obviněná osoba může být natolik rozrušená, že její tvrzení vyznívá velmi nepřesvědčivě a zmateně.

Prověrka výpovědi na místě činu

Prověrka výpovědi na místě činu je u vyšetřování sexuálních trestných činů důležitá. S obviněným, pokud byl zjištěn, se provádí až po uplynutí nějaké doby od spáchání trestného činu. S poškozenou osobou naopak co nejdříve. A pokud je poškozená osoba dítě, zvažuje se, zda prověrku vůbec podstupovat, jelikož by to mohlo ohrozit zdravý duševní vývoj dítěte.

Rekognice

Rekognice je jedním ze zvláštních způsobů dokazování. Je upravena v § 104b trestního řádu. Rekognice se koná, pokud je pro trestní řízení důležité, aby oběť poznala pachatele. K provádění rekognice se vždy přizve alespoň jedna

nezúčastněná osoba. Před započítím rekognice u sexuálních trestných činů je důležité oběť psychicky uklidnit a připravit ji na setkání s pachatelem. Často se využívá možnosti provedení rekognice přes jednocestné zrcadlo nebo prostřednictvím videotechniky, obzvláště u nezletilých obětí. Výběr osob přivzatých by měl být co nejvíce podobný pachateli, aby poznávající osoba musela řádně srovnávat předvedené osoby.

Vyšetřovací experiment

Vyšetřovací pokus se nachází pod § 104c trestního řádu. Při vyšetřování sexuálních trestných činů je provedení vyšetřovacího experimentu spojeno s řadou komplikací. Rozhodně při něm nesmí dojít ke snižování lidské důstojnosti a nikdo z účastníků nesmí být ohrožen na zdraví či na životě. Pokud není účast poškozené osoby nutná, je nahrazena figurantem. Pokud by mohlo dojít k ohrožení duševního nebo mravního vývoje dítěte vyšetřovací experiment se neprovádí.

Rekonstrukce

Rekonstrukci nalezneme v ustanovení § 104d trestního řádu. *„Rekonstrukce se koná, má-li být obnovením situace a okolnosti, za kterých byl trestný čin spáchán nebo které k němu mají podstatný vztah, prověřena výpověď podezřelého, obviněného, spoluobviněného, poškozeného nebo svědka, jestliže jiné důkazy provedené v trestním řízení nepostačují k objasnění věci.“*¹⁸⁰ U sexuálních trestných činů se rekonstrukce používá v případech, kdy došlo k usmrcení oběti. Často se rekonstrukce využívá v závěru vyšetřování jako metoda prověrky komplexu získaných důkazů.

Expertizy

Když se vyšetřují sexuální trestné činy, nejčastěji se používají tyto druhy expertiz:

a) Soudně lékařská expertiza

Soudně lékařským vyšetřením zjišťujeme zejména:

- zda jsou na těle poškozené osoby a na těle pachatele stopy násilí,
- zda jsou na těle poškozené osoby stopy soulože nebo jiného sexuálně zaměřeného jednání,
- zda poškozená osoba mohla klást účinný odpor,

¹⁸⁰ Ustanovení § 104d trestního řádu

- zda tělesný vývin odpovídá věku poškozené osoby,
- zda ke znásilnění mohlo dojít způsobem, který poškozená osoba uvádí,
- jaké jsou následky na zdraví způsobené trestným činem,
- zda poškozená osoba, či pachatel trpí pohlavní chorobou a jakou,
- zda nebyla uvedena poškozená osoba do gravidního stavu.

b) Soudně psychiatrická expertiza

Soudně psychiatrickým vyšetřením se zjišťuje především:

- zda obviněný trpí duševní poruchou, a jakou, jak se jeho porucha projevuje,
- zda je pravděpodobné, že pachatel bude svoji trestnou činnost opakovat,
- zda je pobyt obviněného na svobodě nebezpečný pro společnost,
- zda je nutné nařídít obviněnému ústavní léčení, nebo navrhnout jiné opatření.

U poškozené osoby se zjišťuje:

- zda se u ní neprojevují sklony k chorobné lhavosti,
- zda netrpí duševní poruchou, která vede ke křivému obviňování.

c) Sexuologická expertiza

Sexuologickou expertizou se zjišťuje:

- jaký je vývin pohlavních orgánů obviněného a zda odpovídá jeho fyzickému věku,
- zda je obviněný schopen soulože a oplodnění,
- jaké jsou dosavadní sexuální zkušenosti obviněného,
- jakým způsobem nejčastěji obviněný dosahuje sexuálního ukojení,
- při které činnosti při spáchání trestného činu pociťoval obviněný největší uspokojení,
- zda netrpí sexuální deviací.

d) Kriminalistická expertiza

Při vyšetřování sexuálních trestných činů se nejvíce využívají expertizy biologické za účelem zkoumání biologických stop. Dále se využívají expertizy trasologické (např. zjišťování totožnosti pachatele podle otisku chrupu a části těla,

zjištění totožnosti obuvi, oděvu) a expertizy chemické (zkoumání mikrostop vláken, otěrů).¹⁸¹

¹⁸¹ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 432-435

16. Zvláštnosti vyšetřovacích verzí

Vyšetřovací verze jsou základem kriminalistického poznání. Verze napomáhají předběžně vyplnit prázdná místa v informacích ohledně spáchaného trestného činu. „*Kriminalistická nauka verze definuje: „jako specifickou metodu kriminalisticko praktické činnosti, spočívají ve vyvození a prověření všech nashromážděnými materiály opodstatněných domněnek o formách spojení a příčinách jednotlivých jevů poznávané události, jako reálně možných objasnění doposud známých faktů či okolností případu a získávání faktů nových.*“¹⁸²

Typickými verzemi u mravnostních trestné činnosti jsou:

- **Verze k motivu pachatele**
 - Mravnostní delikt je výsledkem ataku na pachatelovo libido, které vyprovokovala oběť.
 - Pachatel spáchal mravnostní delikt, protože trpí sexuální úchylkou.
 - Mravnostní delikt je spáchán jako výsledek agrese pachatele vůči oběti.
- **Verze podle vztahu pachatele k oběti**
 - Jedná se o náhodnou oběť, pachatel ani oběť se do uskutečnění trestného činu neznali.
 - Jedná se o osobu pachateli citově blízkou. Pachatel jednal buď ve zkratu, nebo byl vyprovokovaný, nebo trpí sexuální úchylkou, nebo byly jeho ovládací schopnosti sníženy vlivem alkoholu apod.
 - Pachatel a oběť se znali i dříve, ale nejedná se o osobu pachateli citově blízkou.
- **Verze podle místa a způsobu spáchání**
 - Spáchání mravnostního deliktu je pouze náhodným sexuálním útokem pachatele vůči oběti.
 - Spáchání mravnostního deliktu bylo předem připravené a zorganizované.
 - Mravnostní delikt je výsledkem vyprovokování. To může být způsobeno okolím a okolnostmi (večírek, párty apod.).

¹⁸² STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 136

- Mravnostní delikt byl spáchán, když oběť byla ve stavu bezbrannosti, do které ji uvedl pachatel. Nebo pachatel využil lsti.
- Pachatel spáchal mravnostní delikt využitím závislosti oběti.¹⁸³

Prověrka a práce s verzemi se používá z důvodu vyloučení verzí, které nejsou prokázány na základě shromážděných informací o spáchaném mravnostním trestném činu, a potvrzení verze, která povede k usvědčení pachatele.¹⁸⁴

¹⁸³ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 136-137

¹⁸⁴ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 137

17. Prevence sexuální trestné činnosti

O prevenci se u mravnostní trestné činnosti velmi hovoří. Existují různé rady, jak se zachovat, kdybychom se náhodou ocitli v nějaké negativní skutečnosti, jak trestným činům předcházet a snížit kriminalitu. Dále existují různé programy, a to jak na úrovni republikové, tak lokální. Bohužel u sexuálních trestných činů se setkáváme s různorodostí, ať už se týká obětí nebo míst činů, velké množství sexuálních trestných činů nebývá ani nahlášeno, je velmi těžké připravit účelné programy prevence. Prevenci sexuální trestné činnosti můžeme rozdělit do několika skupin.

- **Primární prevence u potencionálních obětí**

Tato prevence upozorňuje a informuje potencionální oběti o možných útocích a má je na ně připravit. Dochází k ní prostřednictvím médií, prostřednictvím kurzů sebeobrany. Primární prevence by měla být součástí pedagogické strategie vychovatele, tím myslím rodiče, učitele apod. Rodič, učitel by měl v dítěti utvořit vědomí sebe sama, vědomí o svých dětských právech a dovednost obrany svých práv.¹⁸⁵

- **Primární a sekundární prevence u potencionálních pachatelů**

Sekundární prevence nám značí vytipování rizikových skupin obyvatelstva a rizikových životních situací, při kterých dochází k sexuální trestné činnosti.

Z různých výzkumů vychází, že nejčastějšími pachateli znásilnění jsou muži, kteří pochází z neúplných rodin, z pěstounské péče, jsou dlouhodobě nezaměstnaní, trpí psychiatrickou poruchou atd. Proto si myslím, že je velmi vhodné, aby se věnovala větší pozornost například těm mužům, kteří vyrůstali v pěstounské rodině, a byla jim poskytnuta pomoc. Neznamená to ale, že všichni chlapci, kteří vyrůstají v pěstounské péči, se stanou pachateli sexuálních trestných činů, proto by nebylo vhodné, abychom na všechny chlapce z pěstounských rodin nahlíželi jako na potencionální pachatele, to by totiž mohlo významně narušit jejich vývoj. Otázkou tedy zůstává, jak správně vytipovat potencionálního pachatele.

¹⁸⁵ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3. s. 139

- **Terciální prevence s cílem zamezit další viktimizaci**

Obětem sexuální trestné činnosti se snaží pomoci, aby překonaly tyto zkušenosti.

- **Terciální léčba sexuálních delikventů zaměřená na prevenci nových incidentů**

Léčba je pachateli často připojena k trestu odnětí svobody nebo místo trestu odnětí svobody. Jedná se o ověřenou metodu proti recidivě. Používají se i různé lékařské praktiky, například kastrace, nebo hormonální léčba. Pachatelé, kteří léčbu nedokončí, často svoji trestnou činnost opakují.

System prevence sexuální trestné činnosti by měl být rozvinut hlavně v oblasti **aktivní policejní činnosti**, která by měla být posílena v místech možného spáchání trestného činu, což jsou například okolí škol, dětská hřiště, parky apod., **ochranného sexuologického léčení pachatelů sexuálních trestných činů**. Pokud by například trest odnětí svobody neplnil svůj výchovný účel. Dále v oblasti **výchovné a osvětové činnosti a zlepšení péče o děti v rodině i ve škole**.¹⁸⁶

Na prevenci trestných činů pracují různé **organizace**, které by měly být známy i policistům, kteří přicházejí do styku s dětskými oběťmi. Organizace zakládají telefonní linky bezpečí, chráněná bydlení. Velmi důležité je, aby byli děti i dospělí informováni o možnostech těchto organizací.¹⁸⁷

Velmi známou organizací u nás je organizace **Bílý kruh bezpečí, z.s.** Spolek provozuje bezplatnou telefonní linku, která je nonstop. Dále má po celé České republice síť poraden. Spolek poskytuje právní informace, nabízí psychologické a sociální poradenství. Spolek pomáhá užitečnými radami obětem trestné činnosti.¹⁸⁸

Dalším prostředkem napomáhajícím prevenci mravnostní, ale i jiné trestné činnosti, jsou **kamerové systémy**, které nalezneme převážně v centru měst.

¹⁸⁶ MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0. s. 436

¹⁸⁷ PORADA, Viktor. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0. s. 75

¹⁸⁸ *Bílý kruh bezpečí: Poslání a činnost*[online]. [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>

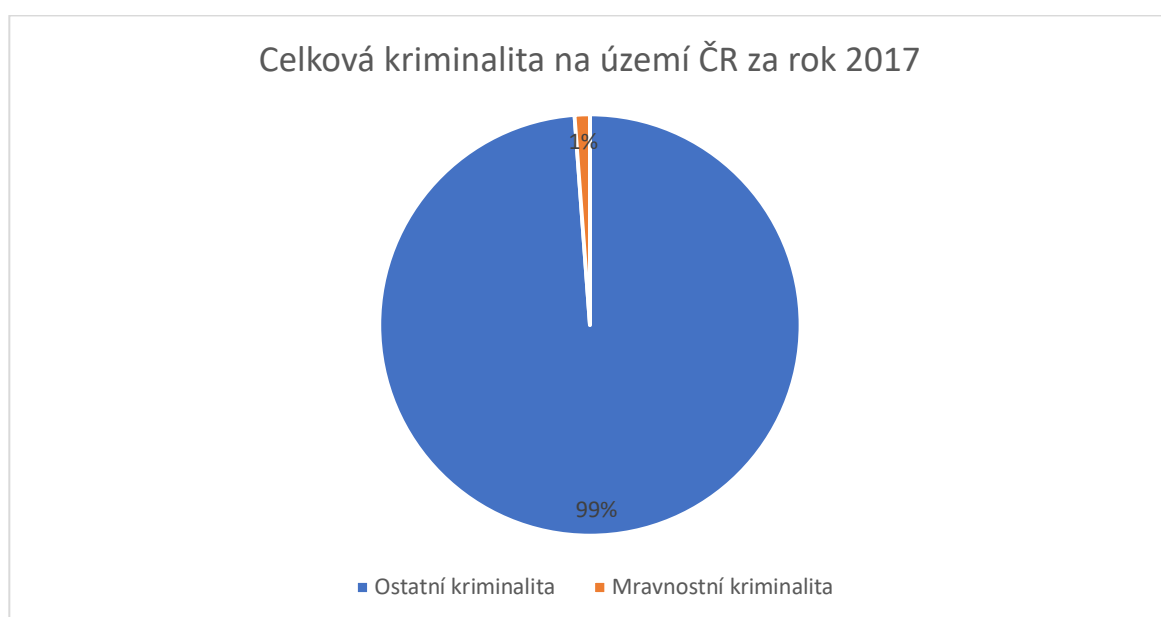
Kamery mají nainstalované i soukromé osoby, například u svých příjezdových cest do svého obydlí, i ty mohou být často nápomocné při vyšetřování. Kamerové systémy napomáhají při odhalování trestné činnosti a také často pachatele od trestné činnosti odradí.

18. Statistické údaje

V této kapitole bych se chtěla věnovat statistikám sexuálních trestných činů. Statistické údaje týkající se sexuálních trestných činů jsou získané z oficiálních webových stránek Policie ČR. Zabývala jsem se čísly převážně z předchozího roku, což je rok 2017, jelikož to jsou nejaktuálnější statistické údaje za celý rok k dnešnímu dni.¹⁸⁹ Některé statistické údaje jsem využila i z let dřívějších pro porovnání. Ze současného roku věnuji pozornost uplynulým měsícům, jelikož souhrnné statistiky za celý rok 2018 v současné době ještě nejsou dostupné. Zajímaly mě statistické údaje z oblasti celé České republiky a poté z Plzeňského kraje. Plzeňský kraj jsem si vybrala z několika důvodů. Prvním důvodem je, že naše právnická fakulta sídlí v Plzeňském kraji, a to přímo v centru města Plzně, druhý důvod výběru je, že jsem se v Plzni narodila a vždy zde žila.

¹⁸⁹ 7. listopadu 2018

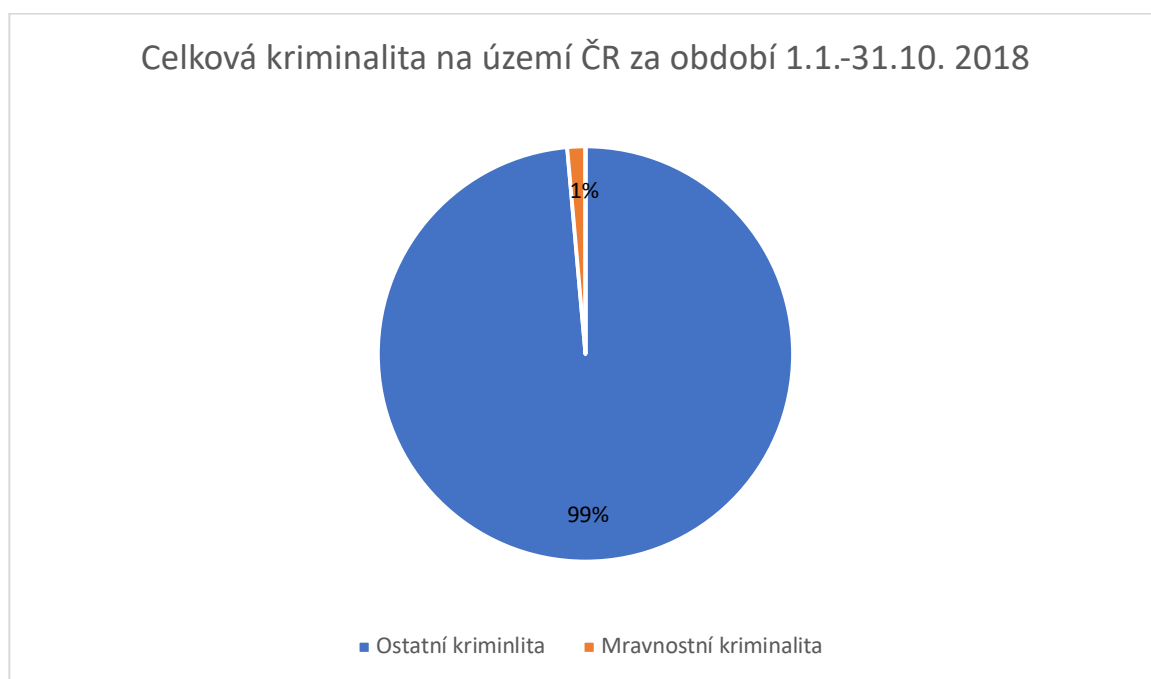
První graf nám znázorňuje **podíl mravnostní kriminality neboli spáchaných mravnostních trestných činů na území celé České republiky za rok 2017 v porovnání k ostatním spáchaným trestným činům**. Celkový počet spáchaných trestných činů na území České republiky za rok 2017 činil 202 303. Mravnostní trestné činy dosáhly čísla 2363, což je pouhé jedno procento ze všech spáchaných trestných činů. Hodnota 1 % mravnostních trestných činů k porovnání s ostatními trestnými činy je sice nízká, ale jak už jsem uváděla, ne všechny mravnostní trestné činy jsou nahlášeny, ať už z důvodu strachu či studu oběti. Konečné číslo všech opravdu spáchaných mravnostních trestných činů může být tedy mnohem vyšší.

Graf č. 1 – Celková kriminalita na území ČR za rok 2017¹⁹⁰

¹⁹⁰ *Policie České republiky: Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

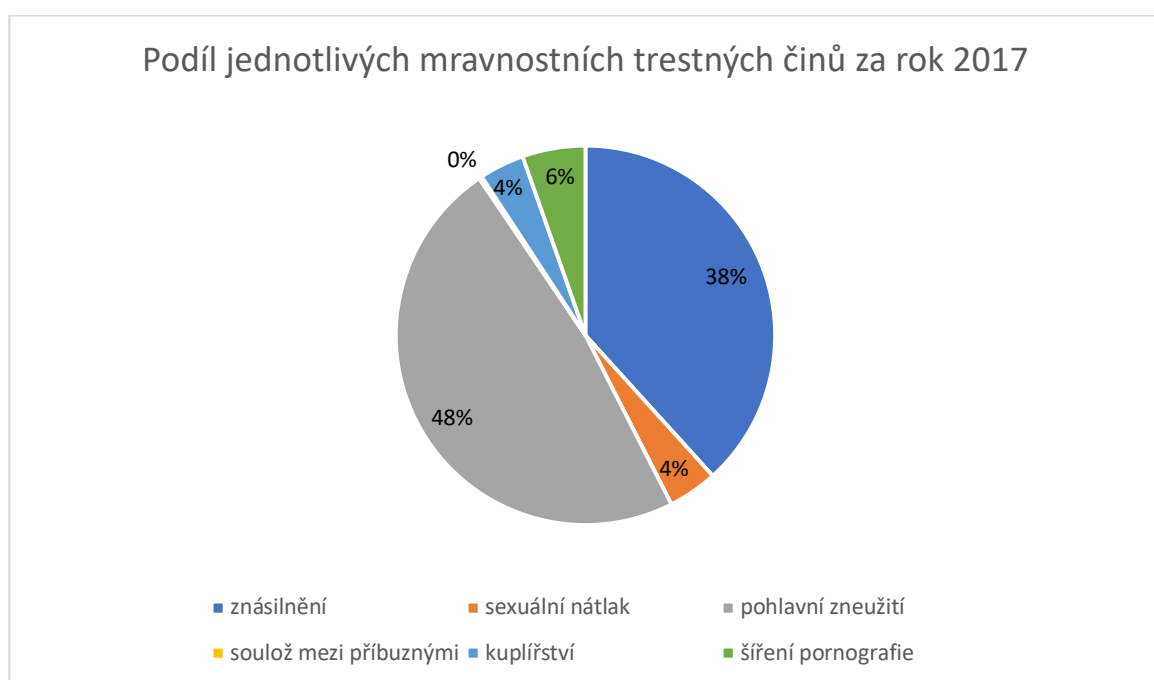
Druhý graf nám ukazuje stejně tak jako první **podíl spáchaných mravnostních trestných činů na území celé České republiky za období od 1. 1. do 31. 10. 2018 v porovnání k ostatním spáchaným trestným činům**. Do 31. 10. 2018 bylo na území České republiky spácháno 163936 trestných činů, z toho 2310 jsou mravnostní trestné činy. Dle mého názoru i tento rok bude mravnostní kriminalita zastoupena pouze jedním procentem ze všech spáchaných trestných činů.

Graf č. 2 - Celková kriminalita na území ČR za období 1.1. -31.10. 2018¹⁹¹

¹⁹¹ *Policie České republiky: Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

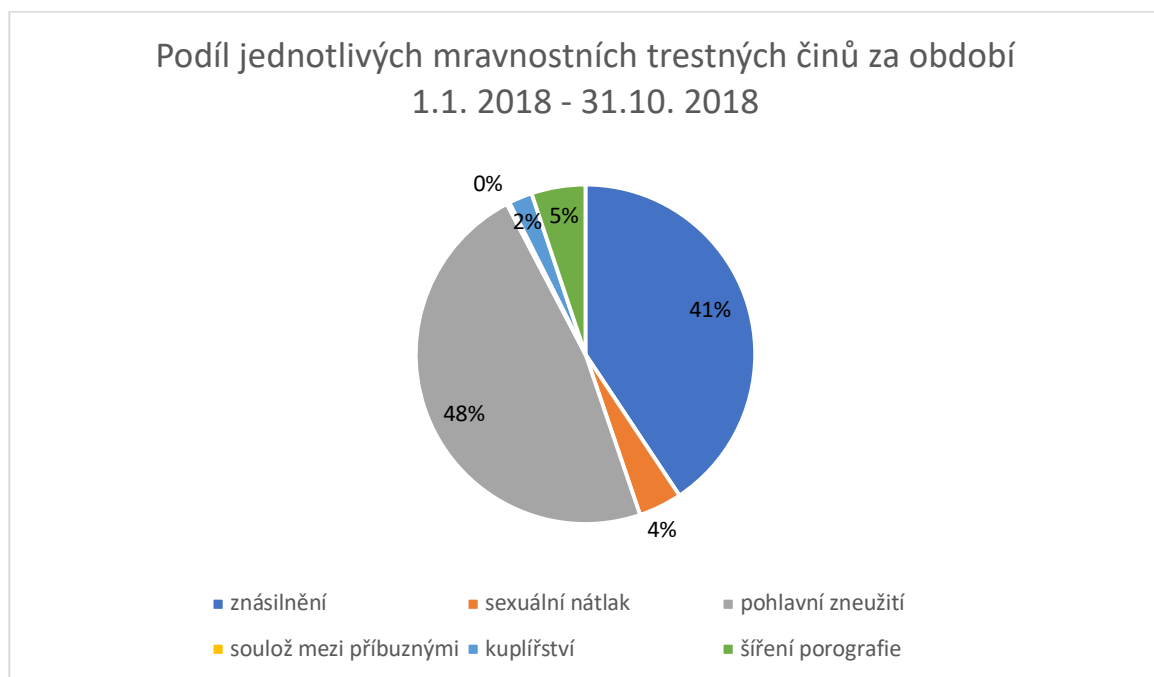
Ve třetím grafu můžeme vidět **podíl jednotlivých mravnostních trestných činů za rok 2017** v České republice. Nejpočetnějším mravnostním trestným činem byl v roce 2017 trestný čin pohlavního zneužití, ten dosáhl 48 % procent z celkového počtu zmíněných mravnostních trestných činů, což je přesně 750 činů pohlavního zneužití. Trestný čin znásilnění se stal 598 x, což je 38 %. Nejméně častým trestným činem byl trestný čin soulož mezi příbuznými. Známé byly pouhé čtyři případy. Čísla jsou dle mého názoru vysoká, a to nemluvíme o těch mravnostních trestných činech, které nebyly nahlášený, ať už ze studu oběti, strachu nebo bezbrannosti. Myslím si, že pokud bychom mohli opravdu spočítat všechny mravnostní trestné činy, čísla by byla možná i dvojnásobná.

Graf č. 3 – Podíl jednotlivých mravnostních trestných činů za rok 2017¹⁹²

¹⁹² Policie České republiky: *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

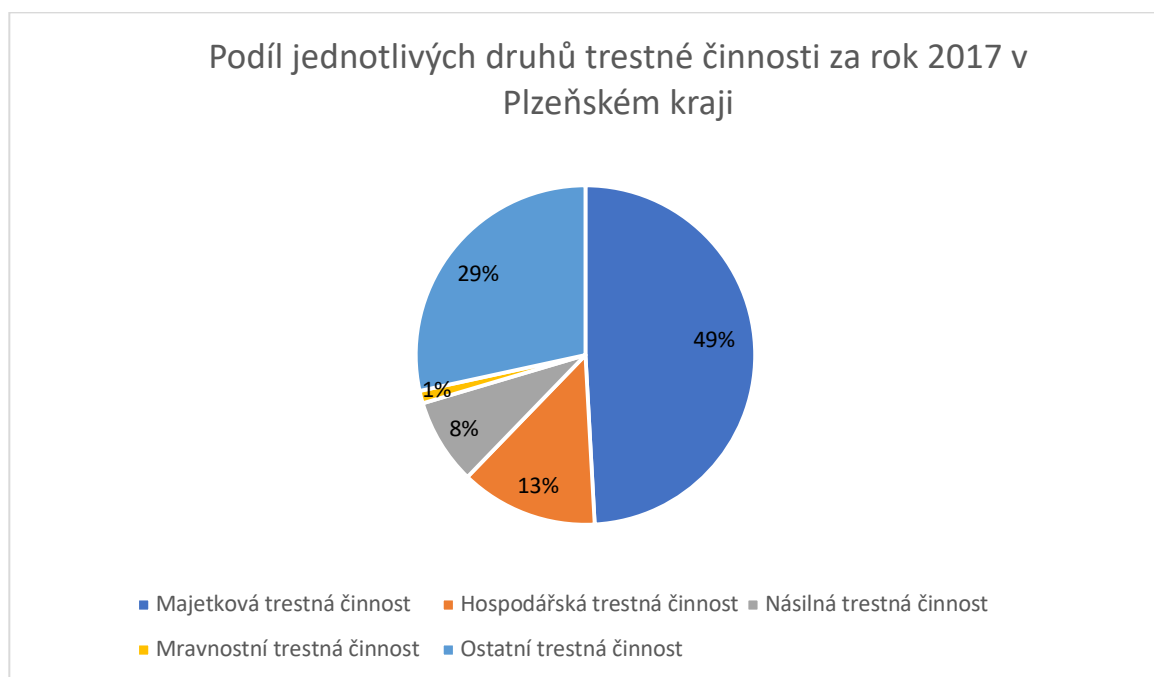
Čtvrtý graf nám znázorní **podíl jednotlivých mravnostních trestných činů za období od 1.1. 2018 do 31.10. 2018** v celé České republice. Co se tohoto období týče, je srovnatelné s předešlým rokem. Nejpočetnějším mravnostním trestným činem je stále pohlavní zneužití, poté znásilnění a nejméně početným je soulož mezi příbuznými. Pohlavní zneužití činí ke 30.10. 2018 656 známých případů, znásilnění 561 a soulož mezi příbuznými má již k tomuto datu čtyři případy.

Graf č. 4 – Podíl jednotlivých mravnostních trestných činů za období 1.1. 2018 - 31.10. 2018¹⁹³

¹⁹³ *Policie České republiky: Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>

U pátého grafu se přesuneme již do Plzeňského kraje a znázorníme si **podíl jednotlivých druhů trestné činnosti za rok 2017 v Plzeňském kraji**. Mravnostní kriminalita je značena oranžovým podílem, což je nejmenší podíl. To znamená, že v Plzeňském kraji je mravnostní kriminalita kriminalitou s nejnižším počtem případů. Naopak největší podíl zde má kriminalita majetková.

Graf č. 5– Podíl jednotlivé trestné činnosti za rok 2017 v Plzeňském kraji¹⁹⁴

¹⁹⁴ *Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje: Statistika kriminality za rok 2017* [online]. por. Mgr. Markéta Fialová, 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2017.aspx>

V následující tabulce můžeme porovnat **mravnostní kriminalitu v Plzeňském kraji za rok 2014, 2015, 2016 a 2017**. Jak je zřejmé, nejvíce sexuálních trestných činů se odehrává přímo v okrese Plzeň – město a nejbezpečněji, co se mravnostních trestné činnosti týče, vyšlo ze statistik město Rokycany. Nedá se říct, že by mravnostní kriminalita rok od roku stoupala, ale ani klesala. Drží se okolo sta případů spáchaných v Plzeňském kraji. Jak už bylo mnohokrát zmíněno, nemyslím si, že by byly počty mravnostních trestných činů konečné. Smutným faktem je, že dle mého názoru vysoké číslo těchto trestných činů bývá zatajeno oběťmi ať už ze strachu, studu či ponížení.

Porovnání kriminality	Plzeňský kraj	Plzeň-město	Plzeň-venkov	Domažlice	Klatovy	Tachov	Rokycany
Mravnostní kriminalita							
2014	107	57	17	8	11	10	4
2015	104	44	20	14	9	9	8
2016	127	49	32	13	9	14	10
2017	116	40	23	15	16	15	7

Tabulka č. 1 – Porovnání mravnostní kriminality v Plzeňském kraji za roky 2014, 2015, 2016, 2017¹⁹⁵

¹⁹⁵ Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje: *Statistika kriminality za rok 2017* [online]. por. Mgr. Markéta Fialová, 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2017.aspx>

„Co se týká mravnostních trestných činů, tak bylo zapsáno do policejních statistik v roce 2017 celkem 116 případů, což je o 11 případů méně než v roce 2016. U mravnostní trestné činnosti bylo zaznamenáno 43 případů **pohlavního zneužívání** a 31 případů **znásilnění**.“¹⁹⁶

	rok 2017	rok 2016	srovnání s rokem 2016
mravnostní trestné činy celkem	116	127	-11
znásilnění	31	34	-3
pohlavní zneužívání	43	41	+2

Tabulka č. 2 – Přehled celkové a vybrané trestné činnosti mravnostního charakteru za rok 2017 a 2016¹⁹⁷

¹⁹⁶ Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje: Statistika kriminality za rok 2017 [online]. por. Mgr. Markéta Fialová, 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2017.aspx>

¹⁹⁷ Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje: Statistika kriminality za rok 2017 [online]. por. Mgr. Markéta Fialová, 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2017.aspx>

Podívala jsem se na statistiky i z jiných krajů a zjistila jsem, že nejhůře, co se mravnostní trestné činnosti za rok 2017 týče, je na tom hlavní město Praha s 310 případy mravnostní trestné činnosti. Druhým krajem, kde je mravnostní kriminalita za rok 2017 vysoká, je kraj Moravskoslezský. Naopak v Karlovarském kraji a v kraji Vysočina bylo v roce 2017 zaregistrováno nejméně mravnostních trestných činů.

Graf č. 6 – Mravnostní trestná činnost v jednotlivých krajích ČR¹⁹⁸

¹⁹⁸ *Mapa kriminality: Projekt otevřené společnosti, o. p. s.* [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz/#>

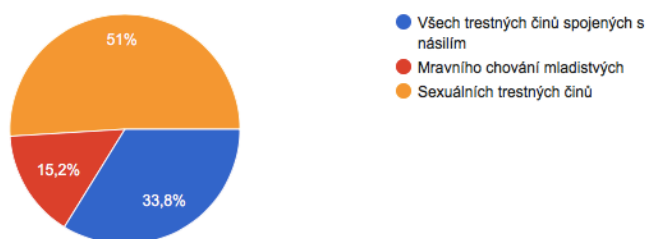
19. Dotazníkové šetření

V této kapitole se budeme zabývat výsledky mého dotazníku. Vytvořila jsem dotazník na téma mravnostní kriminalita, abych zjistila, co o daném tématu vědí lidé v mém blízkém a vzdálenějším okolí. Použila jsem metodu náhodného výběru respondentů napříč sociálními skupinami, lidí různého vzdělání a profese. Víceméně reprezentativní vzorek populace. Položila jsem respondentům deset otázek na téma mravnostní kriminalita a dvě doplňující otázky ohledně pohlaví a věku. Dotazník na dané téma respondenty bavil, zajímali se o to, jak si v dotazníku vedli, zda byly jejich odpovědi správné. Mým cílem bylo získat alespoň 200 vyplnění, po překročení hranice 200 respondentů jsem dotazník vypnula a již není dál možné ho na daném odkazu vyplnit. Dotazník jsem sdílela na sociálních sítích a mí přátelé mi ho sdíleli dále, a tak se mi povedlo cíl splnit.

První otázka zjišťovala, zda lidé vědí, čeho se mravnostní kriminalita týká. Na otázku č. 1 mi odpovědělo 204 respondentů a mile mě překvapilo, že více než polovina, i když jen „o fous“, odpověděla správně. 51 % neboli přesným číslem 104 respondentů, odpovědělo, že mravnostní kriminalita se týká sexuálních trestných činů, tedy správnou odpovědí. 33,8 % neboli 69 respondentů se domnívá, že mravnostní kriminalita se týká všech trestných činů spojených s násilím. A pouhých 15,2 % neboli 31 respondentů zvolilo odpověď, že mravnostní kriminalita se týká mravního chování mladistvých.

Čeho se týká mravnostní kriminalita?

204 odpovědi

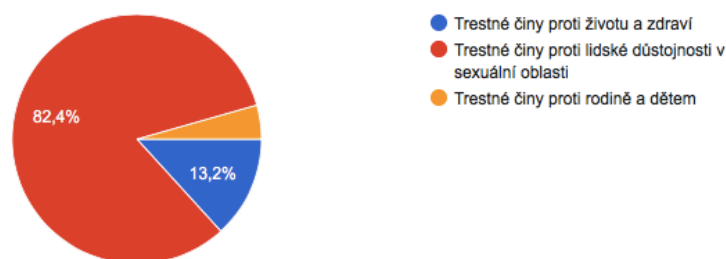
199

¹⁹⁹ Graf je dostupný zde:
<https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

U **druhé otázky** jsem se zajímala, zda lidé vědí, jak jsou přesně definované mravnostní trestné činy v trestním zákoníku. Položila jsem tedy otázku: „Mravnostní trestné činy jsou?“. Skvělým zjištěním bylo, že i v této otázce si respondenti vedli více než dobře. 82,4 % (168 respondentů) správně zvolilo odpověď, že mravnostní trestné činy jsou trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti. 13,2 % (27 respondentů) považuje mravnostní trestné činy za trestné činy proti životu a zdraví. A pouhých 4,4 % (9 respondentů) označilo mravnostní trestné činy za trestné činy proti rodině a dětem.

Mravnostní trestné činy jsou

204 odpovědí

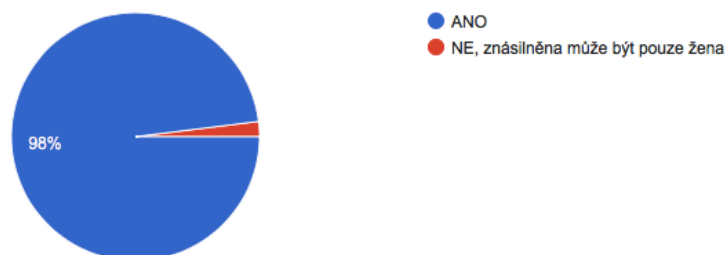
200

²⁰⁰ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

U **třetí otázky** mne zajímalo, zda lidé vědí, že znásilněna nemusí být pouze osoba ženského pohlaví. Téměř všichni odpověděli správně. 98 % (200 respondentů) odpovědělo na otázku, zda může být znásilněn i muž, odpovědí: „ANO“. Pouhé 2 % (4 respondenti) odpověděli špatně, že znásilněna může být pouze žena.

Může být znásilněn i muž?

204 odpovědí

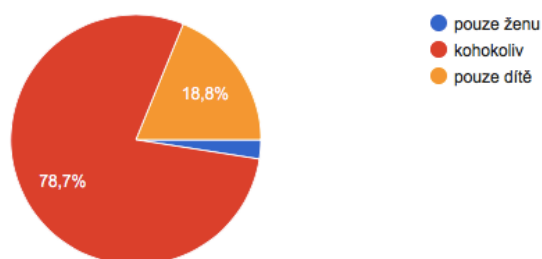
201

²⁰¹ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuvv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Čtvrtá otázka se týkala pohlavního zneužití ve smyslu §187 TZ. Zde respondenti moc neuspěli. Pouhých 18,8 % (38 respondentů) prokázalo, že trestní zákoník znají a odpověděli, že pohlavně zneužít v tomto smyslu jde pouze dítě. Převážná většina, 78,7 % (159 respondentů) se domnívají, že ve smyslu §187 TZ, může být pohlavně zneužít kdokoliv. Odpověď: „pouze ženu“ zvolilo pouhých 5 respondentů – 2,5 %.

Koho lze pohlavně zneužít? Ve smyslu §187 TZ.

202 odpovědí

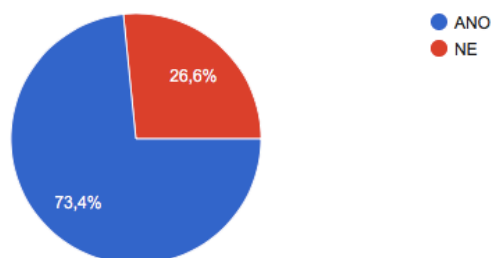
202

²⁰² GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuvv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

U **páté otázky** mě zajímalo, zda lidé znají trestní zákoník a vědí, že soulož mezi příbuznými je u nás trestným činem. 73,4 % (149 respondentů) odpovědělo správně a zvolilo odpověď: „ANO“. 26,6 % (54 respondentů) se domnívá, že soulož mezi příbuznými není trestným činem v České republice.

Je soulož mezi příbuznými trestným činem v České republice?

203 odpovědí

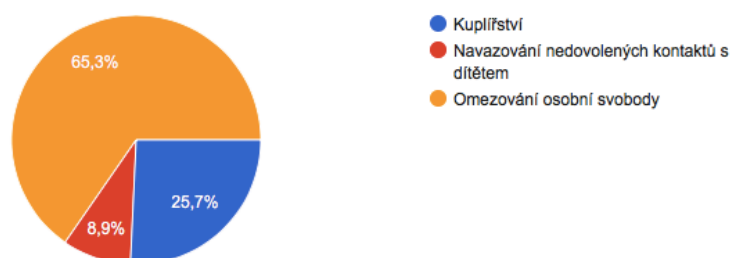
203

²⁰³ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Šestá otázka mého dotazníku zní: „Který trestný čin nepatří do skupiny mravnostních trestných činů?“. Odpověď je samozřejmě omezování osobní svobody, jelikož tento trestný čin zařadíme do trestných činů proti svobodě a právům na ochranu osobnosti soukromí a listovního tajemství. 65,3 % (132 respondentů) si s touto odpovědí poradilo skvěle. 25,7 % (52 respondentů) odpovědělo, že do mravnostní trestných činů nepatří kuplířství. Většina z nich mi sdělila, že neví, o jaký trestný čin se vlastně jedná, a proto ho zvolili jako odpověď. 8,9 % (18 respondentů) odpovědělo, že navazování nedovolených kontaktů s dítětem nepatří do skupiny mravnostních trestných činů. Většina z nich o tomto trestném činu nikdy neslyšela, a proto odpověděli právě takto.

Který trestný čin nepatří do skupiny mravnostních trestných činů?

202 odpovědí

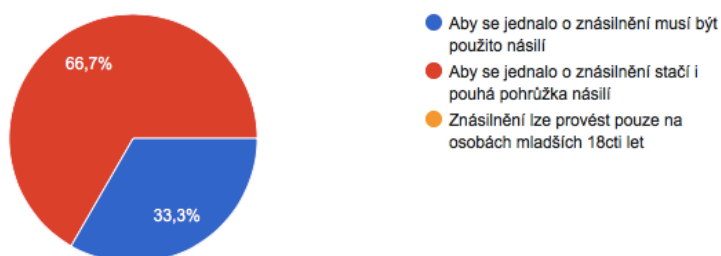
204

²⁰⁴ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

U **sedmé otázky** jsem chtěla zjistit, zda si lidé uvědomují, že aby se jednalo o trestný čin znásilnění, stačí pouhá pohrůžka násilí. Mile mě překvapilo, když ani jeden respondent neodpověděl, že znásilnění lze provést pouze na osobách mladších osmnácti let. 33,3 % (68 respondentů) se domnívají, že u násilí musí být použito násilí, a že pohrůžka násilí rozhodně nestačí. 66,7 % (136 respondentů) odpovědělo správně.

Jakým způsobem lze provést trestný čin znásilnění?

204 odpovědí

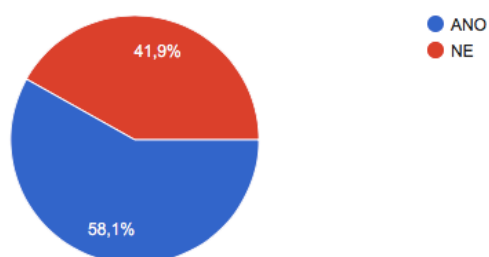
205

²⁰⁵ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuvv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Osmá otázka je v dnešní době velmi diskutovaná. Šíří muž, který si vyfotí svoji přítelkyni, která ještě nedovršila věku osmnáct let dětskou pornografií? Ano, už i tím se dopouští trestného činu šíření dětské pornografie, a to se fotografiemi ještě ani nikomu nepochlubil. Odpověď na moji otázku je tedy ANO. Jde o to, že slečna, které je teprve sedmnáct let, není ještě dospělá, a tak nemůže být zviditelněna ve fotografickém, filmovém, počítačovém, elektronickém nebo jiném pornografickém dílu. Překvapilo mě, že na tuto otázku respondenti odpovídali převážně správně. 58,1 % (118 respondentů) odpovědělo správně, když zvolilo odpověď „ANO“. 41,9 % (85 respondentů) zvolilo špatnou odpověď, tedy odpověď: „NE“.

Pokud si muž (18 let) vyfotí svoji přítelkyni (17 let) a poté se fotografií chlubí před svými kamarády, dopouští se trestného činu šíření dětské pornografie?

203 odpovědí

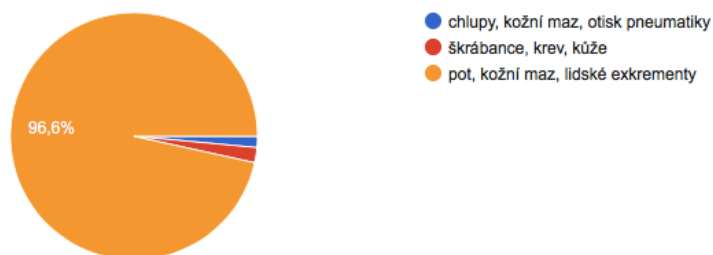
206

²⁰⁶ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuvv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Na **otázku číslo devět** odpověděla většina respondentů správně. Pachové stopy lidé rozeznat umějí. 96,6 % (197 respondentů) správně určilo, že pachové stopy jsou pot, kožní maz, lidské exkrementy. Pouhé 2 % a 1,5 % odpověděly na devátou otázku špatně.

Které stopy jsou pachové?

204 odpovědí

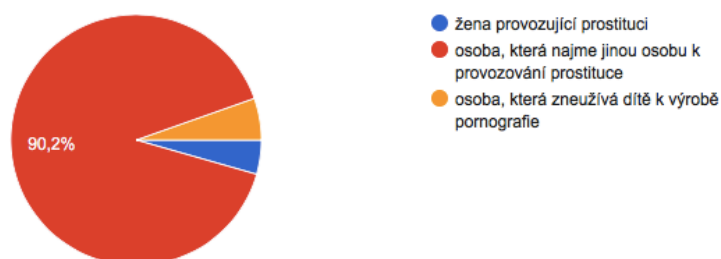
207

²⁰⁷ *GOOGLE: dokumenty* [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Poslední, **desátá otázka** na téma mravnostní kriminality, měla zjistit, zda lidé vědí, kdo se dopouští trestného činu kuplířství. 90,2 % (184 respondentů) odpovědělo správně, že trestného činu kuplířství se dopouští osoba, která najme jinou osobu k provozování prostituce. Pouhé 5,4 % (11 respondentů) se domnívá, že trestného činu kuplířství se dopouští osoba, která sama provozuje prostituci. 4,4 % (9 respondentů) odpovědělo, že trestného činu kuplířství se dopouští osoba, která zneužívá dítě k výrobě pornografie.

Trestného činu kuplířství se dopouští

204 odpovědí

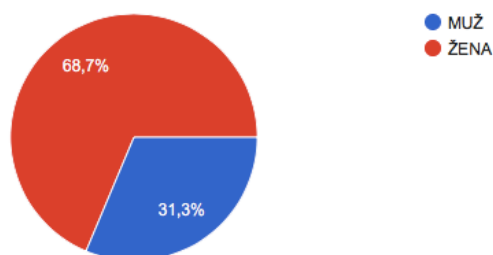
208

²⁰⁸ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuvv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Otázky jedenáctá a dvanáctá byly pouze doplňující. Chtěla jsem zjistit, kolik mi odpovídalo mužů a kolik žen, a v jaké věkové kategorii se respondenti nacházeli. Na dotazník mi odpovědělo více žen než mužů. Nejčastější věkovou kategorií byli lidé ve věku 15-29 let, jelikož toto věkové rozmezí mi je nejbližší.

Pohlaví

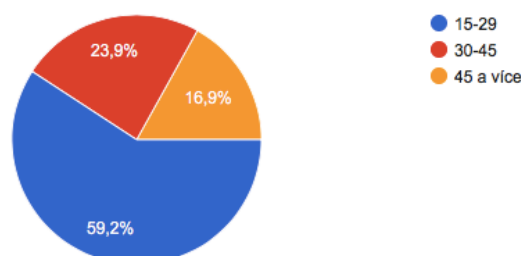
201 odpovědí

209

Věk

201 odpovědí

210

Pro zpracování dotazníku jsem použila internetový prohlížeč google.com, který nabízí možnost vytvoření si vlastního dotazníku.

²⁰⁹ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

²¹⁰ GOOGLE: dokumenty [online]. [cit. 2018-11-22]. Graf je dostupný zde: <https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuuv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

20. Závěr

Závěrem bych ráda poukázala na fakt, že sexuální trestné činy sice nejsou nejčastěji páchanými trestnými činy, ale za to se jedná o velmi závažné trestné činy, které dokáží zanechat velké jizvy na lidské duši. Nejen že dokáží ublížit oběti po psychické stránce, ale mohou zanechat i trvalé následky na fyzickém zdraví člověka. Pokud oběť přežije útok mravnostního trestného činu, neznámka je poznamenána doživotními následky. Oběť může trpět poruchami spánku, depresemi, které mohou být tak silné, že oběť uvažuje o sebevraždě, oběť může být již neschopna navázat partnerský vztah. Takové doživotní následky zásadně ovlivní život oběti a její život často úplně změní, bohužel jen k horšímu. Za velmi smutný fakt považuji, že k těmto trestným činům nedochází pouze náhodným pachatelem s náhodnou obětí někde venku, v opuštěném parku, za tmy, za použití násilí. Opak je pravdou, mravnostní trestná činnost je velmi často páchána osobami blízkými či dokonce nejbližšími v prostředí domova. Pachatelé těchto trestných činů často zneužívají svého vyššího společenského postavení vůči dítěti a zároveň jsou si vědomi, že jejich oběť je vůči nim bezbranná, či si dokonce z důvodu věku neuvědomuje, že je na ní pácháno protiprávní jednání. O to těžší je pak ohlášení protiprávního jednání na policii. Ať už se jedná o znásilňované manželky, které ze strachu z manžela situaci na policii neohlásí nebo právě o pohlavně zneužívané děti, které ani neví, jak by se měly svému rodiči bránit, zda by se vlastně měly bránit, protože nejsou schopny rozpoznat, zda je situace protiprávní. Děti často vnímají rodiče jako svůj vzor, proto pokud rodič dítě od útlého věku pohlavně zneužívá, může to výrazně narušit jeho mravní vývoj, což se často odhalí až v dospělosti. Dalším negativním faktorem dle mého názoru je, že děti často přebírají vzorce chování svých rodičů, což může mít za následek, že oběti pohlavního zneužívání mohou nakonec samy své děti pohlavně zneužívat, jelikož to považují za chování jim přirozené. Často jsou svědky pohlavního zneužívání sami partneři pachatelů, kteří ale sami situaci také neohlásí, ať už z důvodu ztráty finančního zajištění, které jim pachatel poskytuje, při uložení trestu odnětí svobody pachatelů, či z obav o možném odebrání dítěte z vlastní péče. Myslím si, že z tohoto důvodu by se v naší společnosti měla zvýšit prevence sexuálních trestných činů, aby občané byli více informováni a aby se oběti přestaly bát či stydět se o těchto skutečnostech mluvit. Policie ČR se setkává i s případy, kdy k nahlášení trestného činu dojde, ale vzápětí je oznámení kvůli

strachu staženo. Už jen ze statistik Policie ČR můžeme vidět, že trestných činů znásilnění bylo za rok 2017 nahlášeno 598, což znamená jeden až dva nahlášené případy znásilnění denně. Dle mého názoru je takové číslo alarmující. Pokud dojde každý den k nějakému znásilnění, ke kolika trestným činům pohlavního zneužití a ostatním mravnostním trestným činům dochází denně, a o kolika z nich se dokonce ani nikdo nedozví. Tento fakt je pro mě nepřijatelný, a proto jsem názoru, že bychom se měli postarat o to, aby se společnost zbavila veškerých předsudků, aby se oběti nebály nahlašovat trestné činy se sexuálním podtextem a pachatelé mohli být dopadeni a potrestáni. Samozřejmě nesmíme opomenout pachatele, u kterých pouhé potrestání není dostačující. Mám na mysli jedince, kteří potřebují léčbu, protože pouhé potrestání by vedlo k tomu, že po skončení trestu by se pachatel k trestné činnosti opět vrátil, což není pro společnost efektivní. Ráda bych, aby z naší společnosti zmizely předsudky o obětech sexuálních trestných činů a názory, které oběti odsuzují, že si snad o znásilnění sami říkaly, že si za to mohou samy. Nikdo si nezaslouží takové odsouzení, ani žena, která byla oblečena vyzývavě, a proto je odsouzena společností, že si o znásilnění sama řekla. Žijeme ve svobodné zemi a oblékání je každého věc a rozhodně to neospravedlňuje společnost, aby mohla mít takové názory. Za nejzávažnější považuji trestné činy se sexuálním podtextem páchané na dětech. Jelikož děti jako nevinné oběti si často opravdu neumějí pomoci a ani neví, komu by se měly svěřit. Za výhodu považuji, že k vyšetřování trestných činů, které jsou páchany na dětských obětech, se používají speciální postupy vyšetřování, provádějí je proškolení specialisté ve speciálních prostorech, kde se děti cítí lépe. Speciální vyšetřování u dětí považuji za velmi důležité, jelikož dítě si musí vzpomínat na pro něj velmi traumatizující zážitky, a proto je nezbytné, aby se k němu přistupovalo opravdu šetrně a aby bylo v jemu příjemnějším prostředí. Spáchání trestného činu na dítěti může dítě definovat na celý jeho zbytek života, a tak je důležité, aby alespoň při vyšetřování již tolik netrpělo. I zde považuji za velmi významnou prevenci v oblasti sexuálních trestných činů. Lidé by měli být v této oblasti vzdělanější a také všímavější, aby mohli i sami rozpoznat trpící děti v jejich okolí a mohli tomu zamezit v případě, kdy toho dítě není samo schopno. Při zpracovávání práce jsem se dozvěděla mnoho informací, které byly pro mě šokující. Zejména jak vysoké číslo celkových trestných činů je ročně páchano na území naší malé republiky. Jaké číslo tvoří mravnostní trestná činnost a ke kolika trestným činům znásilnění a pohlavního zneužití dochází dnes a denně.

Z toho důvodu bych byla opravdu ráda, aby lidé byli k ostatním lidem mnohem všímavější a mohlo se tak lépe předcházet páchání mravnostních trestné činnosti.

V závěru bych také ráda zhodnotila současnou úpravu mravnostní trestné činnosti, která je obsažená v trestním zákoníku. Úpravu v trestním zákoníku považuji za uspokojující a oproti předešlé úpravě trestního zákona jsme rozhodně více dostáli závazkům, které má Česká republika v rámci mezinárodních smluv. Líbí se mi uspořádání zvláštní části trestního zákoníku, kde je vidět, že se klade důraz hlavně na ochranu života a zdraví člověka, na svobodu, a právě na ochranu lidské důstojnosti v sexuální oblasti. Co opravdu oceňuji je, že ke spáchání trestného činu znásilnění postačí pouhá pohrůžka bezprostředního násilí, jelikož si dovedu představit situace, kdy ženy mají opravdu strach, že budou například manželem poté zbity, pokud mu nevyhoví. Jediné, kde bych byla o něco přísnější, je v právní úpravě znásilnění, kde dle mého názoru chybí okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby, kdy je znásilnění provedeno dvěma a více pachateli, jelikož si myslím, že takový zážitek je pro oběť ještě více traumatizujícím a ponižujícím, a mělo by to být tedy trestáno přísněji. Myslím si, že i když má práce nebyla zaměřena pouze na charakteristiku mravnostní trestné kriminality, povedlo se mi v ní stručně mravnostní kriminalitu popsat a zároveň vysvětlit jednotlivé mravnostní trestné činy.

Co se týče cílů mé práce, dle mého názoru byly splněny. Hlavním cílem bylo objektivně a komplexně popsat metodiku vyšetřování mravnostních trestných činů. Avšak v rozsahu mé práce nebylo možné celé téma detailně rozebrat. Volila jsem proto pouze hlavní a nejzajímavější informace z každé části problematiky metodiky vyšetřování mravnostních trestných činů. Za základní cíl jsem si zvolila vytvoření systematického popisu metodiky vyšetřování mravnostní kriminality do podoby diplomové práce, což si myslím, že se povedlo. Dalším cílem bylo charakterizování jednotlivých trestných činů, spadajících do této kategorie, k čemuž jsem použila trestní zákoník a jeho komentář od Pavla Šámala. V práci jsem dále uvedla typické stopy mravnostních trestných činů, jakým způsobem se tyto trestné činy vyšetřují a jaké typické osobnosti mají pachatelé a oběti. I tento cíl byl dle mého mínění naplněn.

21. Resumé

In the end, I would like to point out that sexual offenses are not the most common crimes, but they are the very serious ones and they can leave big scars on the human being. Not only can they hurt the psychological side of the victim, but they can also leave lasting consequences for the physical health. If a victim survives the attack of a moral offense, it is often followed by all life consequences. The victim may suffer from sleeping disorders, depressions that may be so severe that the victim is contemplating suicide and also the victim may no longer be able to establish a good working relationship. Such life consequences will fundamentally affect the life of the victim and the life will often change completely, unfortunately only in a bad way.

As a very sad fact, I consider that these crimes are not only happening to a „casual“ victims somewhere outside by a stranger - in an abandoned park, in the dark, using violence. This type of crime is very often committed by close relatives at home. The perpetrators of these crimes often abuse their higher social status towards the child and they are also aware that their victim is vulnerable to them. Even for reasons of age, they are unaware that they are being treated in a wrong way. In these cases it is much harder to announce it to the police.

Whether it is a raped wife who, for fear of her husband, does not report the situation to the police, or sexually abused children who do not even know how they should defend their parents. They don't know if they should actually defend themselves, because they are unable to recognize whether the situation is dangerous or not. Children often perceive parents as their ideal; therefore, if a parent sexually abuses the child from a very early age, it can severely disrupt his moral development, which is often revealed in adulthood. Another negative factor, is that children often adopt patterns of behavior from their parents, which can mean that victims of sexual abuse can eventually abuse their own children, as they consider their behavior to be natural. The witnesses of sexual abuse are often partners themselves, but they are scared to report the situation, either because of a possible loss of financial security provided by the perpetrator or the fear of a removal the child from his / her own care. I think that, for this reason, prevention of sexual offenses should be stepped up in our society, so that citizens are better informed and victims are no longer afraid or ashamed to speak of these facts out loud. The Police of the Czech Republic also encounters cases where a crime is

reported, but the notification is immediately withdrawn due to fear. Even only from the statistics we can see that the Police of the Czech Republic has received 598 rape crimes reports in 2017, which means there are one or two reported cases of rape every day. In my opinion, that number is alarming. If there is a rape case every day, how many offenses of sexual abuse and other moral offenses happen every day and how many of them will not be even known. This fact is unacceptable to me, and therefore I believe that we should take care of the society and get rid of all prejudices, so that the victims are not afraid anymore to report offenses with a sexual background and the perpetrators may be caught and punished. Of course, we must not forget the perpetrators, for whom only punishment is not sufficient. I mean individuals who need treatment, because only a punishment would just lead to returning to the crime at the end of the sentence, which is not effective for the society.

I would appreciate removing prejudices that the victims asked for the rape any way themselves. No one deserves such condemnation, not even a woman who was defiantly dressed. We live in an independent country, and dressing of everyone is their privacy and it definitely does not justify society to have such a bad views.

I consider the most serious crimes of sexual offense are against children. Because children as innocent victims often do not really know how to help themselves, they do not even know who they can trust. As an advantage, I consider that there are special investigative procedures being used to investigate crimes committed on child victims, specialists are being trained in areas where children feel better. I consider this type of investigation to be very important, because it is very important to treat a sexually harrassed and traumatized child with care.

A child is marked for the rest of his life, and so it is important that he does not suffer any more at the time of the investigation. In this place I also consider prevention of sexual offenses to be very important. People should be more educated and more aware of this in order to be able to recognize the children in their neighborhood being in danger and avoid it if the child is not able to do it itself.

While working on my thesis, I learned a great deal of information that was shocking to me. Especially how high is the number of total offenses is perpetrated annually in the territory of such a small country. What number constitutes moral offense and how many offenses of rape and sexual abuse occur daily. That is why

I would really like people to be much more aware of other people, and thus better prevent the commission of moral crimes.

In the end, I would also like to evaluate the current modification of the moral crimes, which is contained in the Criminal Code. I consider the correction in the Criminal Code to be satisfactory and, in comparison with the previous amendment to the Criminal Code, we are definitely being better with the obligations Czech Republic has with international treaties. I like the arrangement of a special part of the Criminal Code where it is seen that the emphasis is mainly focused on the protection of human life and health, on freedom, and on the protection of human dignity in the sexual field. What I really appreciate is that only a threat of direct violence is sufficient to commit a rape, since I can imagine situations where women are really afraid of being beaten, for example, if they fail to do so what they have been asked for. The only one where I would be a little stricter is the rape law, there is a lack of circumstance underpinning the use of a higher penalty rate where the rape is committed by two or more offenders, as I think that such an experience is even more traumatic to the victim degrading and should therefore be punished more severely. I think that even though my work was not only focused on the characteristics of moral criminality, I succeeded in describing briefly the moral criminality and explaining the individual moral crimes.

As far as the goals of my work are concerned, in my opinion, they have been fulfilled. The main objective was to objectively and comprehensively describe the methodology of investigation of moral crimes. However, within the scope of my work, it was not possible to disassemble the subject in detail. So I chose only the main and most interesting information from every part of the methodology of the investigation of moral crimes. As a basic objective, I chose to create a systematic description of the methodology of investigating moral criminality in the form of a diploma thesis, which I think was successful. Another objective was to characterize individual crimes falling into this category, for which I applied the Criminal Code and its commentary by Pavel Šamal. In the thesis I have also introduced typical traces of moral crimes, how these crimes are being investigated and what typical offenders and victims are.

Even this goal was, in my opinion, fulfilled.

22. Použité zkratky

TZ, trestní zákoník – zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Ústava – Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Listina – Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

23. Použitá literatura

23.1. Prameny

1. Důvodová zpráva k trestnímu zákoníku [online].
Ministerstvo spravedlnosti ČR. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=4176&d=160515>.
2. *Trestní zákoník, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů*
3. *Vládní návrh zákona o regulaci prostituce z roku 2005, návrh Zastupitelstva hlavního města Prahy na vydání zákona o regulaci prostituce z roku 2010 a z roku 2013, tedy všechny návrhy zákonů o regulaci prostituce. Nález ústavního soudu Pl. ÚS 69/04 ze dne 8. 3. 2007 161/2007 Sb., Vyhláška města Ústí nad Labem (k zabezpečení záležitostí veřejného pořádku).*
Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=Pl-69-04>
4. *Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1.6.2011, sp. zn. 3 Tdo 669/2011.*
Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/3Tdo669/2011>
5. *Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších zákonů*

23.2. Literatura

1. CHMELÍK, Jan. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6.
2. CHMELÍK, Jan. *Rukověť trestního práva hmotného a procesního*. Praha: Linde, 2007. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN 978-80-7201-662-4.
3. JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*. 1. vydání. Praha: Leges, 2009.
4. KOVÁŘ, Petr. *Sexuální agrese: znásilnění z pohledu medicíny a práva*. Praha: Maxdorf, c2008. Jessenius. ISBN 978-80-7345-161-5.
5. KUČHTA, J. Sexuální kriminalita. In: KUČHTA, J.; VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 2. vydání. Praha: C.H.Beck, 2012.
6. KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. a kol. *Základy kriminologie a trestní politiky*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2005.
7. MALÝ, K. Výslech. In: PORADA, V. a kol. *Kriminalistika*. Brno: CERM, 2001.
8. MORUS. *Světové dějiny sexuality*. Vyd. 3., (V Euromedia Group 1.). Přeložil Jiří STACH. V Praze: Ikar, 2007. ISBN 978-80-249-0887-8.
9. MUSIL, Jan, Zdeněk KONRÁD a Jaroslav SUCHÁNEK. *Kriminalistika*. Praha: C.H. Beck, 2001. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-362-0.
10. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. 3.vyd. Praha: ASPI – Wolters Kluwer, 2008.
11. PLŠKOVÁ, A. Jája a Pája. *Kriminalistický sborník 1995*.

12. PORADA, Viktor. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-042-0.
13. STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3.
14. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
15. WEISS, P. *Sexuální deviace*. Praha: Portál, 2002.
16. WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9.

23.3. Ostatní

1. *Bílý kruh bezpečí: Pomoc oběti trestného činu znásilnění - Informace pro zdravotnický personál [online]*. Čírtková, L. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pro-odborniky/lekari-zdravotni-sestry/>.
2. *Bílý kruh bezpečí: Poslání a činnost [online]*. [cit. 2018-11-18]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>
3. *Česká justice: Novela trestního zákoníku zvyšuje ochranu dětí před sexuálními útoky [online]*. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.ceska-justice.cz/2014/08/novela-trestniho-zakoniku-zvysuje-ochranu-deti-pred-sexualnimi-utoky/>
4. *Česká televize: článek [online]*. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1036293-evropa-je-k-prostitutici-otevrena-ilegalni-je-v-usa>

5. IDNES.cz: článek [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: https://ostrava.idnes.cz/obtezoval-deti-pres-internet-chtel-se-s-nimi-schazet-kvuli-sexu-pwc-/ostrava-zpravy.aspx?c=A150909_154130_ostrava-zpravy_sme
6. Ministrestvo vnitra ČR: Zpráva o stavu obchodování s lidmi v České republice za rok 2017 - dokument [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obchod-s-lidmi-dokumenty-982041.aspx>
7. Národní infotmační centrum pro mládež: Prostituce - charakteristika[online]. Barbora Běliková, 2017 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/prostituce-charakteristika>
8. Ottova encyklopedie obecných vědomostí nové doby na CD-ROM: digitální replika Ottova slovníku naučného nové doby (1930-1943). Zlín: AION CS, 1998.
9. Policie České republiky - KŘP hlavního města Prahy: Pohlavní zneužití[online]. 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zajimava-temata-pohlavni-zneuziti.aspx>
10. Policie České republiky – KŘP Plzeňského kraje: Statistika kriminality za rok 2017 [online]. por. Mgr. Markéta Fialová, 2018 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/statistika-kriminality-za-rok-2017.aspx>
11. Policie České republiky: Statistické přehledy kriminality [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/archiv-statistiky-statisticke-prehledy-kriminality.aspx>
12. REGIONZAPAD.CZ: článek [online]. [cit. 2018-11-22]. Informace dostupné z: <http://www.regionzapad.cz/zpravodajstvi/sokolovsko-navazoval-nedovoleny-kontakt-s-ditetem-138530/>
13. Vývoj právní úpravy znásilnění v ČR [online]. Petra Holá, 2017 [cit. 2018-11-22]. Dostupné z: <http://www.petami.estranky.cz/clanky/zeny--muzi-a-spolecnost/vyvoj-pravni-upravy-znasilneni-v-cr.html>

14. *Wikipedia [online]. [cit. 2018-11-22]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Sodomie>*
15. *Wikipedia [online]. [cit. 2018-11-26]. Dostupné zde:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Pornografie>*

24. Přílohy

Výsledky dotazníku na téma mravnostní kriminalita

Dostupné zde:

<https://docs.google.com/forms/d/1hf8Zfuvv9ttpCmABJ1382AK1qGxU7dqce-TADR4x4AU/viewanalytics>

Otázky z dotazníku a grafy z dotazníkového šetření jsou přímo v textu pro lepší přehlednost práce a pro ucelený text. Do příloh je již znovu nevkládám.